

Ubežnika prijeta

Pezdiršek in Banovec sta prišla nazaj

Kot so povedali na UJV Novo mesto, sta bila pred štirinajstimi dnevi prijeta Novomeščana Janez Banovec in Davorin Pezdiršek, dva iz skupine novomeških fantov, osumljenih cele vrste kaznivih dejanj. Medtem ko so ostali že dalj časa v priporu, so bili Pezdiršek, Banovec in Rudi Nanger na begu.

O Nangerju, najmlajšem iz te skupine, še vedno ni sledu, Janez Banovec in Davorin Pezdiršek pa sta bila nekaj časa v Parizu, nakar sta sama prišla v domovino. Preiskava o kaznivih dejanjih, ki jih je zagrešila ta skupina, še vedno ni končana.

KAKO NA DIRKE FORMULE I

V nedeljo, 18. avgusta, bo na dirkališču v avstrijskem mestecu Zeltweg avtomobilska tekma vozil formule I za nagrado Memphis grand prix, ki šteje tudi za svetovno prvenstvo. Ker je ljubiteljev teh tekmovanj tudi pri nas veliko, prireja turistična agencija Globtour obisk prireditve. Odhod avtobusov bo iz Ljubljane na dan dirke ob 6. uri zjutraj, cena izleta, v katero je všteti prevoz, vstopnica in organizacija, znaša 210 dinarjev na osebo. Prijave sprejema Globtour, Maximarket in Supermarket.

KOSTANJEVICA: RAZVITJE PRAPORA

V nedeljo, 18. avgusta, bo Klub jamarjev iz Kostanjevice na Krki pred Kostanjeviško jamo ob 14. uri na svečani proslavi razvil prapor. Pokrovitelj proslave je občinska skupščina Krško. Jamarji vabijo k obisku prireditve in k ogledu jame, ki je ena najlepših na Dolenjskem.

ROKOMETAŠI MEDVEŠČAKA V RIBNICI

Jutri bodo v Ribnici prišli igralci zagrebškega Medveščaka, ki z uspehom igrajo v zvezni rokometni ligi. Z domačimi rokometiški se bodo pomerili v trening tekmi, ki sodi v predpriprave ribniških rokometišev. Ti bodo odšli 20. avgusta v Ljubljano, kjer se bodo v prijateljski tekmi pomerili še z ljubljanskim Slovanom.

M. G.

V Piranu, Portorožu, Materadi pri Porecu, Vrsarju, na Dugem otoku, v Crikvenici pa vse tja do Zadra se zdaj še namakajo v toplim morju tudi dolenski dopustniki. Počitniški domovi Novoteksa, Krke, Iskre, Beti, IMV v Pakoštanah in drugod vzdolj jadranske obale so polni. — Na sliki: prizor z zasedene obale v Selcih pri Crikvenici, kjer ima počitniški dom tudi Novoteksa.

»Dana« bo predelala vse sadje

V gradnji je prva urejena destilacija v Sloveniji, ki bo lahko predelala vse dolensko sadje

Te dni je na komaj pred meseci začetem gradbišču ljubljanske Tehnike na Mirni zrasla smrečica na najvišji točki nove tovarne. 25-milijonsko naložbo bodo do polovične zmogljivosti pogнали že to sadno letino, po 70 ton na dan pa bodo lahko „prekuchali“ že v začetku prihodnjega leta!

Nova destilacija bo, kot zagotavljajo v mirenški tovarni, zmogla tudi ob dobrih sadnih letinah vse razpoložljive količine sliv, jabolk, hrušk, brijna in drugega na Dolenjskem. Dolenjske kmetije predstavljajo precejšnjo surovinsko zaledje sadja, ki je v zadnjih letih predvsem zaradi neorganiziranega odkupa v glavnem zgnilo.

Hkrati z gradnjo tovarne skuša mirenška tovarna utrditi kmetijsko proizvodnjo s pogodbenim sodelovanjem s kmetijskimi organizacijami

na Dolenjskem. Sklenili so že pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju za pridelovanje sadja s Kmetijsko zadruzo Trebnje, v kratkem bo sklenjena z Agrokombinatom Krško, razgovarjajo pa se tudi z drugimi.

SEVNICA: TEKMOVANJE RAKETARJEV

V nedeljo ob 10. uri bo v Sevnici na Dobravi tekmovanje članov sevnškega astronautično-raketnega kluba VEGA in še šestih slovenskih klubov. Sodeloval bo tudi republiški prvak v gradnji enostopenjskih raket padalom in vodja sevnških raketarjev Marjan Zidarič. Odkar je sevnške raketarje vzela pod svoje okrilje Industrija otroške konfekcije JUTRANJKA, dosega klub lepe uspehe. Tudi nedeljsko tekmovanje bo pod pokroviteljstvom te tovarne in občinskega odbora Ljudske tehnike.

V nedeljo ob 10. uri bo v Sevnici na Dobravi tekmovanje članov sevnškega astronautično-raketnega kluba VEGA in še šestih slovenskih klubov. Sodeloval bo tudi republiški prvak v gradnji enostopenjskih raket padalom in vodja sevnških raketarjev Marjan Zidarič. Odkar je sevnške raketarje vzela pod svoje okrilje Industrija otroške konfekcije JUTRANJKA, dosega klub lepe uspehe. Tudi nedeljsko tekmovanje bo pod pokroviteljstvom te tovarne in občinskega odbora Ljudske tehnike.

Zločin pod Gorjanci

Jakoba Luzarja je nekdo ustrelil, nato pa zvelkel v potok - Našli so ga pri Gabrju

V ponedeljek, 12. avgusta, so okrog poldne ljudje našli mrtvega 59-letnega kmeta Jakoba Luzarja, doma iz Jugorja pri Brusnicah. Od doma je odšel prejšnji dan popoldne, potem ga niso več videli.

Luzarja so našli v potoku pri Gabrju, na prsni pa je imel dva kamna. Kot je ugotovila komisija, ki je prišla na kraj nesreče, je bil Luzar najprej ubit s strelnim orožjem, nato pa ga je morilec zvelkel še okrog dva kilometra daleč do potoka.

Obdukcija, ki bo v kratkem, bo verjetno pokazala še več podrobnosti o tragični smrti pokojnega Luzarja. Zakaj je bil Jakob umorjen in kdo je storil ta gnusni zločin, za zdaj še ni mogoče reči.

Denar za - kmetijstvo

Zagotovljeno kreditiranje naložb v kmetijstvo Med podpisniki je tudi Dolenjska banka

Smotrno je lahko samo tisti razvoj kmetijstva, ki načrtno obravnava enakomerno in učinkovitejšo izkoriščanje celotnega kmetijskega prostora in razpoložljive delovne zmožnosti v Sloveniji. Prvi korak v tej smeri je bil storjen nedavno z ustanovitvijo Kmetijske razvojne skupnosti Slovenije, naslednji korak pa pred dnevi s podpisom sporazuma o obsegu, namenih in nekaterih pogojih kreditiranja naložb v kmetijstvo in osnovno predelavo kmetijskih pridelkov v SR Sloveniji do 1. 1980. Sporazum so podpisali Ljubljanska banka, Kreditna banka Maribor, Kreditna banka Koper, Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto, Jugobanka, Zveza hranilno-kreditnih služb Slovenije in Kmetijska razvojna skupnost Slovenije. Podpisniki z njim zagotavljajo sredstva za kreditiranje naložb v kmetijstvo, hkrati pa se obvezujejo spoštovati s sporazumom sprejete pogoje za smotrno razvoj kmetijstva po prednostnih razvojnih usmeritvah.

Že letos bodo te banke odobrile okrog 500 milijonov investicijskih kreditov za letos začete naložbe v kmetijstvo, ki bodo znašale okrog 1 milijardo 100 milijonov dinarjev, od tega v družbenem sektorju 490 milijonov, v skupnosti kmetov in v kooperaciji zasebnega sektorja pa 610 milijonov dinarjev.

(nadaljevanje na 4. str.)

GASILSKI DAN V BOŠTANJU

Sevniška občinska gasilska zveza prireja letošnji gasilski dan v Boštanju, s čimer želi dati še poseben poudarek proslavi 50-letnice domačega društva. Slovesnost se bo pričela ob 15. uri z zborom gasilskih enot iz občine in gostov na mimohodu, kjer bodo prikazali tudi vsa razpoložljiva gasilska vozila. Sledilo bo odkritje spominske plošče in razvitje prapora PGD Boštanj. Na kraju bodo podelili najzaslužnejšim gasilcem odlikovanja, tisti, ki so se šolali, pa bodo napredovali.

A. Z.

V osnovni šoli Bršlin se pod vodstvom predmetne učiteljice gospodinjstva Danice Cvar končuje tečaj za kuharice šolskih kuhinj. Organizator tečaja je TIS Novo mesto, priredil pa ga je center Zavoda za napredek gospodinjstva. Brezplačnega 10-dnevnega tečaja se udeležuje 18 žensk iz raznih šol, varstvenih ustanov in šolskih kuhinj. (Foto: S. Mikulan)

Krško: s pomočjo Madžarov do velikana

Zadnjega julija so v Budimpešti podpisali pogodbo o sofinanciranju rekonstrukcije tovarne celuloze v Krškem - Zgled sodelovanja med sosednjima državama: Madžari nam les, mi pa njim celulozo

Tovarna celuloze in papirja „Djuro Salaj“ postaja postopno naša največja proizvajalka in ena večjih v srednji Evropi. Ta čas pripravljajo obratovanje tretjega papirnega stroja. Le-ta bi moral biti narejen za proizvodnjo že ob koncu prvega polletja 1975, kar pomeni, da bodo lahko iz Krškega, poleg sedanjih 73.000 ton papirja, poslali na trg še 50.000 ton na leto.

31. julija pa so v Budimpešti predstavniki „Djuro Salaj“, „Slovenske lesa“ in „Ljubljanske banke“ podpisali z dvema madžarskima firmama in njihovo zunanjetrgovinsko banko pomembno pogodbo o sofinanciranju rekonstrukcije tovarne celuloze s 14 milijoni dolarjev. Celotna investicija bo presegla vrednost 60 milijard starih dinarjev. Sredstva za ta pomembni načrt so zagotovljena (jamstvo Ljubljanske

banke), zato so 1. avgusta podpisali „pismo o namenu“ in se z njim odločili, da bo opremo, potrebno za rekonstrukcijo celuloze, dobavil avstrijski „VOEST“ kot nosilec konzorcija večjega števila dobaviteljev. Po tem „pismu“ bo vsa potrebna oprema prišla v Krško do konca prihodnjega leta in bo zato treba do tedaj že pripraviti vrsto objektov za pričetek montaže. Po rekonstrukciji naj bi obrat proizvajal 160.000 ton

celuloze vsako leto, s tem da bodo Madžari dajali tudi skoraj 300.000 prostorninskih metrov lesa smreke, bukke in topole, Krščani pa njim 40.000 ton celuloze. Rekonstrukcija bo prinesla tudi nekaj tehnoloških prednosti. Pomembno je predvsem to, da bodo lahko uporabljali več vrst lesa, tudi bor in trde listavce, ki jih lažje dobijo. Onesnaževanje okolja bo bistveno zmanjšano, industrijskih odpadkov pa praktično ne bo več. Dokončni podpis pogodbe z dobaviteljem opreme bo 15. oktobra, s poskusnim obratovanjem pa bo rekonstruirani obrat celuloze moral pričeti poleti 1976. Uresničenje teh pomembnih na-

črtov bo prineslo krški občini večje število novih delovnih mest. Ze pričetek obratovanja tretjega papirnega stroja zagotavlja 190 taktih mest, „celuloza“ pa še vsaj dvesto.

Z. SEBEK

Po prehodu hladnega zraka, ki je pri nas okoli sobote povzročil padavine in ohladitve, se je v Sloveniji vreme že v začetku tedna izboljšalo. V drugi polovici tedna bodo naši kraji pod vplivom toplega zraka, ki se je iznad Sredozemlja razširil v S Evropo.

Na Čateško noč, ki je bila v soboto zvečer, je prišlo več kot 4000 gostov. Ogledali so si uspele prireditve, na kateri so nastopili Mija Aleksič, Tatjana Gros, Oto Pestner, Tone Fomezzi in Marjan Kralj. Na sliki: ljubki manekenki v kopalnih metliškah Beti in Novomeščanka Tatjana Gros, ki so jo gledalci nagradili z dolgim aplavzom. (Foto: Milivoje Jaranović)

Mineralna gnojila se bodo ob tem »izrodila«

Ne morem razumeti, zakaj bi cene gnojil, zaščitnih sredstev, kmetijskih strojev in podobnih potrebščin, ki jih proizvajajo iz uvoženih surovin, morale rasti pri nas hitreje kot v sosednjih državah. Tako sklepa preprost kmet.

Vsakemu delovnemu človeku naj bi se pošteno odmerjalo, kolikor zasluži s svojim delom. Pa ni tako, zlasti v kmetijstvu ne. Ceno pšenice so sicer zvišali, za krompir pa se sliši, da bo bajne cenejši kot lani. Da o živini ne govorimo. Kmetje niso za visoke cene — tako zatrjujejo mnogi — zato naj bi jih usklajevali pametno in pošteno.

Kmet je povedal primer, kakršnega se pri nas menda še ni spomnil nobeden od tistih, ki odločajo o cenah. Ko kmet

nese v zbiralnico dva vrča mleka, pa je v enem več kot v drugem, prelije iz njega nekaj v drugega, da bo izenačil težo. Kmet ve, da v vrča ne more zlit več mleka, kot ga namolze. Pri nas pa se dogovarjajo o cenah tako, da vedno dodajajo nekaj več, kot bi bilo prav. Potem morajo spet dodati tisti, ki so že prej imeli preveč. Tako gre brez konca. Za kmete pa je nesreča v tem, da se o cenah njihovih potrebščin in pri delkov dogovarjajo drugi, ne tudi oni.

Pšenica je letos dobro obrodila. Zanimiva pa je primerjava z gnojili. Na kmečkih poljih se je pokazalo še bolj kot ob slabi letini, da bogat pridelek ni bil odvisen le od vremena in semena, ampak tudi od gnojenja. Na slabo obdelanih poljih je bil pridelek večji kot ob slabši letini za 100 ali največ 200 kg, na najboljših pa za 1000 kg ali še precej več po hektarju. Nekateri kmetje so našli tudi po 6000 kg.

TELEGRAMI

RIO DE JANEIRO — Približno 4 milijone dijakov in študentov v brazilski državi Sao Paulo se je vrnilo v šole, ker so potekle počitnice, ki so jih zaradi epidemije meningitisa podaljšali do 12. avgusta. Število obolelih za meningitisom je v Sao Paulu, vele mestu z 8 milijoni prebivalcev, še vedno približno 130 na dan.

ATENE — Združenje atenskih arhitektov je spročilo, da bodo v centru grškega glavnega mesta postavili spomenik 44 študentom, ki so bili novembra lani ubiti v spopadih na atenski univerzi.

Predsednika Richarda Nixona, ki je bil razmeroma pogost (in še posebej v zvezi z afero Watergate) gost naše rubrike, ni več v Beli hiši. Torej ostane samo še, da njegovo slovo popremimo z nemara zadnjim prispevkom o njemu na tem mestu...

Tako so kronisti Bele hiše te dni zapisali, da je Nixon nekaj minut pred zadnjim nastopom v vlogi predsednika pred TV kamerami, med katerim je sporočil svoj odstop, nenadoma neotlažljivo bruhnil v jok. To se je zgodilo v prisotnosti nekaterih njegovih prijateljev, senatorjev, ki jih je poklical v hišo, da bi jim povedal novico o odstopu. Poročajo, da se tudi oni niso mogli vzdržati solz.

Medtem pa so služabniki že začeli umikati Nixonove osebne predmete iz njegove uradne predsedniške rezidence. Najprej so odšli v uradno pisarno, Ovalni kabinet, in odnesli predsednikovo zbirko puščic iz porcelana ter pol ducata uokvirjenih barvnih fotografij. Na njih so bili posnetki Richarda Nixona na kitajskem zidu; med nazdravljanjem generalnemu sekretarju KP Sovjetske zveze Leonidu Brežnjevju; nekaj družinskih prizorov s soprogo in hčerkami. Iz Ovalnega kabineta so odnesli tudi rumene fotelje ter kavče, na katerih so sedeli državniki med obiskom v Beli hiši.

Se isti dan se je zgodila tudi neka druga sprememba: v znanem londonskem muzeju voščene figur so kip Nixona odnesli iz rastavne galerije v klet. Predstavnik muzeja je ob tem dejal, da Nixon ni več predsednik in državnik, marveč samo še navaden državljan, pa zaradi tega ne zasluži več pozornosti. Do tega trenutka je bil voščeni kip predsednika Nixona med kipom Leonida Brežnjeva in Mao Ce Tunga.

Vendar pa niso tako hitro reagirali samo v Londonu. Tudi neki ameriški založnik je pohitel s ponudbo: ponudil je dva milijona dolarjev za objavo spominov bivšega ameriškega predsednika. Ni še poročil, če so ponudbo zavrnili ali sprejeli.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Kljub neštetim pozivom k varčevanju, k resnejšemu in odgovornejšemu vključevanju naših uvoznikov v stabilizacijska prizadevanja, statistiki že leto za letom izračunavajo stalen porast uvoza. Zunanjetrgovinski primanjkljaj zaskrbljujoče narašča — v letošnjih sedmih mesecih se je dvignil na milijardo 997 milijonov dolarjev, saj smo zabeležili kar 79,1 odstotka večji uvoz kot v enakem obdobju lani (izvozili pa smo le za 50 odstotkov več blaga kot v preteklem letu).

Spričo vseh teh in še številnih drugih podatkov je odločitve zveznega izvršnega sveta, da z vrsto ukrepov zmanjša uvoz, več kot razumljiva. Vlada je namreč sprejela odlok, po katerem bodo v drugem letošnjem polletju omejili razdelitev globalne devizne kvote za uvoz blaga široke porabe. Delovnim organizacijam bodo zmanjšali že določene kvote za uvoz teh artiklov za okoli 15 odstotkov, oziroma za okoli 17 milijonov dolarjev. Ob tem pa je ZIS sprejel tudi odlok, po katerem bodo organizacije združenega dela zmanjšale globalno devizno kvoto (GDK) za uvoz surovin in reprodukcijskega materiala — sredstva GDK, določena za izkoriščanje v tem obdobju, bodo za 10 odstotkov manjša. Vendar pa ta ukrep ne bo bistveno vplival na preskrbljenost našega trga s surovinami, so zatrjili na izvršnem svetu.

Za potrošnike bo verjetno še najbolj zanimiv drugi del ukrepov ZIS, s katerim so našim uvoznikom pristrigili dolge spiske artiklov široke porabe — zajetih naj bi bilo 55 skupin blaga. Če bodo želeli odslej uvozniki nabavljati v tujini usnje, usnjene predmete, papir, steklene izdelke, si bodo morali poprej priskrbeti ustrezno dovoljenje zveznega sekretariata za zunanjo trgovino. Soglasje bo potrebno tudi za uvoz televizorjev, radijskih aparatov, sesalnikov za prah ter gramofonov in magnetofonov. Z vsemi omenjenimi ukrepi naj bi po ocenah ZIS

privarčevali okoli 70 milijonov dolarjev.

Povsem razumljivo je, da omenjene odločitve vlade niso ostale brez odmeva, saj sprejeti ukrepi obetajo določen udarec velikim apetitnim uvoznikom, čeravno trg ne bo dosti prizadet. Večina naših podjetij, ki se ukvarjajo z zunanjo trgovino, pozdravlja ukrepe za zmanjševanje bilančnega primanjkljaja, saj bodo tako z uvoznih list izginili artikli, ki nam jih ni treba uvažati. Ponekod menijo, da je tak ukrep ZIS prišel celo malo pozno, saj prekomerno naraščanje uvoza, velikodušno izdajanje uvoznih dovoljenj, niso vodili nikamor. Še največje za-

Prispevek k varčevanju

čudenje je med našimi uvozniki povzročila omejitev uvoza reprodukcijskega materiala, saj je marsikatera proizvodnja življenjsko odvisna od surovin, ki jih nabavljamo z devizami. Kljub vsemu pa je bil tudi ta ukrep ZIS več kot nujen, saj smo letos za te vrste uvoza namenili kar dobri dve tretjini deviz, porabljenih za nakupe na svetovnem trzišču.

Té dni so šli v javno razpravo trije pomembni dokumenti — pravilnik o varčevanju in posojilih za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo, pravilnik o kreditiranju stanovanjske graditve ter osnove pravilnika o dodeljevanju stanovanjskih posojil delavcem v organizacijah združenega dela. Predloge je pripravila posebna delovna skupina podpisnikov družbenega dogovora o upravljanju in gospodarnenju s sredstvi za kreditiranje gra-

ditve stanovanj. Doslej je kreditiranje stanovanjske graditve potekalo avtonomno in je po svoje prispevalo k socialnim razlikam na področju stanovanjske politike. Vsi trije predlogi pravilnikov pa predstavljajo organsko celoto — tako v varčevanju, kjer povezujejo občana z banko, stanovanjsko skupnost in organizacijo združenega dela, kakor tudi v kreditiranju, kjer uvajajo diferencirano višino kredita — glede na ekonomsko moč prosilca in njegove dejanske potrebe. Javna razprava, v kateri naj bi občani ocenili pravilnike predvsem glede enotnosti sistema in ustreznosti oziroma skladnosti z dogovorjeno politiko na stanovanjskem področju, bo trajala do 20. septembra.

Zaradi številnih spekulacij klavnične industrije, ki je ponekod odkupovala živino po smešno nizkih cenah, torej za zaščito rejcev živine, ki so bili zaradi neorganiziranosti najbolj izpostavljeni spekulacijam, je ZIS izdal odlok o minimalnih odkupnih cenah za vse vrste živine. Po tem odloku so najnižje določene cene za 25 do 30 odstotkov višje od tistih, ki so jih v zadnjem času plačevali klavnice.

Na republiškem sekretariatu za kmetijstvo in gozdarstvo so v zvezi s tem ukrepom ZIS poudarili, da ščiti predvsem rejce v neorganizirani proizvodnji, medtem ko dogovorjene odkupne cene v organizirani proizvodnji še vedno veljajo in bodo tudi odslej odkupovali živino po teh sporazumskih cenah.

V preteklem tednu je ZIS sprejel še en sklep, ki se vsaj posredno tiče tudi živinorejcev in kmetovalcev nasploh. Po mnenju izvršnega sveta je treba letos izločiti okoli 200 milijonov dinarjev za kreditiranje gradnje skladiščnih prostorov za kmetijske in živilske izdelke. Ta ukrep bo, kot ocenjujejo v zvezni direkciji za živilske rezerve, znatno ublažil dosedanji pomanjkanje skladiščnega prostora v naši državi, vzpodbudil bo razvoj kmetijske proizvodnje, predvsem pa bo prispeval k uspešnejšemu uresničevanju razvojnega programa živinoreje v hribovitih in gorskih območjih.

LONDON — Ciprski predsednik nadškof Makarios je govoril v Londonu na velikem zborovanju, ki se ga je udeležilo med drugim tudi 7000 Ciprčanov. Dejal je, da ostro obsoja tujo intervencijo na otoku. Zahteval je umik vseh tujih čet in zagotovitev neodvisne, samostojne in nevtrščene ciprske države. Medtem pa so pogajanja o usodi otoka v Zenevi šla v slepo ulico. (Telefoto: UPI)

Kmetje vedo, da gnojilo veliko koristi. Vzlic temu ga za jesensko setev ne naročajo tako kot lani. Zdi se jim predrago. Pravijo, da se je v enem letu podražilo za več kot enkrat. Medtem ko kmetovalci le z veliko spretnostjo in naporji poskušajo pokriti naraščajoče stroške, proizvajalci gnojil kujejo dobiček.

V kateri državi so se gnojila tako podražila kot pri nas? Pa jih medna proizvajajo iz enako dragih surovin, uvoženih iz nerazvitenih afriških držav, kot naša podjetja. Pa ti strokovnjak iz take naše tovarne odgovori, da naše cene hitreje rastejo zato, ker je pri nas večja inflacija. Kdo pa povzroča inflacijo, če ne tisti, ki pretirano zvišujejo cene?

Recimo, da se na kalkulacije in dogovarjanja o zvišanju cen ne spoznamo tako kot proizvajalci gnojil, zaščitnih sredstev in kmetijskih strojev — zato naj bi raje povedali, zakaj podražitev surovin na svetovnem trgu veliko bolj zvišuje cene njihovih proizvodov kot pri sosedih. Je to res upravičeno ali morda ni?

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Velike drame je naposled konec: Richarda Milhousa Nixona je v Beli hiši zamenjal Gerald Ford in postal osemindeseti predsednik Združenih držav Amerike. Mora, ki je zadnjih nekaj tednov že kar neznošno tlačila dvesto milijonov Američanov, je mimo.

Richard Nixon je odstopil potem, ko je bil prisiljen izročiti še tri magnetofonske trakove (natančneje rečeno: izročil je samo cenzurirane tekste posnetkov, toda že to je bilo dovolj) sodniku, s čemer se je podrl njegov zadnji obrambni zid.

V trenutku, ko se je to zgodilo, so predsednika zapustili še njegovi zadnji branilci, ki jim je postalo jasno, da zagovarjajo brezupno stvar. Ameriški predsednik je bil kriv in nič več ga ni moglo rešiti.

S tem se je končalo mučno in negotovo obdobje v zgodovini ZDA, ki se je začelo 27. junija 1972, ko so v poslopu Watergate zalotili funkcionarje republikanske stranke pri vstopu v prostore demokratske stranke. Afere nemara ne bi bilo, če bi Nixon ne poskušal po vsej sili rešiti nerešljivo in ukazal ameriški zvezni policiji, slovit FBI, naj ne vtika nos v to zadevo.

Ko je to storil, se je začela vrsta zanj najbolj neugodnih naključij. Drsel je iz enega prepada v drugega, da bi naposled končal na južnem travniku pred Belo hišo konec minulega tedna — kjer ga je čakal predsedniški helikopter, da bi ga odpeljal na bližnje letališče. Od tam je poslednjič poletel v velikem predsedniškem boeingu v svoj dom v San Clemente, Kalifornija, kamor je prispel že kot navaden državljan. Njegova politična kariera se je končala.

Novi predsednik je Gerard Ford, ime, ki poprečnemu bralcu evropskih časopisov ne pomeni prav ničesar. Še pred letom dni je bil tudi v Združenih državah Amerike komaj kaj znana politična osebnost, nato pa je začel od naključje delovati v njegov prid.

Najprej je zaradi dokazanih prekrškov pri utaji davkov moral odstopiti bivši podpredsednik Spiro Agnew, nato pa je ista usoda — čeprav iz drugih razlogov — doletela še predsednika Nixona.

Javnost velike dežele odstranila oca si je oddahnila in vsi pozdravljajo Nixonovo slovo kot zmago demokracije, ki ne dopušča in odpuščanja goljufij niti na najvišji ravni. To je seveda, tako povedano, res, toda hkrati je res, da Nixonu ni bilo treba odstopiti zaradi nekaterih drugih, po človeški pameti mnogo bolj hudih prekrškov.

Tako pravni komite predstavniškega doma, ki je sklenil pred-

lagati, naj se začne postopek za odpoklic predsednika (do postopka pa ni prišlo, ker je Nixon že pred tem odstopil), ni predlagal odpoklica zaradi dokazanega nezakonitega tajnega bombardiranja Kambodže ali nekaterih drugih možnih prekrškov predsedniških pooblastil — pač pa zaradi prekrškov manjšega značaja.

Rečeno drugače: ameriška demokracija deluje in je delovala, toda ne vselej in ne v vse smeri. Velja samo za nekatere, morda bi bilo mogoče reči samo za izbrane.

Sicer pa je treba povedati, da je Nixonov odstop rezultat orjaškega merjenja moči med tremi postavkami ameriške politične nadstavbe: sodne, izvršne in zakonodajne oblasti. Izvršna (kar je isto kor predsednik) si je zad-

Ford zamenjal Nixona

nja desetletja nabirala vse več moči in to je povzročilo, da se je ravnovesje med tremi (kar naj bi po ameriški ustavi zagotavljalo demokratične svobode) in preprečevalo diktature kateregoli sloja ali področja politične oblasti) nevarno načelo.

Sedaj govorijo o potrebnih reformah, preprosteje rečeno o zmanjševanju predsedniške moči.

A bolj kot to je pomembno nekaj drugega: kaj lahko Nixonov odhod pomeni za ameriško zunanjo politiko, pa torej posredno tudi za svet? Sodeč po tem, kar je bilo rečeno po nastopu novega predsednika, ki je obdržal tudi vse Nixonove ministre (s čemer seveda ni rečeno, da jih bo tudi ves čas svojega mandata), je mogoče sklepati, da se kaj bistvenega ne bo spreminjalo — vsaj ne takoj.

TELEGRAMI

TASKENT — Seizmološke postaje v Sovjetski zvezi še nadalje beležijo podzemeljske valove močnega potresa, ki je 11. aprila zajel obrobje planin v srednji Aziji. Potresne sunki so čutili v Taškentu, Samarkandu, Frunzeju in drugih krajih.

WASHINGTON — ZDA so največji izvoznik orožja na svetu. Samo v minulih treh letih so prodale raznim državam za 20 milijard dolarjev orožja.

HAVANA — Močan potres je včeraj zajel mehiško mesto. Za zdaj še ni poročil o človeških žrtvah ali materialni škodi.

Kopališče na Senovem ima veliko mladih obiskovalcev. Ure jim hitreje minevajo, če si jih krajšajo z različnimi igrami. Fantje na sliki se zabavajo s kartami. Senovo ima bazen že štirinajst let, zgradil pa ga je Rudnik, ki skrbi tudi za njegovo vzdrževanje. (Foto: J. T.)

Jožetu Pungercarju iz Mirne peči se je nasmehnila ribiška sreča in iz Temenice je potegnil precejšnjega krapa. Ribiči upajo, da takile ribji velikani ne bodo izginili tudi iz Temenice, čeprav jim groze odplake iz nove kemične tovarne v Trebnjem. (Foto: P. Pungercar)

V času turistične sezone bi morali za čistočo in lepoto naših mest še zlasti poskrbeti. Prav gotovo je Krško mesto, ki lahko s ponosom pokaže na nekaj lepo urejenih vrtičkov. Na sliki ena izmed krških gospodinj ob maku, ki se je zelo lepo razrasel. (Foto: J. Pezelj)

Zaradi gradbene sezone, ki je te dni na višku, primanjkuje v Kočevju predvsem cementa in železa. Kadar pripelje na železniško postajo vlak s cementom, ga razvozijo v dveh urah, čeprav velja kilogram uvoženega cementa iz Sovjetske zveze 1,40 din. (Foto: France Brus)

MARXOVA „ZMOTA“

Po nekaterih podatkih delamo v povprečju v Jugoslaviji le 134 dni v letu, preostalih 231 dni pa povprečni Jugoslovan ne preživi na delovnem mestu, ker je bodisi nedelja, praznik, dopust, 'bolniška' ali pa sestankovanje, ki ga je med delovnimi časom toliko kot najbrž nikjer drugod na svetu.

Karl Marx je očitno zmotno napovedal, da bomo zaradi razvoja proizvodnih sredstev šele proti koncu tega stoletja tako malo delali. Sicer pa ni imel v mislih jugoslovskega odnosa do dela.

Združevanje je odgovor na izziv konkurence

Ne modni klic ne politična parola, temveč nujnost, ki jo narekuje potreba časa in turistična konkurenca, to je dandanes vsesplošen poziv k sodelovanju v turizmu in gostinstvu. Enako velja tudi za naše dolensko gostinstvo in turizem, ki sta zaradi svoje razdrobljenosti in majhnosti v preteklosti že mnogo zamudila.

Tončkov dom na Lisci.

Jože Vidic, pomočnik glavnega direktorja podjetja Kompas, je potrdil, da je turistična ponudba v Jugoslaviji „strašno razdrobljena“ in zato manj konkurenčna. Zato je Kompas eden od poglavitnih pobudnikov, da bi turistične organizacije sodelovale v okviru sestavljene organizacije združenega dela (SOZD) – svobodno, prostovoljno, enakovredno, z obojestranskimi interesi.

Kako majhni in malo konkurenčni smo, ponazarjajo podatki, da pri nas v Sloveniji prevladujejo majhna turistična podjetja, saj jih ima le šest nad tisoč ležišč, skupno pa jih ima naša republika 24.500. Proces združevanja se je začel in tudi našim turističnim zmogljivostim ne kaže ostati zunaj njega.

uporabe odvečnih zemljišč odvzame in da kmetijskim zemljiškim skupnostim.

Omenimo naj še, da sme imeti nekmet po 51. členu o kmetijskih zemljiščih v ravninskem predelu v svoji lasti največ en ha kmetijskih in gozdnih zemljišč, od tega največ 0,5 ha vinograda in prav toliko gozda. V gorskih in hribovitih krajih pa ima nekmet lahko največ 3 ha zemlje, vendar največ pol hektara vinograda in prav toliko gozda. Več o tem natančneje pišemo na 4. strani, kjer objavljamo uradni, dopis občinske skupščine Novo mesto.

Da bi ublažili posledice in omilili živinorejsko krizo, je tudi živinorejska poslovna skupnost Slovenije sklenila plačevati živino iz organizirane reje po dogovorjenih cenah, določenih v znanem sporazumu.

Meso, tudi žabji kraki: bolje prodati turistu, kot pa izvoziti

Turist plača več

Četudi smo z našim morjem srednji Evropi najbližji (podražitev bencina!), čeprav nam „gredo na roke“ politične razmere v sredozemskih deželah (Grčija, Španija), čeravno naši gostinci niso pretirali s cenami (v povprečju so letos za petino višje), slovenska turistična žetev ne bo posebno bogato obrodila. Upajo, da bo letošnje število nočitev za 3 do 5 odst. večje od lanskega, vendar le predvsem na račun domačih gostov. Do konca junija je bilo tujcev za 16 odst. manj kot lani, res pa se je obisk v avgustu vidno popravil.

Da je domači gost najboljši gost, govorijo gostinci takrat, kadar nimajo tujcev. Vendar so prav tujci z narodnogospodarskega stališča zelo „interesantni“. Pri tem imamo v mislih njihovo porabo naše hrane, ki je neprimerljivo bolj donosna kot izvoz. Zdad, ko se je ustavil izvoz mesa v dežele Evropske gospodarske skupnosti, je turistična poraba še toliko pomembnejša.

Statistična služba je za lani zbrala zanimive podatke. Tuji turisti so pojedli 2.640.000 kg mesa in ga v obliki zrezkov, čevapčičev in drugih mesnih dobrot plačali po 56 dinarjev kilogram. V izvozu pa smo isti čas dosegli ceno 14 dinarjev za kilogram. Razen tega so pojedli še 1,8 milijona kilogramov krompirja, 1,35 milijona kilogramov sadja, 300.000 kg masla, 600.000 l vina, 300.000 l žganja, 600.000 kg masti, 1,2 milijona litrov mleka itd. Sadije smo prodali 2,4-krat dražje, kot če bi ga izvozili, maslo 4-krat dražje, mleko 5-krat, jajca pa celo 7,5-krat. Ta dejstva ne potrebujejo komentiranja.

Sejmišča

NOVO MESTO: Na zadnji semanji dan so na novomeško sejmišče pripeljali 331 do 12 tednov in 39 od pet mesecev starih prašičev. Skupaj pa so rejci prodali 290 prašičev. Za mlajše prašiče so lastniki dobili od kupcev 320 do 450 dinarjev, starejše pa so prodajali po 460 do 750 dinarjev.

BREŽICE: Na sejmu so pripeljali 581 do tri mesece starih prašičev in 16 starejših. Kupci so kupili 332 mlajših in 11 starejših prašičev. Kmaljših in 11 starejših prašičev je logram žive teže mlajših prašičev je veljal 20, starejših pa 16 dinarjev.

»Dolenjski list«
v vsako družino

Kmetijski kotichek

Oidij je napadel trto

V letošnjem vročem poletju se je na Bizeljskem in v Beli krajini pojavila v večjem obsegu druga najbolj razširjena bolezen vinske trte, oidij ali tudi pepel imenovana. Vroče, sušno vreme ji je prijalo, pa tudi nekateri vinogradniki, ki nanjo niso tako pozorni kot na peronosporo, je niso ovirali.

Oidij je moč prepoznati po sivi, pepelasti prevleki, s katero prekrije napadene dele. Posebno na jagodah je značilna. Če so le te še drobne, ostanejo trde in ne rastejo več, če pa so že debelejšje, razpokajo, tako da je mogoče videti peske. Nekateri sorte vinske trte so posebno občutljive, med njimi modra frankinja, ki je ena poglavitnih sort na našem pridelovalnem območju.

Kmetijski inštitut Slovenije je takoj, ko je dobil opozorila o velikih okužbah, izdal navodila o zatiranju. Znano je, da je za oidij zveplo enako hud strup kot baker za peronosporo. Ze od nekdanj ga zatirajo z žveplanjem. Žveplati pa se sme le suha trta, v toplem sončnem vremenu, saj se le tedaj tvori dovolj žveplovega dvokisla, ki uničuje glivice. Kot žveplo v prahu so učinkovita tudi žveplena prašiva, ki jih običajno dodajamo škropivu zoper peronosporo. Stara preizkušena škropiva so sumporol, kumulus, pa tudi žvepleno-apnena brozga.

Zdad priporočajo novejšje pripravke, kot so 0,1-odstotni afugan, 0,12-odstotni karathan, 0,2-odstotni cosan, ki jih dodajamo škropivu, s katerim zatiramo peronosporo. Priporočajo tudi, da hkrati poškopimo vinsko trto še proti sivi grozdniki, za kar je priporočljiv 0,2-odstotni mycodifol ali orthofaltan. Obnesejo se tudi antracol, cuprablun in dithan M-45.

Če se je oidij sredi poletja že močno razpasel in ga žveplo ne more več pregnati, lahko pomaga škropljenje s kalijevim hipermanganom. Na 100 litrov vode damo 3 kg gašenega apna in 125 gramov kalijevega hipermangana, dobro premešamo in škropimo.

Inž. M. L.

Rok - 24. avgust

Do 24. avgusta letos morajo nekmetje in nekmetijske organizacije, ki imajo lastniško pravico oziroma pravico uporabe na kmetijskem zemljišču, ki je večje od tistega, kar dopušča zakon o kmetijskih zemljiščih, vsa gozlna in kmetijska zemljišča prijaviti oddelkom za premoženskopravne zadeve pri občinskih skupščinah. V novomeški občini sprejemajo prijave tudi v krajevnih uradih.

To so sporočili predstavniki republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo. Za kršitelje, ki zemljišče ne bodo pravočasno prijavili, so predvidene visoke denarne kazni. Sekretariat je tudi pojasnil, da imajo kmetijske zemljiške skupnosti in

Do 24. avgusta je treba prijaviti odvečno zemljo

gozdnogospodarske organizacije že od lanskega avgusta pravico zahtevati odkup presežka zemljišč nekmetijskih organizacij. Tem se pravica

Preprečiti špekulacije trgovcev in „črne“ zakole

Zaščita roje

Da bi rejce živine zaščitili pred brezobzirnimi trgovci in prekupčevalci, ki so ponekod že poskušali izkoristiti sedanjo zagato zaradi zastojanja pri izvozu mesa in kmetom ponujali smešno nizke cene, je zvezni izvršni svet prejšnji teden sprejel poseben odlok. Z njim je določil, kolikšne smejo biti najnižje odkupne cene živine. Te bodo za četrtno večje od tistih, po katerih so zadnje čase plačevali klavnice živino iz neorganizirane reje.

Po tem odloku bodo smele znašati odkupne cene za teleta prvega A razreda 17,5 din, za teleta prvega razreda 16,65 din, za govejo živino prvega A razreda 15 din, za govedo prvega razreda 14,25 din, za penutino pa 16 dinarjev za kilogram.

Lepa rast! Škoda le, da ni sló brez tega strupenega umetnega gnojila...!

(Karikatura: Marjan Bregar)

redno je zapisati...

Od kolektiva veliko zahtevamo. Do njega pa se včasih obnašamo nesramno. Na primer: zaspimo na delovnem mestu, nekdo drug mora tedaj delati namesto nas. Če gremo med delom po svojih opravkih, smo s tem oškodovali sodelavce, svoje tovariše, ki bi nas lahko upravičeno klicali na odgovor. In vendar tega ne naredijo. Zgodilo se je, da so štirje iz TOZD barvarne odkorakali malice na Veselico. Kar med delom. Hladnokrvno so šli, češ da v tovarni ni bilo malice, pa bi morala biti.

Brezbrižni

Če ni bilo malice, bi se morali o tem pogovoriti, delovnega mesta pa ne bi smel nihče zapustiti, če mu malce zakruli v želodcu. Samovolja in nedisciplinarnost ne peljeta k napredku. Dvignili pa bi svoj glas, če bi bil v kuverti dinar manj. Vsi bi bili krivi, le vsak sam ne. Če se med delovnim časom sprehaja po Veselici, obenem pa prosti za kadrovske štipendije, bi ga res lahko zapekla vest. Dolžnost in pravica korakata namreč z roko v roki.

Take stvari se dogajajo in še marsikaj drugega. Vsi vemo to, a smo raje tihi. Molčimo o marsičem, kar kvari naše odnose. Zakaj? Vemo, da nekateri med službenim časom urejajo privatne opravke in dobro obveščeni bi vam lahko postregli z imeni. Toda le privatno, za šankom ali ob kavici, uradno pa ne. Vemo tudi to, da pride marsikaka steklenica v tovarno skrita pod haljo. Vemo in molčimo, čeprav marsikdo že zjutraj zaudarja po žganju. Ravnodušni smo, toda namesto takih nekdo dela.

Tudi stroji so se pokvarili na čuden način. Nihče ni bil kriv, vse se je nekako pozabilo, utišalo. Diolen loft je zapuščal tovarno po neredni poti. Prestopnika so zalotili pri dejanju samem. Sodili mu bodo, toda ali ne bi bilo hujša obsodba, če bi ga izločili delavci sami? Žal so ti največkrat brezbržni, čeprav nekateri živijo na račun njihovih delovnih rok. Kako dolgo se?!

(Iz današnje številke „Vezila“, glasila BETA, Metlika)

Srednje šole odpirajo vrata

Za odlične in prav dobre ni ovir za nadaljnje šolanje

Poletje se preveša v drugo polovico, kmalu bo konec šolskih počitnic in začel se bo pouk. Povprašali smo šole na Dolenjskem, koliko prostih mest so razpisale, kakšni so bili vpisni pogoji in koliko prijav so sprejeli do zdaj.

V Novem mestu so nam z gunnarje odgovorili, da so na splošni od-

Denar za ...

(nadaljevanje s 1. str.)

Ce primerjamo kredite, ki jih bodo banke odobrile letos, z višino letos začetnih naložb v kmetijstvo, potem je spoznam med navedenimi podpisniki velik korak naprej k načrtnemu investiranju v kmetijstvo Slovenije. Enako velikega pomena pa so za takšno načrtno usmeritev tudi pogoji za pridobivanje oz. dajanje kreditov. Ti upoštevajo sklep zbora delegatov kmetijske razvojne skupnosti o prednostnih razvojnih usmeritvah v kmetijstvu.

Naložbe v kmetijstvo so razporejene v štiri prednostne skupine. V prvo spadajo nakup, melioracije zemljišč in plani nek- pašnikov proizvodnja mleka in mesa na lastni kmni osnovi, pridelovanje koruze in krompirja, pridelovanje ribeza, malin in breskev; v drugo skupino prireja prašičjega mesa, pridelovanje humelja, grozdja in ostalega sadja, rekonstrukcija in razširitev obstoječih pitališč; v tretjo skupino proizvodnja jajc, perutninskega mesa in plemenskega materiala, mešalnice za pridelke lastne in kooperacijske proizvodnje in predelava soje; v četrto skupino pa vsa druga kmetijska proizvodnja in predelava kmetijskih pridelkov.

Bistveno v pogojih, zajetih v sporazumu, je, da lahko dobijo kredite na enakopravni osnovi vsi uporabniki v kmetijstvu, t.j. družbeni sektor, kmečke skupnosti in kmetje-kooperanti. Edina izjema je nakup kmetijskih zemljišč: kredit zanjo lahko dobe le organizacije družbenega sektorja. Uresničevanje je zdaj na investitorjih.

STEFAN KUCHAR

delek sprejemali samo odlične in prav dobre dijake, medtem ko sprejemnih izpitol ni bilo. Od 104 prijavitelcev so jih sprejeli 94. Za pedagoško smer se je prijavilo 45 kandidatov, ki so vsi sprejeti. Tudi na pedagoškem oddelku ni bilo sprejemnih izpitol.

V ekonomski srednji šoli so povedali, da prijav za vpis ne sprejemajo več, ker so vsa mesta že zasedena. Sprejemnih izpitol ni bilo, ker pa je bilo preveč kandidatov, so sprejemali samo odlične in prav dobre. Sola za zdravstvene delavce ne sprejema več prijav, ker so sprejeli samo 70 dijakov. Sprejemnih izpitol ni bilo, pogoj pa je bil vsaj dober uspeh.

Solski center za gostinstvo ima 160 prostih mest. Doslej se je prijavilo približno 80 kandidatov. Pogoj je uspešno končana osemletka.

V drugih srednjih šolah v Novem mestu še ne vedo, koliko dijakov bodo sprejeli. Na kmetijski srednji šoli so en oddelček že napolnili. Če bo dovolj kandidatov, bodo odprli še drugega. Iz zavoda za izobraževanje kadrov so nam sporočili, da letos ne bodo vpisovali v srednjo tehniško šolo lesne in gradbene stroke.

V Kočevju sta dve srednji šoli, center poklicnih šol in gimnazija. Na gimnaziji so razpisali 93 prostih mest, prijavilo pa se je 85 dijakov. Odlični in prav dobri so se lahko vpisali brez sprejemnih izpitol.

Center poklicnih šol je razpisal 90 prostih mest na oddelku za kovinsko stroko in 30 za oblačilno stroko. Doslej se je prijavilo 60 kandidatov za kovinarski oddelček in 20 za oblačilni. Sprejemnih izpitol ni, pogoj za vpis pa je uspešno končana osemletka.

STS v Krškem ima 140 prostih mest; do zdaj se je prijavilo 70 dijakov. Sprejemni izpiti za vpis niso potrebni, zadostuje vsaj dober uspeh z osemletke.

Gimnazija v Brežicah bo na splošni oddelček sprejela 90 dijakov, doslej se jih je prijavilo 79. Pogoj za vpis ni. Na pedagoški oddelček bodo sprejeli 30 dijakov. Pogoj je odličen ali prav dober uspeh in uspešno opravljen sprejemni izpit iz glasbe in likovnega pouka.

Črnomaljska gimnazija je že sprejela 60 dijakov. Posebnih pogojev za vpis ni bilo, zadostoval je vsaj dober uspeh.

Poklicna šola za tekstilce in konfekcionarje v Metliki je razpisala 60 prostih mest; do zdaj se je prijavilo 35 dijakov. Sprva so nameravali predpisati sprejemne izpite iz matematike, slovenščine in spretnosti. Ker je premalo kandidatov, sprejemnih izpitol ne bo.

J. SIMČIČ

Mladi gredo na Kozjansko

Delovne akcije, ki bodo od 20. avg. do 17. nov. se bodo udeležili tudi novomeški mladinci

Mladi iz vse Jugoslavije bodo še enkrat prišli na Kozjansko. Tako so se odločili na sestanku Zveze mladine Jugoslavije. 20. avgusta bodo prebivalci prizadetega področja sprejeli 450 mladincev, ki bodo sodelovali v akciji „Kozjanski odred“.

V treh izmenah (od 20. avgusta do 17. septembra, od 20. septembra do 18. oktobra in od 20. oktobra do 17. novembra) bodo mladi obnovili ali zgradili šeststo hiš. Gospodarsko vrednost teh del strokovnjaki ocenjujejo na približno 77 milijonov, akcija mladih pa bo veljala okoli 700 do 800 tisoč dinarjev. V prvi izmeni naj bi delali udeleženci prejšnjih akcij, v ostalih dveh pa mladi tesarji, zidarji, vodovodni instalaterji, dijaki in študentje gradbeništv, ki bodo opravili strokovna dela. Zato občinska konferenca ZMS Novo mesto vabi vse tiste, ki bi se radi udeležili te akcije, naj se čimprej oglašijo v pisarni OK ZMS. Skoraj gotovo je, da se bo te delovne akcije udeležilo okoli 40 brigadirjev in brigadirki iz novomeške občine.

ODPRLI VODOVOD

V nedeljo, 11. avgusta, so v Zlebiču pri Ribnici svečano odprli novi vodovod, ki so ga zgradili s prostovoljnimi delom in samopriskevki domačinov in z drugimi prispevki. Vodovod je odprl Stane Škrabec, direktor RIKa, ki je pokrovitelj vodovoda. Več bomo o tej uspešni akciji še poročali.

To stran ste napisali sami! — To stran ste

Preteklo nedeljo so gasilci iz Hmeljčiča priredili slavo. Dobili so novo brigadno, ki so jo že dolgo potrebovali za boljše opravljanje svojih dolžnosti. Pokrovitelj svečanosti je bil predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Avgust Avbar. (Foto: P. Pungercar)

ZLETNA AKCIJA — POKOD NA TRIGLAV

V okviru zletov bratstva in enotnosti je Novo mesto organizator vzponov na Triglav, in sicer v okviru zletne aktivnosti. V letošnjem jubilejnim letu, ko smo praznovali 30-letnico zletov, Novo mesto že osmič pripravljajo pohod na Triglav, ki se ga bodo udeležili vsi člani stalnega sekretariata ter športni in družbenopolitični delavci, ki so prispevali k razširjenosti zletov bratstva in enotnosti. Na našo najvišjo goro bo „zletna odprava“ odšla 19. avgusta, vrnila pa se bo 24. avgusta.

Postrezi si sam!

S časom postajamo vse bolj ekonomični in temu primerno tudi postopamo. Podobno so poskusili minulo nedeljo na gasilski veselici v VELIKEM PODLOGU, kjer so si ljudje v veliki meri sami stregli. Seveda, vsi le niso bili še tako moderni in so raje potrpežljivo čakali in upali, da jim prinesejo želene dobrote; vsaj nekaj tistega, kar je obetala plak na vseh vidnih mestih.

Ti, ki so bili staromodni, so čakali po stari navadi in potegnili najkrajši konec. Za organizatorja je bil pomemben le denar in ga nadaljnja usoda gosta ni zanimala. Tako sem tudi sam tri ure čakal, seveda potrpežljivo in v upanju, da se prepričam o tem, kako se godi našemu delovnemu človeku na podobnih kulturnih prireditvah, kako se tu počuti, koliko in kako prejme za svoj težko prisluženi denar. Bilanca je porazna — vredna pomisleka! Tako ravnanje podcenjuje našega delovnega človeka, mu jemlje dostojanstvo in pravice, ki mu pripadajo kot nosilcu napredka in kulture, za kar mu odtegujejo denar od samega zaslužka pri delu, a nudimo mu bore malo — premalo.

Da vsemu temu botruje neznanje, ni težko zaključiti, ker so pri tem poteptana temeljna načela gostoljubja, stregbe ... Naj ob tej priložnosti dam zaslužno pohvalo gasilskemu društvu v Leskovcu, ki je le nedeljo prej za svoje vzorno delo poželo simpatije občinstva. Na srečo ni nikomur padla „krona“ z glave, ko je pristopil k mizi (celo polni) in spregovoril staromodno: „PROSIM, ZELITE?“ V Podlogu so se menda prav tega zbal ...? Ivan Škofljanc

Da se kaj takega ne ponovi

Krajevna organizacija ZB Trebnje je za dan vstaje 22. julija že osmič organizirala tovariško srečanje svojega članstva. Tako je bilo letos to srečanje na Cvibljah pri Trebnjem. Srečanje je bilo povezano s kulturnim programom, mladina pa je organizirala patrolni pohod skozi partizanske vasi in obiskala nekatere starejši partizane. Tega srečanja se je udeležilo približno 80 odst. vseh članov. Pripravljalna dela za to srečanje so nemoteno potekala, dobava miz in stolov od gasilskega društva v Trebnjem se je zataknila. Dogovorjeno je bilo, da bo potrebno število miz in stolov izročil na dan prireditve orodjar društva Ivan HRENA, česar pa ni storil; z ženo sta se izgovarjala, da so mize stare in da nimata časa se s tem ukvarjati. Zato je nastal problem nekaj ur pred pričetkom srečanja. Morali smo se obrniti na GD Rače selo, kjer so nam brezplačno posodili mize in stole. Za razumevanje se jim javno zahvaljujemo. Graje vredne pa je postopek orodjarja Ivana HRENA, zato želimo, da se kaj takega ne bi več ponovilo.

Končno naj še omenimo, da je krajevna organizacija ZB 15. maja praznovala 30. obletnico

osvoboditve Trebnjega. Veseličnici del te prireditve je prepustila Gasilskemu društvu Trebnje, ki je imelo dokaj lepe dohodke, vse stroške v zvezi s prireditvijo pa je nosila naša organizacija.

JOZE PIŠKUR
predsednik KO ZB

VOZIL JE GENERALA MAISTRA

Pred kratkim so imeli v Kamniku slavo naši borci za severno mejo. Praznovali so 100-letnico rojstva svojega voditelja generala Maistra. Iz Velikih Poljan v ribniški občini sta se svečanosti udeležila tedanja borec Stefan Ambrožič in Alojz Ivane, ki sta pred 46 leti branila našo severno mejo. Stefan Ambrožič je bil celo Maistrov „šofer“ oziroma tedaj še kočijaž, saj je generala prevažal s kočijo po položajih in posvetovanjih. O tedanjih časih, ko je bil hkrati tudi osebni varuh najvišjega predstavnika naše tedanje osvobodilne vojske, ve Stefan marsikaj povedati.

Kakor smo zvedeli, sta bila iz ribniške občine na proslavi izmed vseh borcev severne meje le ta dva. V. P.

Hotel Kandija: glasba za turizem!

Odgovor novomeškega hotela Kandija na očitke zaradi preglasne glasbe

V 29. številki Dolenjskega lista so se stanovalci iz novomeške 19. ulice pritoževali nad glasno glasbo na vrtu hotela Kandija. Pritožbo so poslali tudi občinski skupščini z zahtevo, naj red in zaščiti prebivalce.

Hotel Kandija je občinski skupščini na njeno zahtevo odgovoril, hkrati pa prepis pisma, ki ga je podpisal direktor Jože Tomlje, poslal tudi našemu uredništvu. Takole pišejo: „2. avgusta letos smo spreminili svojo odločitev glede časa in načina igranja žive glasbe na restavracijskem vrtu. Doslej smo ob petkih, sobotah in nedeljah, če ni deževalo, imeli živo glasbo do 23. ure, druge dni pa do 22. Zdaj imamo živo glasbo vse dni v tednu, razen ob deževnih, od 18. do 22. ure, še posebej pa smo izvajalcem naročili, da morajo zadnje ure igrati tako tiho, da bodo še zadovoljili poslušalce na vrtu in da ne bodo igrali tako naglas, da bi motili stanovalce.“

nimamo zaradi sebe, pač pa zaradi boljšega počutja gostov in ugleda hotela, nikakor pa ne želimo nikomur krajsati počitka ali kršiti javne-

ga reda in miru. Ob izvajanju žive glasbe zadovoljujemo tisoče obiskovalcev in menimo, da delamo prav. Vsem, ki jim živa glasba ni najljubša, se najprijazneje opravičujemo in upamo, da jih bo naš novi ukrep zadovoljil vsaj toliko, da se ne bodo več pritoževali. Naš kolektiv jim bo za to hvaležen, zato prosimo za razumevanje.“

Kdo mora prijaviti zemljo

1. Na podlagi 51. člena zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS št. 26/73) sme imeti občan, ki po določbah tega zakona ni kmet, v svoji lasti v ravninskih predelih največ 1 ha gozda in 0,5 ha vinograda, v gorskih in hribovitih predelih pa največ 3 ha skupnih površin, od tega največ 0,5 ha gozda in 0,5 ha vinograda.

Po 4. členu zakona o kmetijskih zemljiščih je kmet samo tisti občan:

- ki sam obdeluje kmetijsko zemljišče,
 - ki stalno živi v kraju, kjer je to kmetijsko zemljišče,
 - ki s kmetijsko dejavnostjo redno ustvarja pomemben dohodek ne glede na to, če ima še druge vire dohodkov (npr. delavci, upokojeanci, obrtniki).
- Občan, ki poseduje samo gozdno zemljišče, po navedenem zakonu ni kmet. 2. Na podlagi 52. člena zakona o kmetijskih zemljiščih pa organizacije, ki niso po tem zakonu kmetijske organizacije združenega dela (5. odstavek 4. člena zakona o kmetijskih zemljiščih) izgubijo pravico uporabe na kmetijskem zemljišču.

Po navedenem zakonu so kmetijske organizacije samo tiste delovne in druge organizacije, ki se ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo ali jim je kmetijsko zemljišče sicer potrebno za opravljanje njihovih dejavnosti.

Na podlagi navedenih določb zakona o kmetijskih zemljiščih morajo torej nekmetje in nekmetijske organizacije združenega dela, ki posedujejo zemljišča v večjem obsegu, kot določa ta zakon,

do 24. avgusta 1974

prijaviti svoja zemljišča tistemu krajevnemu uradu, kjer le-ta zemljišča ležijo. Za območje Krajevnega urada Novo mesto pa se zemljišča prijavijo za premoženjsko-pravne zadeve pristojnemu občinskemu upravnemu organu občine.

Za neizvajanje omenjenega zakona je po 116. členu predvidena denarna kazen za nekmete, po 111. členu pa za nekmetijske organizacije in njihove odgovorne osebe, če se ne bi ravnale po cit. določbah zakona.

Orači, na plan!

Društvi KIT iz Novega mesta in kmetijskih tehnikov ter kmetijska zadruga „Krka“ iz Novega mesta organizirajo tudi letos tekmovanje v oranju za najboljše orače na Dolenjskem. Namen tega je tradicionalnega tekmovalnega prikazati uspešnost in kvaliteto oranja, šest naših najboljših oračev pa se bo udeležilo 19. republiškega tekmovalja 6. in 7. septembra v Mariboru.

Tudi letos sestavljajo ekipo trije člani. V prvih ekipah so starejši člani in predstavniki družbenega sektorja, v drugih ekipah pa bodo tekmovali člani aktivov mladih zadrušnikov. Področno tekmovanje za Belo krajino bo v nedeljo, 18. avgusta, za ožjo Dolenjsko pa v soboto, 24. avgusta, na posestvu KZ „Krka“ Novo mesto v Sentejnerju pri Iskri. Začelo se bo ob 15. uri.

Vsak tekmovalec, ki bo dobil štartnino v višini 60 do 120 dinarjev, tekmuje s svojim traktorjem in dvobrazdnim plugom, štart pa bo istočasen. Najboljši orači bodo dobili denarne nagrade in pokale, po končanem srečanju pa bo za vse zabava s plesom, ki jo bo pripravil aktiv mladih zadrušnikov. Vsi zainteresirani pošljite svoj naslov Kmetijski zadrugi „Krka“, Novo mesto, in priložite: „Traktorsko tekmovanje“.

Ptujska kulturna srečanja

Avgusta in septembra vrsta kulturnih dogodkov

V avgustu in septembru se bodo v Ptujju zvrstile številne kulturne prireditve, ki so jim dali naslov Ptujjska kulturna srečanja. Temeljna kulturna skupnost v Ptujju, organizator teh srečanj, je to kulturno poslanstvo, katerega namen je približati kulturo ljudstvu, pričela že lani in ga bo nadaljevala vsako leto.

V okviru letošnjih kulturnih srečanj bo v avgustu vrsta prireditev: od koncerta New swing kvarteta s popularnim pevcem Otom Pestnerjem, velike folklorne revije, koncerta danskega godalnega kvarteta iz Kopenhagena ter koncerta godbe na pihala ptujjske Svobode pa vse do že tradicionalnega festivala narodne zabavne glasbe, ki bo trajal tri dni. Razen tega bosta v tem mesecu še razstavi Prispevek slovenjgoriške čete NOV v letu 1942 in slikarske kolonije Poetovio — 1973, na Borlu pa bodo ustvarjali svoja slikarska dela udeleženci slikarske kolonije Poetovio — 1974.

V septembru bo razstava holandsko-flamske in francoske grafike XVII. in XVIII. stoletja ter razstava „Janez in Jurij Šubič“. Za ljubitelje filma bo teden slovenskega filma, gledališče iz Kranja bo uprizorilo Svetinovo Ukano, Dramsko gledališče iz Ljubljane se bo predstavilo s Cowardovo Komedijo ljubezni, gledališče iz Ptujja pa s Cankarjevim Pohujšanjem v dolini Sentflorjanski. Mimo tega bodo še koncerti Partinija iz Ljubljane, Slovenskega komornega orkestra in pevskega zbora Kristovski iz Prage. V kulturna srečanja je vključeno tudi znanstveno posvetovanje o deležu Ptujja v razvoju slovenske kulture.

Temeljna kulturna skupnost v Ptujju si je zastavila zares bogat kulturni program. Tako v Ptujju nadaljujejo tradicijo kulturne dejavnosti in tešijo jezo po kulturi tamkajšnjih ljudi. Za realizacijo tako obsežnih in bogatih kulturnih prireditev gre priznati predvsem pešiči zagnanih ptujjskih kulturnih delavcev ter Kreditni banki v Mariboru in njeni podružnici v Ptujju, ki sta prispevali levi delež denarne pomoči. —ma—

Znova presečnečenje. Za vas, za nas, za vse!

Med prireditvami, ki jih pripravlja Ljubljanska banka-podružnica Celje v okviru meseca varčevanja oktobra, bo tudi prazna 110-letnica ustanovitve Celjske mestne hranilnice in v njenem delu razstava jubilejnih kovancev in drugih starih bančnih dokumentov in predmetov.

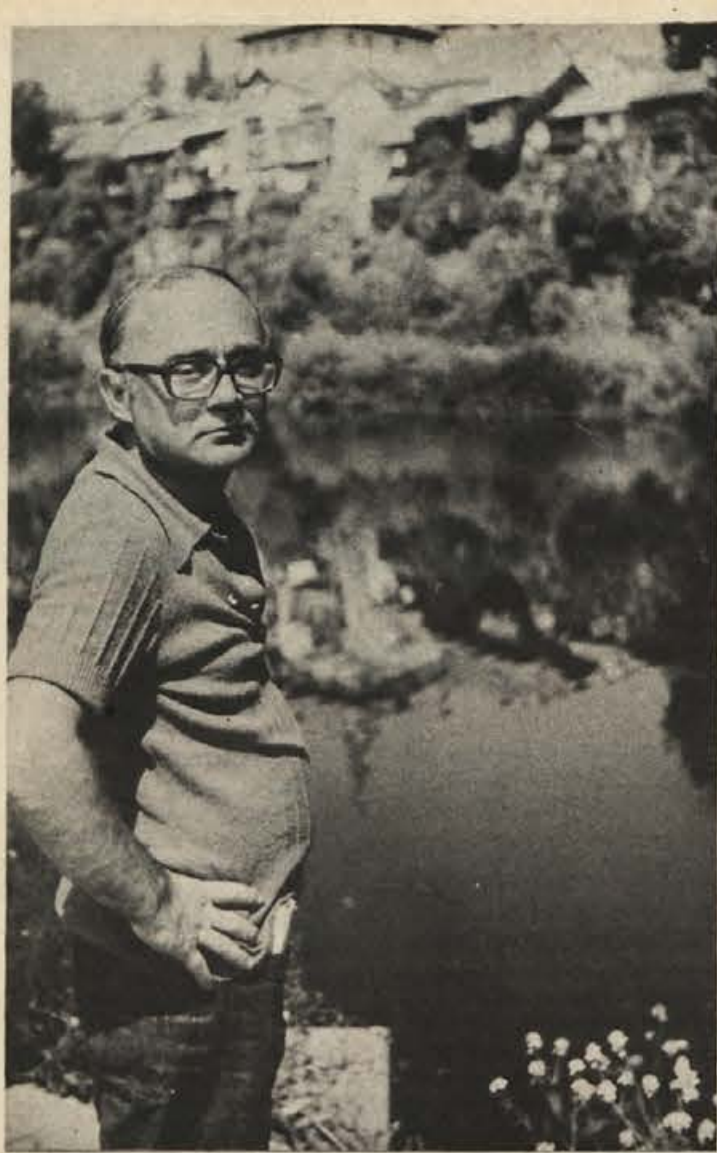
Da bi razstava v resnici zajela vse, kar je na voljo, zlasti pri občanih, vas celjska podružnica Ljubljanske banke vabi in prosi, da ji pošodite ali prodate stare jubilejne kovance vseh vrst in izdaj in drugo arhivsko oziroma zgodovinsko gradivo, ki kakor koli govori o hranilništvu na celjskem območju. Če pa bo to gradivo vezano na Celjsko mestno hranilnico, bo dobrodošlo toliko bolj.

Da bi vedeli, s kakšnim gradivom bomo lahko razpolagali pri ureditvi razstave, vas vabimo, da nam pripravljenost o sodelovanju z nami sporočite najpozneje do 15. septembra letos na naslov: Ljubljanska banka-podružnica Celje, odsek za pospeševanje denarnega varčevanja in propagande, Celje, Trg V. kongresa 10.

Že vnaprej hvala za sodelovanje in pomoč.

ljubljska banka
podružnica celje

Štefan Simonič ob Krki s slikovitim novomeškim Bregom.

Krajina, v kateri se odpočijejo pljuča in oči. Arhaično skladje med naravo in ljudmi. Ob hišah kipeče zelenje, kozolci v soncu, kmečki voz na njivi, ki valovi po pobočju. Polje kakor val za valom. Do gričev in Krke. O, ta poredna zavijuganost lenobno zelene dolenjske reke! Pa ribiški čolni na njej pa obstala mlinska kolesa ob bregu... Staro, dobro dozivetje. Poezija, lirika, mehko. Rezervat navdihov.

Kdo se ne bi prišel odžejat v to lepoto, kdo bi si tu ne nagrabil miru in navdiha? Kdo bolj kot slikar?

Dolenjska s Šmarjeto, Škocjanom, Belo cerkvijo, Kronovim pa z vami onkraj Krke, do Gorjancev, Dolenjska s kmečkimi domačijami, kjer diši po pokosenem senu na vseh oknih in vratih, Dolenjska s tako raznovrstnimi kozolci, vinogradi, Krko, ki zamaš poskuša pognati kolesa zapuščenih mlinov, Dolenjska z dolino gradov in bajkami Gorjancev v ozadju, Dolenjska z dolenjskim človekom, ki je vselej žuljavih rok in odprtega srca — ta Dolenjska se je te dni spet uredila na razpetih platnih slikarjev, udeležencev IV. Dolenjske slikarske kolonije.

Deset dni (od 1. do 10. avgusta) je enajst slovenskih slikarjev vsako jutro po zajtrku v zdravilišču Šmarješke Toplice, kjer so stanovali, vzelo skicirko ali že kar platno pod eno in čopiče ter barve pod drugo pazduho in odrinilo avgustovski pripeki naproti iskat in slikat tiste motive, ki jih ni še nihče pred njimi odkril. Včasih po dva skupaj, sicer pa posamično: ta sem, oni tja, ta bliže, oni dlje. Šele ko je v želodcu zazvonilo pol dne, so spet prišli v topliško restavracijo na kosilo: ta z večjim, oni z manjšim tekom, ta dobre, oni bolj slabe volje. Ko se je sonce pomaknilo za nekaj dolžin moza proti zahodu in ko je soparica nekolikaj pojenjala, so se spet vrnili — vsak k svojemu motivu.

„Da bi jih zdajle obiskali? Dajte no, saj jih ne boste našli.“ me je nekega dne ustavil prof. Andrej Pavlovec, ko sem hotel s fotoaparatom in beležko k slikarjem. „Gredo tudi po sedem in več kilometrov daleč. To bi bil pravi Sizifov posel. Ne izplača se. Sicer pa, če želite: po večerji posedajo tu zunaj in takrat takih in drugačnih razprav ni konec. Zanimivo je prisluntni, govorijo pa o slikarstvu, filozofiji in celo Hegla ter Heideggerja je slišati vmes.“

Hvaležen prof. Pavlovcu sem čakal, da bo ponedeljek, ko bo

v Novem mestu ex tempore in bom imel na koncu slikarje tako rekoč enega poleg drugega. To se je tudi zgodilo, ko je udeležence kolonije sprejel na Bregu inž. Niko Rihar, podpredsednik občinske skupščine. Nekateri slikarje sem našel že prej ob Krki, ko so vsak s svojega zornega kota prenašali na likov-

Nikolaj Omersa

no ploskev pogled na Novo mesto.

Naj najprej zapišem povzetek enega najkrajših govorov, kar sem jih kdaj slišal od naših predstavnikov. Podpredsednik inž. Rihar se je na slikarje obrnil s približno takimi besedami: „Veseli me, da so med vami obrazi, ki sem jih spoznal že lani. Prav tako me radosti, da vidim nove. Prepričan sem, da bo razstava v Dolenjski galeriji najbolje upravičila kolonijo kot eno osrednjih likovnih manifestacij na Dolenjskem. Rad bi se zahvalil tovarni Novoteks, ki je zvesta tradiciji omogočila tudi letošnjo kolonijo, prav tako pa

Boris Jesih

NEIZČRPNNA SLIKOVITOST DOLENJSKE KRAJINE

Utrinki iz IV. dolenjske slikarske kolonije, v kateri je od 1. do 10. avgusta delalo enajst slikarjev in jo je kakor že prejšnje tri spet financirala novomeška tekstilna tovarna Novoteks

sem dolžan zahvalo komisarju prof. Pavlovcu, ki to kolonijo zgledno vodi.“

Človek hlasta

Da je Dolenjska slikarsko neizčrpnna, rezervat enkratnih navdihov, potrди vsak, kdor jo slika. Številni udeleženci vseh dosedanjih kolonij so mi v pogovorih to poudarjali čisto na začetku. Tudi letos jih je bilo med njimi nekaj, ki Dolenjske do tedaj še niso slikali.

„Hlastam. Najesti se moram te pokrajine, teh ljudi. Z velikimi zalogami. Krka je s svojimi spreminjastimi barvami fenomen. In ta intimnost in to skladje narave in arhitekture!“ je vzklikal Janez Kovačič, eden najmlajših, če ne celo najmlajši udeležencev letošnje Dolenjske slikarske kolonije. Ko pride človek iz ateljeja, je razlagal, se razvname, hlasta in gara. Sam si je dal načrt: okoli 20 platen! „In naredil jih bo.“ so pritrdili ostali slikarji, saj je postal Kovačič že skraja vsem vzor marljivosti.

Ej, to je nekaj!

S podobnimi besedami je govoril tudi Ejub Begović, akademski slikar iz Trebinja, torej iz kraja, kjer ima Novoteks svoj obrat oziroma TOZD. „Pri nas je sam kamen, tu pri vas pa kar nenadoma toliko zelenja! Saj ne morem povedati, kako prijetno sem presenečen. Oddih — morda je to prava beseda. In prijatelje sem dobil. Razumemo se, razpravljamo. Neponovljivo. Slovenija... to je nekaj. Slikarje bom povabil v naše kraje, med kamenje.“ Begović, ki je imel malo pred tem, preden je prišel slikat na Dolenjsko, samostojno razstavo doma, še nikoli ni slikal v koloniji. „Vabili so me, a sem vselej odklonil. Ko sem dobil vabilo za Slovenijo, sem se brez pomisleka odločil. Tako je to.“

Mlini stoje, žage...

Dolenjska je še bolj priklenila nase tudi Štefana Simoniča, slikarja, ki je doma sicer v vzhodni Sloveniji, živi pa v Kranju, in je že drugič prišel delat v kolonijo. „Lani sem skakal okrog vode.“ je dejal, „letos pa me bolj mikajo mlini, stare žage, stara arhitektura sploh. Videl sem, da vsemu temu bije zadnja ura. Škoda, kakšna škoda, da to propada! Kot slikar čutim tolikanj večjo odgovornost.“

Evgen Sajovic je duhovito pripomnil, da čuti posebno ljubezen do Dolenjske že zatagadelj, ker „je tu blizu doma moja žena: iz Bele krajine“. Večkrat je že potoval skozi to idilo, ki pa ji moderna doba ne prizanaša in je čedalje manj tista idila izpred let. Tako načrtno pa je še ni slikal. „Je pa kot nalašč zame, ki imam rad zeleno barvo.“

Večkrat je treba priti

Če je Miha Maleš lani dejal, da se krajina, kot je Dolenjska,

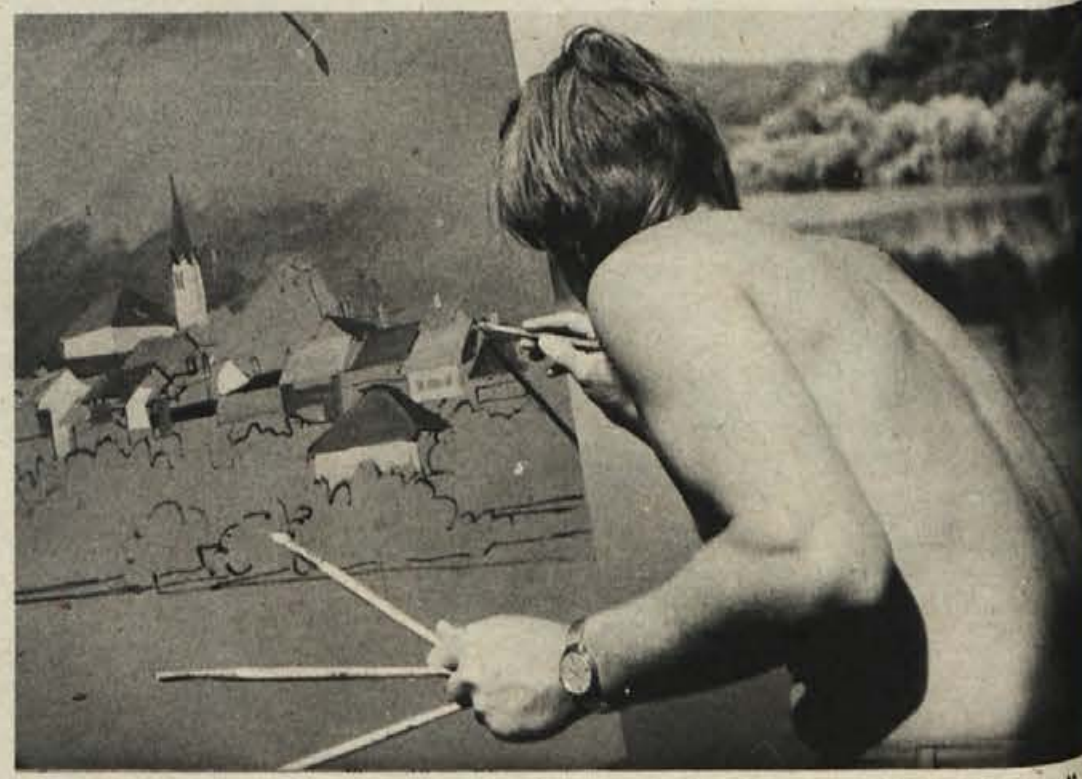
Branko Suhy

ne da zajeti na dušek, jo enostavno „razliti“ po likovni ploskvi, da bi odsevala svoj prvobitni značaj, češ da jo je treba opazovati leto za letom, bi letos lahko to mnenje nekoliko spremenil. Tudi Nikolaj Omersa in Ivan Seljak-Čopič, ki sta prav tako že drugič slikala Dolenjsko v koloniji, sta prišla do globljih spoznanj. „Neizčrpnna slikovitost, kamor koli nese oko, le časa je malo.“ je zanj povedal Miran Hočevar, edini slikar amater, ki mu je toliko ljubše, da dela v koloniji, ker manifestacijo spet financira Novoteks, v katerem je zaposlen. „Vseč mi je, da tema letos ni bila predpisana. Tako sem se lahko zapeljal zdaj tja, zdaj spet drugam, zdaj slikat Trško goro pa spet krajino pod Gorjance.“

Boris Jesih na Dolenjsko ni prišel slikat krajine, kot se ponuja očem in duši. „Iščem le sorodnost tega, kar že dolgo de-

Ejub Begović, akademski slikar iz Trebinja.

Janez Kovačič, akademski slikar iz Ljubljane: „Če je človek toliko časa samo v ateljeju, hlasta...“

Evgen Sajovic

lam. Razmišljam, kako bi v svojo krajino vključil vodo kot nov element.“ Jesihu gre pri vsakem delu izključno za reševanje slikarskega problema, in ne za verno podobo.

Svojevrsna, nerealistična dela ustvarja tudi Lado Pengov. V koloniji mu je bila Dolenjska predvsem „osnovni vzgib“ za domišljijo. Sicer njegova dela, kakor jih poznamo tudi z razstav, „oddajajo“ opozorila...

Študent pred diplomo na likovni akademiji, Novomeščan Branko Suhy, je povedal, da je predvsem vesel, ker so ga letos že tretjič povabili v Novoteksovo kolonijo. Za skupinsko razstavo v Dolenjski galeriji, je dejal, bo pripravil grafiko. „Več vam ne bi pripovedoval. Skratka: tudi v tej koloniji rad delam.“

Tradicija živi

Čeprav v ta zapis nisem mogel vključiti vsega, kar so mi slikarji povedali, niti tistega, kar se mi je ob tem utrdilo, mislim, da je tudi iz teh in tako med seboj povezanih drobcev razvidno, kako zelo potrebna je manifestacija, kakršne so slikarske kolonije, in kako dobrodošla je. Kajpak gre hvala za to dolgo vrsto posameznikov, ki so pred leti prišli na dan s to zamisljo, in spet drugi vrsti tistih, ki so pomagali zamisel uresničiti. Kajpak bi teh že tradicionalnih kolonij in zaključnih razstav ne bilo, ko bi v Novem mestu ne imeli razumevajočega delovnega kolektiva v Novoteksu. To je treba poudariti tem bolj, ker Novoteks vse te znatne denarje vlaga povsem v zavesti, da pomaga pomembni kulturni manifestaciji ter tako v koloniji nastalim umetninam do delovnih ljudi. Zeleti bi bilo le, da bi bilo takih akcij in mecenstev v prihodnje še več in še zlasti, da bi se krog mecenov razširil še na druge kolektive.

Tekst in slike: IVAN ZORAN

OBJAVLJA

prosto delovno mesto

KOMISIONARJA V SKLADIŠČU GOTOVIH IZDELKOV

Pogoji: končana ekonomska srednja šola in 3 leta prakse na podobnih delovnih mestih, ali končana trgovska šola in najmanj 5 let delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih.

Kandidati naj pismene vloge z dokazili vložijo na naslov: „LABOD“, tovarna perila, Novo mesto, Cesta herojev 29, splošni sektor, najkasneje v 15 dneh po objavi. Objava velja do zasedbe delovnega mesta.

Komisija za kadre skupnih služb OZD LABOD Novo mesto

RAZPISUJE

prosto vodilno delovno mesto

VODJE SLUŽBE ZA ORGANIZACIJO, PLAN IN ANALIZE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- imeti morajo višjo ali visoko izobrazbo ekonomske smeri in 10 oziroma 5 let delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih delovnih mestih,
- biti moralno in politično neoporečni.

Za razpisano delovno mesto je določeno 3-mesečno poskusno delo.

Kandidati morajo pismeno vlogo z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela poslati v 15 dneh po objavi na naslov:

LABOD, tovarna perila, Novo mesto, C. herojev 29, Komisiji za kadre.

Kandidate bomo obvestili v 20 dneh po objavi razpisa. Stanovanje po dogovoru.

Zgodilo se je...

JASNO - Skoraj dve tretjini ameriške pomoči tujini je razdeljena takole: 2,4 milijarde je namenjenih za sajgonski režim, 55 milijonov Lon Nolovi vladi, 85 milijonov za Čile, 416 milijonov za Južno Korejo itd. 71 milijonov, ki so bili namenjeni Grčiji, bo ostalo nepodeljenih, ker zdaj v Grčiji te pomoči očitno ne potrebujejo.

POZNAVALEC - Trener španskega nogometnega kluba Real iz Madrida Miljan Miljanić je novinarjem na vprašanje, ali bo Džajić res igral za ta klub, odgovoril takole: „Dokler bom jaz trener Reala, ne bo niti en jugoslovanski nogometaš igral zanj.“ Miljanić je znan kot odličen poznavalec nogometa.

PROTI ZALOSTI - V nekem živalskem vrtu na Nizozemskem je pet goril v kletki mučila huda žalost. Direktor živalskega vrta je prišel na zanimivo zamisel in dal v kletko vgraditi televizor. Živali je žalost minila in iz dneva v dan z zanimanjem sledil televizijskemu programu. Toda kaj bi se ubogim gorilam zgodilo, če bi gledale naš televizijski program? Morda bi ne bile več med živimi.

SAMO DA JE - Američani se pač ne morejo odreči avtomobilu. In ker jih je energetska kriza opozorila na večjo varčnost, so izdelali avtomobilček za dve osebi na nožni pogon. Avto ima več prestav in dva krepka vzvoda, ki ga lahko poženeš tudi s hitrostjo do 50 kilometrov na uro. V bistvu gre pravzaprav za kolo, a če že mora biti avto, da ne bo narodni ponos užaljen, naj bo pa avto, čeprav na nožni pogon.

NABRUŠEN JEZIK - Policija je v Hamburgu pripravila Petra Buttscheka, ki je bil med mnogimi ljudmi znan kot izredno uspešen advokat. Potegoval se je za pravice mnogih zdomcev, in to zelo uspešno. Seveda je pri tem precej zaslužil, kar pa ni bil vzrok za pripor. V ječo je romal zato, ker so ugotovili, da ostrozejni Peter ni noben advokat, ampak samo natakar.

ODLOČNOST - Angležinja Shirley Turner se je zadržala odločila shujšati. Da bi ušla poželenju po jedeh, je svojemu zobozdravniku naročila, naj ji sname čeljusti s srebrnimi kaveljčki. Nekaj mesecev se je tako lahko hranila samo s tekočo hrano. Ženska je shujšala in zobozdravnik ji je snel kavlje; na žalost svoje slabše polovice pa je odločna Angležinja spet - spregovorila.

KAR K NAM! - Na Norveškem so neusmiljeno ostrbi do turistov, ki onesnažujejo okolje. Za primer naj navedemo, da so nekoga turista pozvali, naj zapusti državo, samo zato, ker je skozi avtomobilsko okno odvrnil kozervo piva, prazno, seveda. Takim turistom ni treba obupavati, Jugoslavija jim je odprta. Pri nas bodo našli veliko ptičev istega perja.

ZELIJO ZE, SAMO... - V nekem hotelu v Bonnu delijo gostom listke, na katerih piše: „Dragi gostje, mi iz hotela Bristol želimo narediti vse popolno, čeprav vemo, da tega povsem ne zmoremo...“ Kar resnično ljubni fantje so. Hotel se namreč imenuje Bristol, in ne Bristol, kot so „mi iz hotela“ v svoji želji po popolnosti zapisali.

ZA ZDRAVJE

Proč z jezo!

„Jezem sem bil, pa sem to storil!“ Takšne besede niso prav nič redke, kadar poskušamo opravičiti kakšno svoje dejanje, ki nas je same presenetilo. In česa vsega človek ne stori v navalu jeze! Toda z jezo in njenim pojavljanjem v človekovem obnašanju ni tako preprosto, kot bi lahko površno sodili. Res je, da je vsak človek kdaj pa kdaj jezen, toda od tega, kako ravna svojo jezo, je odvisno tudi njegovo zdravje. Nobena skrivnost ni, da je zatajevana in samemu sebi prikrita jeza eden od poglavitnih vzrokov za obolenja želodca, za glavobol, kakor tudi vzrok za visok krvni pritisk, ki prinaša razne neugodnosti telesnemu zdravju. Zdravniki, ki so raziskovali vzroke za mladostna obolenja na želodcu, so odkrili, da se ta pojavljajo skoraj praviloma pri ljudeh, ki ne znajo s čustvi izraziti svojega notranjega srda.

Prav tako je jeza eden od velikih krivcev za številne nesreče. Znani so primeri, da je voznik avtomobila iz samega srda, ker ga je prehitelo manjše vozilo, napravil „neumnost“, ki je veljala več življenj. Jeza je tudi bota pri mnogih zločinih in umorih, do katerih ne bi prišlo, če bi se ljudje malo obvladali in znali svojo jezo pravilno uravnati.

Kaj torej storiti z jezo? Poglavitno in prvo je, da spoznamo, da je jeza naš vsakdanji spremljevalec in nekaj povsem običajnega. Teško je sicer priznati, toda res je, da smo dostikrat jezni celo na tiste, ki jih imamo radi. Drugo pravilo krotjenja jeze pravi, da je treba odkritosrčno priznati, na koga ali kaj smo jezni. Vsako samolaganje se nam prej ali slej maščuje. Nikakor ne smemo dovoliti, da se jeza v nas kopiči. Še najbolje storimo, da si odkrito priznamo, da smo jezni, potem pa energijo, ki jo je jeza sprostila v nas, izkoristimo za kakšno opravilo: sekanje drv, barvanje, šport in podobne telesne aktivnosti. Tako bomo opravili z jezo in ohranili zdravje.

Elektronska plastična glava, ki je bila razstavljena na radijski razstavi leta 1973 v Zahodnem Berlinu, ima tako občutljive „bobniče“, dališ kot človek.

Roboti kot ljudje

„Elektronska prihodnost“ se je začela včeraj, danes pa so že pred nami „humanizirani“ stroji, ki delajo tisto, česar si še pred nekaj leti nismo mogli niti predstavljati. Gre za robote, ki ne samo da mislijo, ampak že načrtujejo sebi enaka samodejna čuda; robote, ki govorijo (sicer ne s človeškim glasom, pač pa tako, da s pomočjo posebnih vibratorjev spreminjajo elektronske impulze v zvoke), ki sanjajo in ki se celo bojujejo, kaj nam bo prineslo leto 2000.

Danes bi bili roboti izpred nekaj let naravnost smešni v primeri s sovjetskimi elektronskimi možgani, to je „šahistom“, ki je premagal ameriškega „tovariša“ v mnogih partijah šaha. Ta novi robot zaznava pravila igre, postavitve figur, njihovo vrednost, zna povleči najboljšo potezo in razviti lastno taktiko igre. Torej gre za vsestransko popolnost v „enem kosu“.

Z Združenih držav je prof. Gray izdelal elektronske „želve“, ki se, opremljene s fotoelektričnimi celicami, napajajo z močnimi izvori svetlobe, da bi potem, ko so zasičene s svetlobo, iskale temo. Najpomembnejša „želva“ je klical z žvižgi ter ji je dal namesto nagradnega „pladnja“ svetlobe močan udarec. To se je ponavljalo nekaj dni, potem pa se je zgodilo tisto nenavadno. „Želva“ je nehala prihajati, na žvižg je samo skakala in se skrivala pod pohištvom. Tako je prof. Gray v električni „živali“ vzbudil strah!

Kaže, da nam stroji postajajo vse bolj podobni, presenečajo nas na vsakem koraku in priznati moramo, da smo že precej zakoračili v „prihodnost“, ki je bila še nedavno samo iluzija.

»Zapuščam svoje organe«

Na Švedskem državljanom s posebno oporoko

Moderna kirurgija je v veliki meri rešila vprašanje presajanja organov in taki primeri niso več nič posebnega, čeprav vedno predstavljajo enega od vrhuncev kirurgije. Še vedno pa je vprašanje presajanja organov nereseno v pravnem smislu: kaj teremu človeku, s čigavim dovoljenjem, z njim ali brez njega in kdaj lahko kirurgi vzamejo kak telesni organ in ga presadijo v drugo telo? Zakonov, ki bi reševali to vprašanje, nima nobeno izdelanih nobena država. Najdlje je v tem pogledu prišla Švedska, kjer je ravno sedaj predan predlog novega zakona, ki določa, naj bi vsak švedski državljan imel poleg osebnih dokumentov še dokument zdravstvenem stanju in „oporoko“ za lastne organe.

Švedski kirurgi ne bodo več skrbeli za pravno plat presajanja organov.

Gre za dokument, s katerim bi Švedi z lastnim podpisom pristali, da se jim lahko v primeru klinične smrti v katerikoli bolnišnici odvzame poljuben organ in se uporabi za zdravljenje drugih bolnikov. Predlog so podpisali najbolj znani medicinski strokovnjaki, dobil pa je močno podporo skoraj vseh zdravnikov in velike večine državljanov. Obenem s podporo pa so se pojavili tudi pomisleki. Med njimi je gotovo najbolj utemeljen ta, kako zadržati ugotoviti, da človek, ki ga pripeljejo v bolnišnico, res nima prav nobene možnosti več, da bi ostal živ. Mnoge pa skrbi tudi zagnanost kirurgov za presajanje organov in se sprašujejo, ali ne bo želja po uspešnih transplantacijah zamrla razsoje zdravnikov in bota torej prihajalo do medicinskih umorov.

Na taka vprašanja odgovarjajo znanstveniki, da je znanost toliko napredovala, da pomoč niso možne. Seveda pa novi zakon nikogar ne obvezuje, da mora podpisati „oporoko“ za presajanje organov. Odločitev da jo podpiše, je odvisna od vsakega posameznika.

Dolenjski list pred 20 leti

Da bomo ena družina

JUGOSLAVIJA SI JE s svojo politiko priborila izreden ugled v svetu; uspešno sodeluje z vsemi državami, ki spoštujejo načelo neodvisnosti in enakopravnosti. Vsa svetovna demokratična javnost je z nami, zato ni čudno, da vzbujamo toliko simpatij tudi med rojaki v tujini. Vrste prijateljev nove Jugoslavije med našimi izseljenci so čedalje večje in prizadevamo si jih čim bolj razširiti. Med vsemi izseljenci omejujemo se le od dela politične emigracije povojnih let, ki je odgovoren za zločine proti našemu ljudstvu med narodnoosvobodilno borbo. Vse druge pa moramo čim tesneje povezati z nami, da bomo res kot ena družina.

TUDI INDIJSKI turisti na Jadranu. Prvič bo letos sredi avgusta prišla skupina okrog sto indijskih turistov v našo državo. Odšli bodo na Jadran, kjer bodo ostali 10 dni. V septembru pride iz Indije druga skupina ter pet skupin iz Sirije in Libanona.

TUDI ZA ATLETIKO prihajajo boljši časi. V kratkem bodo na Loki dograjene atletske naprave, ki bodo izročene svojemu namenu že v letošnjem septembru, ko bo Dolenjsko prvenstvo v atletiki.

ČEPRAV JE BILO že v zveznem družbenem planu za letošnje leto določenih 450 milijonov dinarjev za investicijsko posojilo za nabavo delovne živine in kmetijske opreme tistim zasebnim kmetom, ki so izstopu iz kmetičkih delovnih zadrug ostali brez zadostne delovne živine in najpotrebnejšega orodja, so zanje predvideni naknadni krediti.

LOVCI POROČAJO, da so v želodcu nekega fazana, ki so ga ustrelili v Škocjanu, našli med drugim mrčesom tudi precej kolaradskih hroščev, kar ponovno dokazuje koristnost te naše pernate divjadi. V okolici Zbur pa je neka ženska vzela iz gnezda 8 fazanjih jajc ter jih dala valiti kokoši. Kura je keščke pravilno vodila, zaradi nepravilne vzgoje pa so vsi kmalu poginili.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 13. avgusta 1954)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Velevažna za naše kraje

(Kdor se) količkaj briga za naše gospodarske razmere, pritrditi nam mora, da je prešičjereja velevažna za naše kraje. Dokaz temu je to, da je prešičja reja po naših krajih od nekdanj precej razširjena, če tudi še ne tako, kot bi bilo želeti. Koristi reje prešičev so velike, posebno za malega posestnika, kateremu je to večkrat edina domača žival, ki mu prinaša nekaj dohodka k hiši. Čim boljše živali bodemo redili, tem več koristi bomo imeli od njih, in tem rajši se bodo oglašali kupci za nje. Sedaj, ko smo dobili na Dolenjskem železnico, je pričakovati, da se bode prešičja kupcija dosti bolj dvignila. Posebno nam je Dolenjcem dokazati, da nismo glede gospodarskega napredka najzadnji in tako malomarni, kakor nas radi opisujejo.

(Čitalnica v Kostanjevici) priredila je pretečeno nedeljo velik koncert, katerega je prav odlično občinstvo in v velikem številu obiskalo. Tudi iz raznih drugih krajev je bilo mnogo gostov, kljub pretečemu slabemu

vremenu. Petje bilo je kaj lepo, in vse točke s ploskanjem sprejete. Očaralo pa je goste krasno igranje na tamburicah, tamburaši so prijazno sodelovali s toliko spretnostjo, da smejo mej najbolj razvajenim občinstvom v vseh krajih nastopiti.

(Konjska dirka) v St. Jerneju bo letos septembra. Zanimanja za to dirko je mej občinstvom dovelj; zato se nam dozdeva dan dirk slabo odbran, ker je v Ljubljani takrat sejem in tudi v Novem Mestu je mesečni sejem za živino.

(Poslanec Šuklje) je imel v Metliki volilni shod. Poročal je o svojem delovanju v državnem zboru v smislu koalicije. Volilci so mu sicer izrekli zaupanje, a v marsičem njegovo delovanje ne zasluži pohvale in zaupanja.

(Mladočehi) so že popolno obupali, da bi kaj dosegli za svoj narod. Zato iščejo zaveznikov.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC, 15. avgusta 1894)

Ne maram tega

Naj bo tako ali drugače, vsakdo se mora enkrat posloviti s tega sveta. Vse, kar je živo, mora umreti, zato zadnja pot ni nikomur prihranjena.

Kakor se je razlikovalo eno življenje od drugega (eden je živel v razkošju, drugi se je mučil v potu svojega obraza), tako ločimo tudi pogrebe. Kdor je bogato živel, ima tudi veličasten pogreb z muziko. Revežu, ki je živel revno in od vseh zapuščen, se tudi na zadnji poti ne godi bolje, saj se le nekaj znancev zbere v gručo in opravi svojo dolžnost.

Velikokrat sem bil na pogrebih, ko sem jemal slovo od znancev in prijateljev, vendar mi je bilo včasih žal, kar imam las na glavi, da sem šel, kajti ob najbolj resnih in žalostnih trenutkih mi je stihl smeh na usta. Kaj je bilo? Pri odprtem grobu je govornik začel takole: „Dragi Janez! S tabo smo izgubili največjo zgubo...“

V drugem kraju ima govornik navado, da govori prepiše in potlej bere: „Dragi Jože! Sonce sije na tvojo krsto, ko se mi s solzami v očeh poslavljamo od tebe...“ Lepo je govoril, a kaj, ko je že cel dan nalival dež, da so se ljudje skrivali pod dežniki.

Dovolj mi je takih prisiljenih govorov! Komu veljajo? Žalostnim svojcem ali tistim, ki so v žalnem sprevedu vso pot tiščali vkup glave pa se menili o vozovih brez konj, o hišah, zaslužkih, draginji in drugem?

Kadar umrjem, vedite, mi je ljubše, da me tiho, brez joka in stoka položite pod mlado smreko v gozdu. Nikomur ne bo v napoto moja gomila, ki prav gotovo ne bo zanemarjena ali porušena s plevelom. Ako obljubite, da boste tako storili, se bom zlahka poslovil od tega sveta ob misli, da moja gomila ne bo nikomur na grbi.

MARTIN KRAPAN

6. Ni trajalo dolgo tole smrti, a slovo je bilo ganljivo. Nisvilni robček, posmrkal je prtljago v ladjo. Le še kabriolet in Paradiznik je vrgel poslednj spodaj...

Pa je zastrigel z usesi na hrup se je dvigal iz vasice.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32		
P	I	S	H	E	N	O	S	T																									
O	D	L	O	E	I	T	E	V																									
R	E	G	A	L	T	O	N	A																									
Y	A	Z	A	R	T	R																											
D	A	L	M	A	C	I	J	A																									
H	E	L	A	N	I	T	A																										
K	O	K	O	L	A	J	D	B	R	K																							
D	A	R	A	R	S	E	N	L	A	R																							
K	A	J	U	T	A																												
O	B	E	R	O	N																												
P	A	A	L	A																													

Rešitev prejšnje križanke:

BREZ BESED

GRAM	RAZGLAS	ZVER	KOOR DRN REZE	GR.CRKA	NICHOLAS HILLIARD	RODILNIK	PREHOD ČEZ VELEBIT	MESTO V SUMADIJI	TKANINA
ZNANI FRANC. KEMIK									
SVETOPIŠ PREROK					STREHANA GENIJSCEM FRANC. PESNIK				
AVSTR. AGENCIJA VSTOPNICA					DVOČLENIK				
					STROJILO				
								LITIJ	
								TREBUŠNA BOLEZEN	
DL	SKUPEK CELIC	MEŠANICA	GERM. OREL		PRINCIP ZLA PRI PARZH				
			DRAG KAMEN		JAPLUKA				
ČIR				NASA REKA AM POGORJE				SPIS	EG. BOG SONCA
ROČKA					POTOMEC		POKLON		
					ANGORSKA KOZA		OS. ZAIMEK		
NOVA GVINEJA					ORANJE				
VPITJE				PRISTA NISKA NAPRAVA		NERA			
FRANC. TEROR. ORG.				BOGINJA JEZE		EVR. VELETOK		DL	DL

Ben Woolf

PRIMER V STOCKVILLU

Stockville je relativno zelo mirno mesto. Ljudje so miroljubni, gostoljubni in zelo pristrčni. V zadnjih desetih letih ne pomnijo uboja. Pravzaprav je bil eden, toda ne iz koristiljubja, kot je to dandanašnji navada, ampak iz samoobrambe. Mesto je sicer precej majhno in se skoraj vsi poznajo med seboj. Stockville ima kot vsako drugo mesto svojo podobo: v njem živi kak ducat pisateljev detektivskih zgodb in romanov. Vsi delajo v miru, vsak po svoje iščejo inspiracije, še več, nihče jim ne očita, da v svojih romanih in zgodbah uporabljajo ime mesta.

V romanih je Stockville mesto zločinov, tatvin, zbirališče mednarodnih vohunov in kaj vem kaj še vse. Tako je Stockville počasi postal znan po vsem svetu.

Pred nekaj meseci pa je v Stockvillu zavladal nemir. Ne med navadnimi prebivalci, ampak predvsem med pisatelji detektivskih romanov. Ljudje iz Stockvillu so vse to gledali z vznemirjenjem, čeprav niso bili v skrbeh za svoja življenja.

Kaj pa pisatelji?

Bili so prestrašeni, kajti vsakih petnajst dni je eden od njih izginil. Prej ali slej so vsakega našli – mrtvega.

Krajevni časniki se je bil osredotočil na te nenadne umore. Brez konca in kraja je pisaril o vzrokih, motivih, morilcih in seveda tudi o pisateljih. Časniki so šli dobro v promet, morilca (ali več morilcev), pa niso prijeli.

Krajevni časniki je mimo drugega sedaj imel vsakih petnajst dni zadovoljstvo, da se je spotalok ob stockvillsko policijo, pri čemer je imenoval njenega šefa zapečkarja, nesposobnega, omahljivca in podobno.

Pisatelji so po drugi strani imeli številne sestanke, na katerih so sprejemali sklepe, kaj vse bodo storili proti neznanemu zločincu. Seveda na nobenem sestanku niso mogli mimo vprašanja: kdo je sedaj na vrsti?

Ostalo je še šest pisateljev. Med njimi je bil tudi John Milestone, najbolj slaven, najbolj bogat in pa najboljši. Vsi ostali pisatelji, nekateri od njih sedaj že pokojni, so prihajali k njemu na posvete. Pomagal jim je, popravil rrokopise, jim svetoval in, lahko bi rekli, bil najbolj miren.

Hiša Johna Milestonea je bila tipična angleška stavba z vrtno, polnim travo in krasnega raznobarnega cvetja, za katerega je skrbel neki stavec, upokojenec iz Stockvillu.

Bila je nedelja. John Milestone se je sprehodil po vrtnu in še enkrat pohvalil vrtnarja za njegov trud. Nato se je vrnil v svojo delovno sobo, sedel za pisalni stroj in nadaljeval delo, roman „Primer v mestu“. Roman je bil pravzaprav inspiriran s tem, kar se je te dni dogajalo v Stockvillu. Ostal mu je samo še opis morilca.

„Morilec je... pravkar nekdo prihaja...“ – je nadaljeval s tipkanjem. Hkrati je gledal na hodnik, ki je vodil proti njegovim delovnim sobam. „Ne vem, kdo je. Moj prijatelj brez dvoma ni. Morda je morilec?“

Morilec se je zares pojavil. V roki je imel revolver. Toda John Milestone ni izgubljal časa.

„Nisem se zmotil, gre za morilca. Visok je, plavolas, ima črn plašč in klobuk iz sivega kašmirja. Je že na pragu. Ima modre oči, blatne čevlje...“

Tu je John Milestone moral nehati. Gledal je prišleca, obrnil je valj na stroju in tako skrtil tekst, ki ni sodil v poglavje romana Primer v mestu.

– Dober večer, John Milestone, slavni pisatelj! Bliža se tvoj konec!

– Dober večer! – je mirno odgovoril Milestone.

– Nič več ne boste slavili umazanega Stockvillu, Milestone! Stockville, Stockville in samo Stockville! To je za vas, pisatelje, najlepše mesto na svetu, kajne? No, zato ne boste več pisali o Stockvillu... – je dejal morilec in nameril pištolo na Milestonea.

John je kot hipnotiziran vstal iz naslanjača.

– Človek, kaj pa vas briga pisanje o Stockvillu?

– Briga me, sicer ne bi bil tu: Vi ste navaden bedak, ki nič ne ve. Kaj ne veste, da je samo sedem kilometrov od tod mesto, ki je tisočkrat lepše od tega umazanega Stockvillu?

– Riverville? – je začudeno vprašal pisatelj.

– Točno! Tega se nihče od vas ni spomnil. Nihče se ni spomnil, da bi kaj napisal o njem. Je najlepše mesto na svetu!

Čakajte, – je rekel Milestone. – No, obljubim vam, da bom v bodoče pisal o Rivervillu...

– V bodoče lahko pišete o nebesih, toda ne tu na zemlji! Za vami ostane samo še pet revežev, pa tudi oni ne bodo dolgo. Zbogom!

Policijski inšpektor se je zno sprehajal po sobi Johna Milestonea in stalno mrmral svojemu namestniku:

– No, spet sem v kaši! Sedaj bodo časniki spet vžgali po meni. Konec je z mano. Moral bom dati ostavko. Tega ne morem več zdržati.

Inšpektorjev namestnik je molčal in brskal po zapuščini Johna Milestonea. Pregledal je vse, nato pa sedel za stroj in skušal rekonstruirati primer. Pogledal je besedilo, natipkano na papirju v stroju. Obrnil je valj in pojavil se je tekst, ki ni imel zveze z romanom. Ko je pozorno prebral, je dojel, za kaj gre.

– Inšpektor, tu je! – je rekel skoraj kriče.

– K vragu, zakaj vpjese? So prišli novinarji?

– Kakšni novinarji neki, tu je opis morilca...

Inšpektor je hitro stopil k mizi.

– Da, da. Edino John Milestone je bil pameten. Samo on.

Ostalo je bilo lahko. Iskali so človeka, ki je bil opisan v romanu „Primer v mestu“, in seveda ga ni bilo težko prijeti. Vse je priznal in povedal, kako se je zgodilo.

In če greste danes po ulicah lepega Stockvillu, boste na trgu videli spomenik Johnu Milestonu, ki so ga postavili meščani v znak hvaležnosti.

A, da! Če že omenjam hvaležnost, potem moram reči, da mu novinarji niso ravno hvaležni.

Krajevni časniki se sedaj nekam slabo prodaja.

Orjaška opica naš prednik?

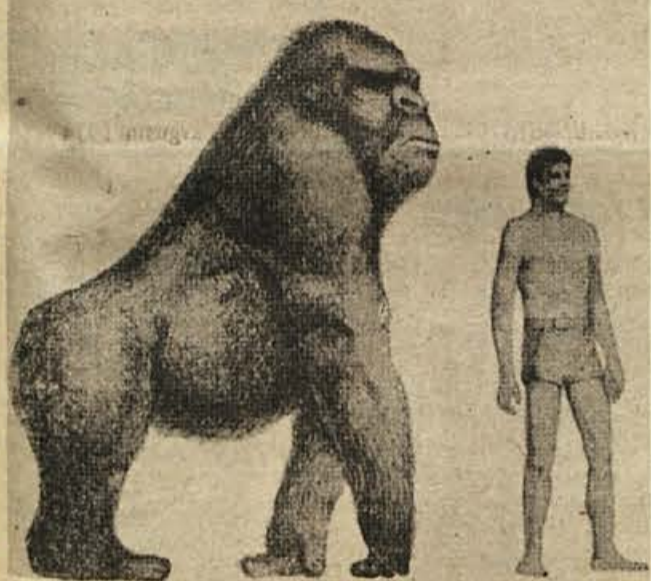
Nastanek in razvoj človeka leži še vedno v nepredirni temi prazgodovine. Le tu in tam kakšno novo odkritje medlo razsvetli temo, ki pokriva prve človekove korake na tem svetu, najpomembnejša razvojna stopnja človeka pa je več ali manj samo vprašanje takih ali drugačnih teorij. Dokazov za sloviti „manjkajoči člen“ med človeku podobnimi opicami in

človekom je izredno malo. V zadnjih letih se v znanstvenih krogih vse bolj uveljavlja teorija, ki jo je razvil dr. Robert Eckhardt, antropolog z univerze v Pennsylvaniji. Eckhardt meni, da je vezni člen med opico in človekom najverjetneje gigantopitek, že izumrla orjaška opica, ki se je pred okoli 7 milijoni let razvila iz neke vrste opic.

Vse, kar so do sedaj našli od gigantopiteka, so zobje in čeljustne kosti. Po velikosti teh ostankov so znanstveniki sklepali, da so bila ta bitja iz davnine visoka 3 do 4 metre, kasneje pa so ugotovili, da je velikost pretirana, čeprav je splošno mnenje ostalo, da je bil gigantopitek precej večji, močnejši in težji od človeka.

Do sedaj so znanstveniki zbrali okoli 1000 zob in 4 čeljusti. Prve zobe so našli po čudnem naključju: nizozemski antropolog Ralph von Koenigswald je v neki kitajski trgovini pregledoval razne fosilne ostanke, ki so jih prodajali kot zdravila, in pri tem opazil velike zobe. Nekaj let kasneje so podobne našli v skladiščih družbe za zdravilna zelišča in preparate. Prvo čeljust gigantopiteka pa je našel neki kitajski kmet pri kopanju jame v Kwangsiju.

Antropolog Koenigswald, ki je preučil najdeno zobovje, je ugotovil, da značilnosti zob kažejo, da je bil gigantopitek že lovec in mesojedec ter da je živel v savanah, medtem ko žive opice v gozdovih. Tako podočnjaki kot kočniki kažejo, da se orjaška opica loči od ostalih opic in je najbliže človeku.

Na osnovi fosilnih ostankov so si znanstveniki zamislili podobo gigantopiteka, ki naj bi predstavljal vmesni člen med opicami in človekom.

Vreme se spreminja

Ali prihaja nova ledena doba na naš planet?

Zadnja leta se z vremenom po vsem svetu dogajajo nenavadne stvari. Neznano število tisočev ljudi je umrlo od lakote, ki je nastopila zaradi suše v predelih južno od Sahare. Ta tragedija je dobro znana celemu svetu, manj znano pa je, da je suša v južni Sahari samo del splošnega sušnega vremenskega pasu, ki se je razprostrl skozi Srednji vzhod do Indije, južne Azije in severne Kitajske. Suša je ogrozila tudi Srednjo Ameriko. Toda medtem ko so se ti predeli izsuševali, so del Združenih držav Amerike, Filipinov in Italije zajele hude poplave. In ko je v severnih predelih sveta nastopilo tople vreme brez primere, so se meteorologi začeli spraševati, kaj se vendar dogaja z vremensko sliko sveta.

Če bi še nedolgo tega vremenslovec vprašali, ali se vremenska slika sveta spreminja, bi mirno zatrjili, da ne. Veljalo je napisano pravilo, da spadajo velike vremenske spremembe v daljno preteklost našega planeta. Prav te spremembe smo pričali v zadnjih desetih letih, pa navajajo vse več vremenslovcem k mišljenju, da se vremenska slika sveta temeljito spreminja. Tako blage klime, kot vlada v drugi polovici tega stoletja, ni bilo že tisočletje. Mnogi znanstveniki so prepričani, da je to znak prihajajoče ledeno dobe, kakršna je bila na Zemlji pred približno 10 000 leti.

Kaj je povzročilo take vremenske spremembe? O tem tečejo razne debate. Med vzroke prištevajo tako aktivnost vulkanov, človekovo spreminjanje okolja in spremembe v delovanju sonca. Zagovornikov ene ali druge trditve ne manjka, vsi pa so si edini, da so sedanje spremembe pomembne in da jih je treba temeljito preučiti ter se pripraviti na možne hude posledice.

PARADIŽNIK V SREDNJEM VEKU

„Kaj bo pa tole?“ je zastrigel še Potegon. Naslednje minute so prinesle odgovor na uganko. Iz vasi tam spodaj so se utrgale plečate postave in jo pričele mahati v hrib. Po kolovozu so spešile proti gradu in v rokah so se bliskale kose, pokonci nasajene, pa vile in celo kakšna sulica je bila vmes... Le skup, le vkup uboga gmajna! Da, puntarji so bili to in navzgor so jo mahali, da poračunajo s Potegonom, malomarnim graščakom, ki

je svojo skrb za tlačana prevrgel na pleča krvoločnim valptom... Po gradu Kukenberk je odmeval preplah. Hlapci so skočili na obzidje, Potegon je tekal po dvorišču kot preplašena kura. Paradižnik in Paradižnica sta stala sredi dvorišča, ne vedoč, komu naj se pridružita. Tlačani pa so krepko potrkali na vrata. S kosami, vilami, pa tudi s sulicami...

VSAK ČETRTEK BOLJŠI
DOLENJSKI LIST

Industriji več prostora

Severno od železniške proge bodo gradili objekte za Salonit Anhovo in trgovska skladišča

Izvršni svet občinske skupščine v Brežicah se je sestel pred kratkim s člani izvršnega odbora zemljiške skupnosti. Na

skupni seji so obravnavali sprejembo urbanističnega načrta brežiške občine. Gre za povečanje industrijskega rezervata severno od železniške proge.

Na tem območju je namreč predvidena gradnja javnih skladišč za potrebe državnih rezerv in za trgovsko-gostinsko podjetje Posavje iz Brežic. Razen tega bodo onstran železnice gradili še separacijo kremenčevega peska za potrebe Salonita Anhovo - TOZD Opekarna Brežice. Ta lokacija je primerna predvsem zaradi neposredne bližine železniške proge. K predvidenim objektom bodo brez težav lahko speljali industrijski tir.

V razpravo o spremembi urbanističnega načrta so posegli tudi člani izvršnega odbora zemljiške skupnosti. Posredovali so podatke o pomenu zemljišča za kmetijsko dejavnost. Po njihovem mnenju te površine za kmetijstvo ne pomenijo velike izgube, ker gre za zemljišča slabše kakovosti.

Tako ni bilo ovire za sprejem sklepa izvršnega sveta občinske skupščine o spremembi urbanističnega načrta. Vanj bodo vnesli popravke in ga razgrnili, da si ga bodo občani lahko ogledali. Ko bodo zbrane vse pripombe občanov, delovnih in drugih organizacij, bo predlog za spremembo obravnavala še občinska skupščina.

F. BABIČ

NAJBOLJŠI KOSCI V BUKOŠKU

Na tekmovalju s traktorskimi kosilnicami, ki ga je prejšnjo nedeljo organizirala strojna skupnost iz Bukoška v sodelovanju s TOZD Kooperacija Agrarie, je zmagal Ivan Curialek z Mosteca z 203,95 točke. Drugo mesto je zasedel Martin Kovačič iz Crncas z 193,70 točke, tretje pa Martin Godler iz Brezine s 182,55 točke.

Priveditev strojne skupnosti je imela mnogo obiskovalcev in je dobro uspela. Združili so jo z zabavnim delom in prislužili okoli 10 tisočakov, ki jih bodo koristno uporabili za nakup novih strojev.

IZ BREŽIC NA PLANINO

Okoli 700 prebivalcev brežiške občine, med njimi 350 nekdanjih borcev in aktivistov, se bo 18. avgusta udeležilo proslave ob tridesetletnici osvoboditve Planine nad Sevnico. Tam bo tudi zbor Kozjanskega odreda in zbor aktivistov Kozjanskega okrožja. Ob tej priložnosti bodo že v soboto odkrili spominsko obeležje NOB in bo imel govor prvi komandant Kozjanskega odreda Marjan Jerin. Sledil bo partizanski miting za brigadirje in udeležence pohoda po poteh Kozjanskega odreda. Na osrednji prireditvi 18. avgusta bo imel slavnostni govor predsednik predsedstva SRS Sergej Kraigher.

V. P.

BREŽIŠKE VESTI

PO POTEH KOZJANSKEGA ODREDA

Letošnje poletje mladinski organizaciji v krški občini ni prineslo odmora, marveč vrsto bolj ali manj pomembnih akcij. Pred dnevi so se z delovne akcije „Kozjansko 74“ vrnili tudi brigadirji iz krške občine, ki so sestavljali del posavske brigade. Nekaj dni zatem je občinska konferenca gostila v Leskovcu vrstnike iz hrvaških Vrapč, pripravila z njimi športno srečanje in pogovore o nadaljnjem sodelovanju in izmenjavi izkušenj. Med pomembne uspehe letošnjega poletja lahko uvrstimo ustanovitev aktiva v Krškem na desnem savskem bregu, kjer smo že vrsto let pogrešali organizirano mladinsko dejavnost. Te dni potekajo sklepane priprave na pohod Po poteh Kozjanskega odreda, ki bo 17. in 18. avgusta, vodstvo organizacije pa se že pripravlja na sestavo „minimalnega delovnega programa“ za aktivne, ki naj bi ga le-ti uresničevali od jeseni naprej.

Z. S.

„KOVINARSKA“ IMA NOVEGA DIREKTORJA

Delavski svet Kovinarske, tovarne industrijske opreme in konstrukcij v Krškem, je na seji 2. avgusta izbral za novega direktorja diplomiranega inženirja Staneta Preskarja, sedaj tehničnega direktorja tovarne elektromotorjev „Iskra“ Zelezniki. Dolžnost bo prevzel 1. septembra.

NOVO V BREŽICAH

V PLANINSKI SOLI - Iz Loga pod Mangartom se je 10. avgusta vrnila skupina mladih planincev, ki so si pod vodstvom starejših nabrali izkušnje ter osvojili več novih veščin. Med bivanjem v planinskem taboru so napravili nekaj izletov na bližnje vrhove, na Mangart in Jalovec.

ŠTIRJE PODPISNIKI - Graditev novega zdravstvenega doma v Brežicah bodo financirali: Skupnost zdravstvenega varstva Celje, Zdravstveni dom Celje, Lekarna Brežice in brežiška občinska skupščina. V družbenem dogovoru, ki so ga podpisali, je vsak podpisnik zagotovil svoj delež v okvirju skupne vsote 15,5 milijona dinarjev.

DELAVSKA UNIVERZA BREŽICE VABI

Prihodnji teden bodo začeli pri Delavski univerzi v Brežicah zbirati prijave za izobraževalno leto 1974/75. Razpisujejo, tri osnovne oblike izobraževanja: šole, tečaje in seminarje. Poleg že ustaljenih oblik velja omeniti še nekaj novih: tečaj za varilce in kmetijske proizvajalce, seminarja za usposabljanje delegatov organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti.

TRAKTORISTI BODO TEKMOVALI

V nedeljo, 18. avgusta, bo v Globokem pri Brežicah občinsko tekmovalje traktoristov. Tokrat se ga bodo prvič udeležili mladi zadružniki. Prvi trije iz vsake ekipe bodo zastopali občino na republiškem tekmovalju.

Več dogovorov in sporazumevanja

Trebanjci so med prvimi v republiki razčiščevali vlogo družbenopolitičnega zbora v občinski skupščini

Občinska konferenca SZDL v Trebnjem je sklicala posvetovanje o vlogi družbenopolitičnega zbora občinske skupščine že ob začetku tega meseca, ko so se komaj posušile črke v beležnici z republiškega posvetovanja.

V občini si prizadevajo ustvariti trdne osnove za enotno politiko. Ker gre za gospodarsko nerazvito občino, ki pospešeno napreduje, gre še tembolj za združevanje sredstev in čim boljše delovne programe. Tega po mnenju predsednika občinske skupščine Slavka Kržana doslej ni bilo vedno zaslediti pri delu interesnih skupnosti, ki konec koncev ne gospodarijo z majhnim denarjem. Po mnenju predsednika občinske skupščine je treba v delo skupščine vnesti več političnega dela. „Vsi delegati družbenopolitičnega zbora

morajo biti družbenopolitični delavci v najširšem smislu. Trdno morajo biti vključeni v delo družbenopolitičnih organizacij, potem se ne bo bati, da bi postali pasivni opazovalci. Ravno tako je mnogo odvisno od načina in organizacije dela. Tudi v tem zboru se moramo naučiti sporazumevati se; če stvari niso zrele, je bolje, da ne gredo na dnevni red,“ je pribral Slavko Kržan.

Zaradi tega si pri delu občinske skupščine v Trebnjem želijo kar največ ustvarjalnosti med delegati tega zbora. Na nove timice morajo postaviti tudi delo predsedstva občinske skupščine. Priprava gradiv za delegate je šele na začetku. Da bi prišlo do napredka, morajo omogočiti boljše delovne pogoje občinski upravi. S sedanjimi preureditvenimi deli v občinski stavbi bodo najbolj perečo

prostorsko stisko omili. Na posvetovanju so se dogovorili o priložnosti pomenitve stiske v SZDL, zato bodo usklajali pogoje in akcije vseh organizacij, vendar, ali delegat družbenopolitičnega zbora tudi odloča o vsebini, je bil, da je v zvezi s tem, čem in da politično delo ni bilo razpravo.

ALFREDO ŽELJAK

REPŠKI GASILO MODERNIZIRANO

Gasilsko društvo Repče bo 4. avgusta, praznovalo deljo, 4. avgusta, praznovanje priložnosti so krstili novo modernizirano „Rosenbauer“ in ga pokrovitelj proslave je bil Palkner in Novega mesta. Društvo Repče bo čez nekaj dni znovalo že petdeset let.

Iz kraja v kraj

MERKATOR IMA VEČ reklama, saj imajo v blagovnici tudi take materialne so gumijasta tesnila za vplaganje. Ko jih ni bilo, so bili nikjer drugod, so jih doma vložili dobrot. Pili kolikor so hoteli.

MIRENSKI SPODNI SEN PROPADANJA - gostinski in turistični delavci. Kolenc je že pred časom nji del gradu z ohranjenim čem pred nadaljnjim propadanjem. To poletje nadaljuje delo ali manj uspešno letovajo, nja grajskih ruševin brez družbene pomoči, je v mirnem miru. Taka dela so namreč ali mirnega rekreacijskega grad pa stoji na lepem miranskega rekreacijskega zato bi urejeno zbiranje naredilo še bolj.

DOBRIŠKI LOVCI DOM - V nedeljo ob 10. Ojstrem vrhu svečana obredna vege lovskega doma, ki so ški lovci zgradili v glavni denarjem in delom. Društvo pridobitev za turizem tega čine.

TREBANJSKE

Pot mokronoške ISKRE gre lahko samo še navzgor: še pred dopusti v starih proizvodnih prostorih ni bilo kotic, kjer ne bi zidarji kaj preurejali. Proizvodnja je kljub temu narasčala, za kar je moral kolektiv vložiti mnogo truda, sedaj pa se je število zaposlenih dvignilo že nad sto. Na sliki: gradbena skupina KPD Dob bo tudi podstrešne prostore usposobila za potrebe proizvodnje. (Foto: Zeleznik)

Imperial - peki so zadovoljni

Prevozi majhnih količin podražujejo kruh, toda vasi so oskrbljene

V pekarni Imperiala v Krškem spečejo v 23 delovnih dneh okoli 110 do 115 ton kruha, pozimi običajno manj kot poleti. To pa zaradi tega, ker na podeželju pečejo pozimi kruh sami, poleti pa zaradi dela ne utegnejo in ga kupujejo. Za letos ima krška pekarna v planu 1350 ton kruha.

KRŠKE NOVICE

NA PLANINO! - Na proslavi 30-letnice ustanovitve „Kozjanskega odreda“ in osvoboditve Planine bo sodelovalo tudi večje število nekdanjih aktivistov OF in borcev iz krške občine. Že v soboto pa bo tjakaj krenila tudi mladinska četa „Kozjanskega odreda“.

KMALU ZAČETEK - Po tem, ko so minulo soboto v Krškem podelili spričevala 34 slušateljem šestmesečne šole za poklicne voznike motornih vozil, ZSAM že sprejema prijave za nov oddelček. V okvirju dislociranega oddelka šole z Ježice pri Ljubljani naj bi pouk pričeli v jeseni.

TOKRAT REKORDNO? - Enota celjskega „Izletnika“ se lahko pohvali, da je to leto pripravila za občane že 257 avtobusnih izletov, največ v mesecu juniju, ko jih je bilo kar 81. Ker pričakujejo po nekoliko „sušnejših“ poletnih mesecih več naročil znova v jeseni, bo po številu avtobusnih izletov letošnja sezona verjetno rekordna.

NOVE POVEŠINE - Tudi kumarice postajajo poleg črnega ribeza za kooperante krškega Agrokombinata vse donosnejši pridelek. To povrnitno, ki jo prodajajo v Kamnik in Crnomelj, goje letos že na več kot osmih hektarjih površine, lani pa so jih na petih.

ZA OTROKI SE ODRASLI - Občinska Zveza prijateljev mladine namerava ob koncu meseca povabiti svoje aktiviste na štirimesečni izlet v Materado pri Poreču, kjer bo takrat zaključila letovanje še zadnja skupina otrok. Če bo prijav veliko, bodo tamkaj v dveh izmenah. ZPM bo udeležencem krila del stroškov in se jim tako vsaj delno oddolžila za predano delo.

dnost: po deset dni brezplačnega okrevanja na morju ali v planinah. Te pozornosti so bili zelo veseli. J. T.

KAKŠEN BO NADVOZ?

Nadvoz nad železniško progo v Krškem bo z viaduktom vred dolg 211 metrov, širok pa 14 metrov. Imel bo tudi kolesarsko stezo na obeh straneh. Pločnik za pešce bo širok dva metra. V nadvozu bodo vgradili 3 tisoč kubikov betona, 350 tisoč kilogramov železa za armaturo, za nasip bodo porabili 18 tisoč kubikov materiala.

OBVEŠČANJE DELAVCEV

Skoraj vsi večji kolektivi v krški občini imajo poskrbljeno za sprotno obveščanje zaposlenih, bodisi z internimi glasili, bodisi kako drugače. Pri Labodu pa imajo razen mesečnega glasila tudi javne tribune in to je priložnost, ko delavke zvedo odgovore na vrsto vprašanj, ki jih zastavljajo pisмено ali ustno.

ŽIVAHNO V BRESTANICI

Gradbinci so prinesli v Brestanico čisto novo življenjski utrip. Kraj je dobil ogromno gradbišče za plinsko elektrarno. V kratkem bo dokončan tudi vrtec, prihodnje leto pa bodo najbrž zastavili delo v centru za rekreacijo, za kar plačujejo v krajevnih skupnosti samoprispevek.

Zetev na Krškem polju (Foto: J. Teppey)

Prijaznost, pozornost pritegujeta

Vodja gostilne Na vogalu v Sevnici ni nikoli brez dela - Nepozabni trenutki z obiska predsednika Tita na Lisci

Dve leti minevata, odkar je sevnjsko Gostinsko podjetje preuredilo

prostore svojega obrata na Glavnem trgu v Sevnici. Mladi gostinski delavec Niko Fric je v poslovanje lokala vnesel mnogo svežine in napravil mali lokal dobro znan že daleč naokoli.

nec. Se danes se počuti v njegovem, ko se spomni na „Kje so domačini?“ so sede tovariša Tita, ko so mizo. Pri predsedniku Tita bolj navdušila domačinske srčnost, to pa je tisto, kar ti tudi v svoji sredini.

Po poti Kozjancev

V pisarni občinske konference Zveze mladine v Sevnici ni pravega dopusta. V njej dežura novi sekretar konference Lojze Završnik iz Sevnice, še do jeseni učitelj v Šentjanžu.

Trenutno je največ dela s pravno pohoda mladih iz šestih kozjanskih občin do Bohorja in Planine. „Pravil težav ni,“ pravi Lojze. „Brez Jutranjke in Lisce, kjer so delavci na kolektivnem dopustu, imamo že 30 prijav, zato jih bo gotovo še več do sote, ko bomo krenili.“ Z mladimi iz ostalih občin bodo tudi gostje brigadirjev akcije Kozjansko 74. Tam jim bo govoril o Kozjanskem odredu njegov komandant Marjan Jerina. Na Planini nameravajo v nedeljo preda-

Nikovi najsrečnejši trenutki: srežba prvemu občanu Jugoslavije letos na Lisci.

Če bi se hotel z Nikom brez prekinitve pogovarjati o delu, bi se moral prav gotovo pogovarjati izven delovnega časa pa še daleč stran od gostilne. Tako namreč ne zamudi nobene mize ali gosta, da mu poleg dobre postrežbe ne bi namenil še kaj prijaznih besed. Ni zanesljivo, če bi skočil iz svoje gostinske kože, če bi se pogovarjala drugod. Dokaz: ko je bil z družino na izletu v Taborski jami, je navezal stike s holandskimi gosti, ki sedaj redno prihajajo tudi v Sevnico!

Niko ve, kaj je treba storiti, da se gostje dobro počutijo. Taki bodo zanesljivo prišli tudi drugje. Na hrani imajo že sedaj 130 abonentov. Ni pomembnejšega praznika, da v lokalu ne bi priredili zabave. Ko je Niko uvidel, da bi bilo dobro prirediti slovesnost ob dnevu žena, je priredil ples. Se danes pravi, da že dolgo ni bilo tako prijetnega razpoloženja, kot je bilo med letošnjim 8. marcem. Tudi komaj sklenjene zakonske zveze so prav potrjene šele v tej gostilni. Nikov avto redkokdaj manjka na sevnjskem sejmu: treba je poskrbeti za okrepčilo sejarjev.

Ob letošnjem obisku tovariša Tita na Lisci je imel Niko priložnost srečati predsednikovega omizju, kar je čast, ki si jo želi prenekateri gosti-

ti report predsedniku Sergeju Kraigherju. Za konec septembra že pripravljajo tradicionalni pohod po stopinjah junakov Majcna in Mevžlja. Dogovarjajo se tudi o zaključnih napotilih svojim delegatom na kongres slovenske mladine.

CESTA NA KAL

Vaščani so v 9 km dolgo cesto več ur prostovoljnega dela želijo, da bi cesto vsaj pričetkom šolskega leta oskrbovanje občinske služba.

SEVNIŠKI PABERKI

LOŠKI LOVCI SVOJEM - Lovski dom je praznovanje 50-letnice graditve. V nedeljo so pogovorili o izvedbi ključnih del.

POSEZONSKO ENJAL - Trgovskem podjetju konfekcije v trgovski lahko poceni oblačila pripravljati, da postane pri minilo. Marsikaj pa priti prav tudi se postane Vrsta lepih oblačil, ki raste ima ceno znatno več 50 odst!

LAHKO BI JIM POMAGALI - Petorica ali šestorica ne vodne skupnosti lep čas ubada s pomočjo Mimi pri kopanju v jami seveda dela vna jim sevnjska krajina, to urenila obremenitve, od črpavanju vode iz jezov, ljev. Če bi kdo vsaj malo zila na stari jez, bi ga časa in vodi, bi ga boljše je bil Kal, ko pa je neratno“ popravljati!

Grožnja: pozimi brez kurjave

Vsi bi se radi znebili odgovornosti

Dogaja se natanko tisto, kar so stanovanci Kidričeve ulice v Kočevju predvidevali: do nove kurilne sezone ogrevanje stanovanj, v katerih stanuje okoli 600 ljudi, ne bo rešeno kljub zatrjevanju, da bo. Grozi celo, da bo še slabše.

Vsi člani „kurilnega odbora“, predsedniki hišnih svetov Kidričeve ulice, občinska skupščina, občinski svet zveze sindikatov in krajevna skupnost so dobili pismo Stanovniškega podjetja Kočevje, datirano s 7. avgustom, da je kemična tovarna MELAMIN odpovedala prodajo pare vsem zunanjim potrošnikom že za

prihodno zimo, ker ji primanjkuje pare za lastne potrebe in je s tem ogrožena njena proizvodnja.

V pismu nadalje piše, da je zadeva izredno zaskrbljujoča, ker drugih virov ogrevanja teh stanovanj ni, saj nove toplarne še ne gradijo, ter da je treba zadevo hitro rešiti, ker bi se moralo ogrevanje začeti že čez približno dva meseca. V pismu se podjetje želi tudi znebiti odgovornosti oziroma kasnejše kritike, „ker je to problem širšega pomena“.

Stanovanci pa pri vsem tem menimo, da se nobeden ne bo mogel izogniti odgovornosti, če ogrevanje do nastopa mraza ne bo urejeno. To velja tako za kemično kot za Stanovniško podjetje in vse ostale do občinske skupščine in tudi za družbeno-politične organizacije. Stanovanci

so namreč na zadevo opozorili dovolj zgodaj, najprej na sestankih, potem z zapisniki sej hišnih svetov in končno (že pred mnogimi meseci) tudi v časopisju.

J. PRIMC

Drobne iz Kočevja

BOLJ ZANESLJIVA – Reklamne igre raznih podjetij tečejo naprej, čeprav je vse pogosteje slišati očitke na njihov račun. Verjetno pa srečni izžrebanci nimajo nič proti njim. Nekaj takih je tudi v Kočevju. Neko dekle je bilo v Krašovi nagradni igri izžrebano za srečno potnico v Grčijo, dva druga pa sta prejela zlato kavino zrno. Ti dve trita v žepu le bolj zanesljivo kot potovanje v Grčijo v tem času.

ENIM ZABAVA, DRUGIM DELO – Jeleni so si za konec lovopusta privoščili še zadnje večerje in nekemu kmetu popasli vso solato, da bodo čvrsti in čili začeli ženitovanje, rukanje in pretepe za samice. Kmet žalostno gleda, lovec veselo. Prvi se bo v lovu na trofejo zabaval, drugi pa se bo jezil, ko bo iskal povračilo za škodo, ki jo je naredila divjad. In tako gre vsako leto.

ZAKON SILE – Otroška igrišča so prepotrebna in pohvalna je, da krajevna skupnost Kočevje – mesto skrbi zanje. Več skrbi pa bi morali pokazati tudi strelci, katerih dolžnost je opozoriti otroke, naj ne delajo škode na napravah igrišč. Na njih zdaj vlada le „zakon sile“. Z vrtiljakov in drugih naprav sedemletniki podijo mlajše, starejši sedemletniki in podobno dalje. Pobalini so zelo nesramni, pa bi bilo prav, da bi kdo kaj ukrenil.

ZA ČRKO JE PTIČEK – O početu nočnih pohajčev je skoraj najbolje kar molčati. Nešteto krat smo že pisali o tem, pa nič ne pomaga. Morda bi pomagalo le, če bi „nočne ptice“ dali v časopis s polnimi imeni. Ker pa so mladoletniki, moramo čuvati njihov „ugled“ in razgrajče pisemo le z začetnicami. Pa bi bilo prav, ko bi stari zvedeli, kaj počno otroci kozno ponoči po lokalih, v mestu in v parkih. Sedanja način poročanja nima nobene koristi, ker izgleda kot šolsko učenje velikih črk.

KOČEVJSKE NOVICE

18 DVAJSETLETNIKOV

Na nedavni svečanosti v INLESU Ribnica so nagradili v vrednosti okoli 2.500 din 18 članov kolektiva, ki so v delovni skupnosti že 20 let. Za zvestobo so bili nagradjeni v TOZD Ribnica: Dušan Caval, Janez Klun, Ivan Majer, Slavka Mihelič, Ivan Muhič, Ela Muhič, Franc Tanko in Franc Vidmar; v TOZD Loški potok: Malka Lavrič, Franc Lavrič, Franc Krajc, Franc Levstik, Rudolf Lavrič in Ivana Šeraj; v TOZD Sodražica: Jože Drobnič, Stane Ilc in Jože Vesel ter v TOZD skupne strokovne službe Nika Pirker.

NABIRAJO IN UNIČUJEJO

Letos je bila bogata bera borovnic v okolici Ortneka v ribniški občini le na „zlatorepski plantaži“, kjer so bili nasadi vedno polni obiralcev, ki so prihajali iz kočevske in ljubljanske strani. Gozdna obronka sta bila ob sobotah in zlasti ob nedeljah polna različnih oblik in vrst avtomobilov, gozdno rastline pa pomendrano vseprek, kar najbolj jezi in žalosti gozdne posestnike. Nekako bi morali tudi gozdno zelenje zaščititi, saj je tudi to splošna imovina. Z gobami pa se letos ne moremo pohvaliti.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCE

ODGOVORNI NA DOPUSTIH – V Ribnici v teh dneh težko najdeš predsejdnike in direktorje, ker so v glavnem na dopustih. Nadomeščajo jih predvsem tajnice.

POPRAVILA – Delo kljub dopustom ni zamrlo. Popravljajo glavni most čez Bistrico ter urejajo Kurirsko in Trubarjevo ulico.

OZNAKE – Na cestah in parkiriščih so pred kratkim visali „zebre“ in parkirne bokse. Vendar se oznak tako peši kot avtomobilisti bolj malo držijo.

NIZKA BISTRICA – Rečica Bistrice je zelo nizka. Zvedeli smo, da so jo namerno spustili, ker popravljajo most. Pri gradu so polovili iz Bistrice več vej in desk, potem pa vse skupaj pustili na kamnitem nabrežju, verjetno za okrasek.

REŠETO

Če bo vse po sreči, se bo prebivalcem Adlešič že letos izpolnila največja želja. S Črnomojlem bodo povezani z asfaltno cesto. (Foto: B. Podobnik)

Črnomaljci so slavili

Krajevni praznik Črnomojla v spomin na prve strele na okupatorja v B. krajini

V soboto so prebivalci črnomaljske krajevnosti proslavili krajevni praznik. Na ta dan so pred 33 leti počili prvi strelci iz partizanskih pušk v Beli krajini. Skupina Črnomaljcev je pri vranoviškem železniškem nadvozu napadla Italijane v bunkerju, še isto noč pa je odšlo v partizane šest mož. Ti strelci so bili znak za vstajo po vsej Beli krajini, ki je med vojno odigrala zelo pomembno vlogo.

Črnomaljci so letos svoj krajevni praznik proslavili zelo svečano. Praznovali so tudi 30-letnico prvega zasedanja SNOS, ki je bilo v Črnomojlu. Mesto je bilo v soboto in nedeljo praznično okrašeno. Čeprav je naliv prepričal nedeljsko spominsko slovesnost na kraju, kjer se je v Beli krajini pričel oborožen boj proti okupatorju, je bilo slavlje bogato.

V soboto sta se sešli na slavnostni seji delegacija in svet krajevnosti. Razen članov teh dveh organov so se seje udeležili še predstavniki občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij in nekateri prvoborci. Sejo so popestrili s kulturnim programom, v katerem so nastopili recitatorji, harmonikarja Silvo Mihelič in Ferdo Potočnik, ki je s svojo harmoniko razveseljal tudi partizane. Radko Polič, ki piše knjigo o Belokranjskem odredu, je prebral nekaj spominov ha leto 1941. Delegacija, ki so jo izvolili na seji, je položila venec k spomeniku žrtvam okupatorjevega nasilja na Gričku.

„Še doni odmev streliv iz pušk,

ki so jih izstrelili 11. avgusta borci pri vranoviškem železniškem nadvozu. In ta odmev nas obvezuje, da uresničimo vse tisto, zaradi česar so partizani takrat streljali. Mnogo smo že storili, marsikaj pa nas še čaka. Ponosni lahko ugotovimo, da smo pravilno zastavili delo krajevnosti po sprejetju novih ustav. Uspehi so že vidni. Odpiramo nove obrate, narašča število zaposlenih, urejamo ceste, vodovode in kanalizacijsko omrežje, izboljšujemo družbeni standard delovnih ljudi in občanov.“ je med drugim dejal predsednik delegacije krajevnosti Črnomojcl Bojan Fabjan.

Čeprav je delegatski sistem v krajevni skupnosti zaživel, so na seji menili, da bo treba še okrepiti sodelovanje med delegati in občani, ugotoviti pa bo treba tudi sodelovanje med krajevno skupnostjo in TOZD. Na seji so se še dogovorili, da bodo že prihodnje leto na dan krajevnega praznika podelili plakete mesta Črnomojcl najzaslužnejšim na vseh področjih družbenega življenja.

B. PODOBNIK

IZLET NA BRNIK

Društvo upokojencev bo priredilo 9. septembra svoj letošnji tretji izlet. Odhod na izlet bo ob 6. uri iz Črnomojla, udeleženci pa si bodo za 75 dinarjev ogledali Volčji potok, Veliko Planino, letališče Brnik in najbrž še Urha pri Ljubljani. Prijave sprejemajo v prostorih društva vsak torek in četrtek od 9. do 11. ure.

ČRNOMALJSKI DROBIR

POKALO BO – V Žlebu med Črnomojlem in Kanizarico nameravajo urediti strelišče za malokalibrsko puško. Ker nameravajo še letos urediti tudi strelišče za zračno puško, si strelci v občini že manejo člani. Neutrudno bodo lahko pritiskali na sprožilce pušk.

NOVO PARKIRIŠČE – Viator je pred nedavnim za restavracijo „Grad“ uredil veliko parkirnišče, ki je prevlečeno z asfaltno. Tako je za zdaj problem parkirnih prostorov v mestu kar dobro rešen.

PRIDNI KOMUNALCI – Delavci „Komunale“ v teh dneh urejajo vodovodno in kanalizacijsko omrežje v mestu. Prebivalci pravijo, da komunalcevi še nikdar niso videli tako pridno delati...

Črnomaljski poročevalec

Ognjeni krst

Gasilsko društvo s Suhorja je pred nedavnim kupilo nov gasilni avto, ki je veljal 70 tisočakov. Za nakup so prispevali prebivalci, zaposleni v sedmih delovnih organizacijah, in nekateri ustanove. Ker gasilni avto ni v celoti plačan, pričakujejo gasilci pomoč še od treh delovnih kolektivov, saj so zanj zaprosili v enajstih delovnih organizacijah. Vse, razen ene, so že prispevale denar ali pa ga še nameravajo.

Kljub temu da nameravajo nov gasilni avto uradno predati namenu na veliki gasilski veselici, 25. avgusta, pa je avto že doživel „ognjeni krst“. Pred nedavnim, ko je strela zažgala gospodarsko poslopje v Brezovici, so gasilci suhorskega društva prvi prihitali na pomoč in uspešno pomagali. Tudi ta akcija je pokazala, da denar, ki ga družba vložila v nakup sodobne gasilne opreme, ni vržen proč. Bogato se nam obrestuje dobra opremljenost gasilcev, ki jim požrtvovalnosti ne manjka.

SPREHOD PO METLIKI

BREZ FILMOV – Ze nekaj časa ni v mestu filmskih predstav. Kino podjetje je v reklamne vitrine obesilo listek z obrazložitvijo, da so predstave ukinili zato, ker ni pravega zanimanja, in da podjetje ne more poslovati iz izgubo.

GODBENIKI V ZAGREB – Pihalni orkester je zelo delaven. Pred kratkim se je udeležil srečanja godb v Mengšu in Karlovcu. Revija Studio ga je po nastopu v Karlovcu povabila, naj zaigra v Zagrebu, kar je brez dvoma lepo priznanje orkestru, ki ga že vrsto let uspešno vodi Ivan Jerina. V Zagreb bodo odpotovali 15. avgusta.

POZOR, KAMIONI – V parku pri vinski kleti gradi kmetijska druga nova polnilnico in skladišča. Zaradi kamionov, ki dovajajo gradbeni material, svetujemo voznikom še posebno pozornost. Do nesreče je namreč že prišlo.

metliški tednik

Stanovanja prinesla srečo

Pred kratkim so v metliški občini razdelili prva štiri dvo-sobna stanovanja, ki jih je občinski solidarnostni stanovanjski sklad namenil družinam z najnižjimi osebnimi dohodki.

MARIJA VUKŠINIČ – „Zaposlena sem v Kometu, živim sama z dvema sinovoma, starima 12 in 14 let. Prej smo stanovali pri zasebniku na Novi cesti v vlažni kletni sobici, za katero smo plačevali po 400 dinarjev na mesec. Samo za bivanje med štirimi stenami! Za ostalo smo plačevali posebej, opremo pa smo imeli svojo. Vsi smo srečni.“

MILENA MOLEK: „Jaz nisem v službi, mož je zaposlen pri Kmetijski zadrugi, imava pa tri in pol leta starega sina. Doslej smo stanovali v sobici na CBE 60. Ni bilo vođe, sanitarij, imeli smo le eno luč. Ko sva z možem zvedela, da bomo dobili stanovanje, sva se od veselja zjokala. Vsem hvala za veliko pomoč.“

ANTON BREZNIK: „Z ženo sva zaposlena v Beti. Oba sva delavca, imava pa dve hčerkici. Ena je stara pet let, druga 18 mesecev. Z najinima plačama si stanovanja nikoli ne bi mogla kupiti. Ko sva napisala prošnjo na solidarnostni stanovanjski sklad, nisva imela posebnega upanja. Zato smo še bolj srečni.“

ŠEMSA MAHMUTOVIČ: „Delavka v Novoteksu sem. Sama živim z 9-letno hčerko in 5-letnim sinom. Sploh ne vem, kako bi živeli v tisti majhni zasebni sobici še naprej, če sedaj ne bi dobili stanovanja. Ne poznam pa tudi besed, s katerimi bi lahko izrazila vso našo srečo, ki jo uživamo v lepem, sončnem in zračnem stanovanju.“

Lončarija bo slavila

V počastitev krajevnega praznika KS Dolenja vas bo končno »poletel« DC 16 - Prireditve

Končno se bo sredi avgusta rodil dolgo pričakovani otrok, otrok občinske solidarnosti – družbeni center v Dolenji vasi, popularno imenovan tudi DC 16. Poskusni »polet« DC 16 bo, če ne bo hujših zapletljajev, v soboto, 17. avgusta, s svečano akademijo, posvečeno otvoritvi dvorane in prazniku krajevnosti Dolenja vas.

Dvorana, družbeni center ali DC 16, bo torej dograjena, potem ko so njeni temelji čakali boljše čase dobrih 16 let, od prvih načrtov zanjo pa je minilo že 21 let. Namenjena bo telesnovzgojni in kulturni dejavnosti območja Dolenje vasi. V Dolenje vasi sta bili v začetku leta ustanovljeni telesno-vzgojno društvo Partizan in kulturno-umetniško društvo France Zbašnik, ki se na uporabo nove dvorane že temeljito pripravljata. V dvorani bo ob otvoritvi že popolna športna oprema, medtem ko bo treba prostor opremiti še za kulturne prireditve, pri čemer občani pričakujejo tudi pomoč in razumevanje ribniških organizacij združenega dela.

Če bo torej šlo vse po sreči, bo dvorana odprta 17. avgusta. Razen

kulturnega programa na akademiji pripravila KUD France Zbašnik še dve kulturni prireditvi: 24. avgusta bo koncert pevskega zbora Lončarija, 31. avgusta pa se bodo predstavili s Klopčičevo igro Mati. Takoj po otvoritvi bodo razne športne prireditve.

Na akademiji ob otvoritvi dvorane bo krajevna skupnost prvič podelila tudi PRIZNANJA LONČARIJE, namenjena občanom, organizacijam in društvom za posebne zasluge za razvoj tega območja. Priznanja bodo podeljevali vedno ob krajevnem prazniku 1. avgusta.

Po akademiji bo večer ob tabornem ognju, gasilci pa pripravljajo v nedeljo, 18. avgusta, veselico.

V prostoru pod odrom bodo dolenjevski lovci uredili stalno lovsko razstavo, nekakšen lovski muzej, kar bo posebna zanimivost tega kraja.

DVA V GALERIJ

V Petkovi galeriji v ribniškem gradu so 8. avgusta odprli razstavo del slikarja Jožeta Svetine in kiparja Aleksandra Kovača. Odprta bo do 20. avgusta. Pokrovitelj je GORENJE-LESNA, lesna industrija iz Soštanja.

Gnilobo drago prodajajo

Zakaj otroci jokajo, če morajo v »Zelenjavo«?

Ob zadnjem obisku v Ribnici smo slišali več kritičnih pripomb o poslovalnici JELKE, ki prodaja tudi sadje in zelenjavo. Najhujše je povedala Marinka Bolha:

„19. julija sem kupila kilogram paradiznikov in kilogram breskev. Doma sem ugotovila, da sta bila izmed vseh paradiznikov le dva dobra, ostali pa popolnoma gnili ali delno nagniti. Tako sem tista dva lahko uporabila le za kuhno, za solato pa ga ni ostalo nič. Tudi med breskvami so bile tri gnile.“

26. julija sem poslala otroka

po jabolka. Dan prej so namreč imeli v tej trgovini res dobra jabolka. Tokrat pa mi je prinesel vsa črna. Mislila sem, da so lanska. Odnela sem jih nazaj v trgovino in jim povedala, da takih jabolok otroku ne bi smeli prodati. Izgovarjali so se, češ da so bila zadnja. Stresla sem jih na pulc in odšla.“

Druga mamica je spet potožila, da njen otrok jokuje, če ga pošlje v „Zelenjavo“, češ da morajo pogosto kupljeno sadje ali zelenjavo nositi nazaj, ker ni dobro. Tako domačini raje kupujejo na trgu ali v samopostrežnici.

Kako ustava uspeva v življenju?

Za ugotavljanje tega je določena komisija pri občinskem komiteju ZK v Novem mestu - Spremljanje v petih delovnih skupinah

Pri občinskem partijskem komiteju v Novem mestu ustanovljena sedemčlanska komisija za spremljanje uresničevanja ustave - vodi jo sekretar Janez Slapnik - je imela pred kratkim prvo sejo. Na njej so se dogovorili, da bodo prenos ustavnih določil s papirja v življenje spremljali, ocenjevali in spodbujali v petih skupinah.

Skupina za samoupravno organiziranje v združenem delu bo med drugim „vzela na piko“ delovne organizacije, odnose v TOZD, med TOZD ter med TOZD in delovnimi organizacijami. Posebna skrb bo veljala manjšim delovnim organizacijam, kjer so se odnosi spremenili le oblikovno, ne pa tudi vsebinsko. Na podlagi ankete, ki kroži po podjetjih, bo ta skupina ocenila, kaj se je spreminilo v odnosih.

Naslednja skupina naj bi ugotovila, kako se novi ustavi prilagaja življenje v krajevnih skupnostih. Pričakujejo, da bo beseda na njenih sejah tudi o velikosti. K temu velja naslednja pripomba: v občini so nekatere KS prevelike (npr. novomeška), druge pa premajhne (Pročna, Podgrad itd.).

Dožnost skupine za skupščinski sistem bo spodbujati k najboljšim

oblikam informiranja delegatov in občejanja med organi in forumi na sploh. V pristojnosti te skupine bo tudi ocenjevanje družbenopolitičnega zbora občinske skupščine, spod-

IZLET IN DRVA

Novomeška podružnica Društva upokojencev bo 9. septembra priredila avtobusni izlet (Novo mesto - Cakovec - Lendava - Murska Sobota - Radenci - Maribor - Celje). Odhod bo ob 5. uri, povratek okoli 21. ure. Cena je 95 din. Prijave sprejemajo do 3. septembra. Podružnica obvešča svoje člane tudi o tem, da lahko naročijo drva pri novomeškem Gozdnem obratu na Šmihelski cesti 14. Cena s prevozom je 230 din.

bujanje k enotnosti v občinskem vrhu in podobno.

Skupina za samoupravne interesne skupnosti naj bi pomagala oblikovati že obstoječe in nove interesne skupnosti v skladu z določili nove ustave, kar velja tudi za skupnosti s področja gospodarstva, medtem ko bo samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje v pristojnosti druge skupine. Ta bo zlasti skrbela za samoupravno sporazumevanje na področju skupne in splošne porabe, nadalje pa bo reševala tudi sistem delitve dohodkov in osebnih dohodkov. Skupina bo imela, kot so poudarili ob ustanovitvi, tudi pregled nad samoupravnim sporazumevanjem na splošno.

MINI ANKETA:

Še dobra dva tedna in spet se bojo na široko odprla šolska vrata. Ob vpisu v srednje šole, ki je bil precej velik, nas je zanimalo tudi, koliko mladih se je odločilo za poklicne šole. Pristojni iz nekaterih novomeških delovnih organizacij so nam dali naslednje podatke:

Vajenci

Valerija GRABER, dipl. psiholog pri Pionirju: „Potrebuje mo precej kvalificiranih delavcev, zato smo vzeli veliko mladih, ki se bojo izučili v poklicnih šolah. To bo 25 tesarjev, 30 zidarjev, 4 mizarji, 10 avtomehaničev, 6 stroj. ključavničarjev, 2 avtokleparja, po en avtoličar, avtoelektričar in strugar ter 6 obratnih električarjev.“

Jože BEVC, referent za izobraževanje v Krki: „Ob študentskih na srednjih, višjih in visokih šolah bomo v šolskem letu 1974/75 šolali tudi dva ključavničarja ter po enega kleparja, stroj. ključavničarja, obratnega električarja in mizarja.“

Franc KOSMRLJ, direktor Industrije obutve: „Vajencev pri nas ni, sproti pa vzamemo v službo mlade za priučitev različnih čevljarjskih poklicev. Zdjaj imamo šest novih in kljub ugodnim pogojem se nobeden ni odločil za enoletno čevljarjsko šolo v Kranju ali Zireh.“

Rudi DULAR, uslužbenec v IMV: „Točnega števila novih vajencev vam ne morem dati, imamo pa jih okoli 70. Od teh je skoraj tretjina za avtomehanike, drugi pa bojo ključavničarji, kleparji, obratni električarji, strugarji, orodjarji itn.“

Milan ZURC, kadrovik pri Novogradu: „Vsako leto vzamemo nekaj mladih s končano osnovno šolo in jim omogočimo pridobitev izobrazbe na poklicnih šolah. Letos imamo 13 novih; od teh bo 6 zidarjev, po 2 kleparja, mizarja in tesarja, eden pa bo obiskoval delovodsko šolo.“

Novomeška kronika

„NOVOMEŠKA MONZA“ - Italijani imajo Monzo, Novomeščani pa Zupančičevo sprehajališče, na katerem se v vročih dneh hladijo mladi dirkači na najrazličnejših Tomosovih mopedih. Zmaga tisti, ki podre največ mladih mamic z otroki?

ZEBRE, KJE STE? - Kot kaže, delavci, ki rišejo po mestu zebre, na Bršlin redno pozabljajo. Prav bi bilo, ko bi se „zmotili“ in prišli za nekaj časa še v ta konec mesta in s svojim delom omogočili varnejše prehode Bršlinčanov.

S TRANSFUZIJSKE POSTAJE - Novomeški Rdeči križ vabi vse krvodajalce, ki so v teh dopustnih dneh „pozabili“ na transfuzijsko postajo, naj jo čimprej obiščejo. Prejšnji teden je darovalo kri le 66 prostovoljcev.

ROJSTVA - Rodile so: Katica Frančič iz Partizanske 14 - dečka, Mirjana Cvitkovič iz Jerebove 8 - Biljano, Fani Makšič iz ulice v Brezov log 46 - Natašo in Stanka Nagelj iz Kosove 7 - deklico.

TRŽNICA - Prejšnji petek je bila tržnica dobro založena, predvsem s breskvami, ki pa kljub obilni ponudbi niso bile nič cenejše. Kot kaže, se prodajalci kiča, ki so bili verjetno na dopustih, spet vračajo. - Cene: breskve po 8 do 10 dinarjev kilogram, belo grozde po 11 do 15 dinarjev, jajca po 1 do 1,30 din, jabolka po 4 do 8 din, stročji fižol po 10 dinarjev kilogram, paradiznik po 5 do 8 dinarjev kilogram, slive po 6 do 8 din in hruške po 6 do 10 dinarjev kilogram.

46 učencev osnovne in posebne osnovne šole iz Ribnice je s štirimi vzgojiteljicami preživelo od 15. do 30. julija počitniške dni v Puntizeli pri Pulju. Za letovanje svojih otrok so starši prispevali 150 do 400 dinarjev. (Foto: France Brus)

Mrtvo poletje za mlade Ribničane

Mladim je premalo le kino ob sobotah in nedeljah ter rokometne tekme vsakih 14 dni v športni sezoni - Veliko mladih, celo učencev osnovne šole, v gostilnah - Pozabljena resolucija 3. konference ZKJ

Za vsakega tujca, ki pride v Ribnico, je to mesto zaradi marsičesa nenavadno. Vsak, kdor se bo tu zadržal malo dalj, pa bo presenečen, kako v tem malem, prijetnem mestu malo skrbe za mladino, posebno še za izkoriščanje njenega prostega časa in za njevo kulturno in zabavno življenje. Letošnje poletje pa lahko proglasimo celo za najbolj mrtvo.

Tudi med letom mladi nimajo veliko možnosti, da bi najbolj primerno izkoristili svoj prosti čas. Na kratko povedano: mladim je na razpolago le kino, ki vrti isti film (običajno dvomisljive kakovosti) le v soboto in nedeljo, med športno sezono pa še vsakih štirinajst dni rokometne tekme. To je v glavnem vse.

RIBNICA: RESNE PRIPRAVE ROKOMETAŠEV

Rokometiški Ribničani igrajo že šesto leto zapored v najboljši republiški ligi, letos pa so brez težav osvojili drugo mesto. Ker želijo igralci Ribnice v novi sezoni ponoviti letošnji uspeh, so že precej zgodaj pričeli trenirati. Ribničani pravijo, da bodo „šli“ na prvo mesto in s tem uvrstitev v drugo zvezno ligo. Prvi del treninga bodo opravili doma, drugi del pa kot ponavadi v Rovinju, kamor bo odšlo 17 igralcev. Ker bo v novi sezoni zanje zaigral Silc in ker računajo še na Radiča, bo letošnje republiško prvenstvo prav gotovo še bolj zanimivo, kot je bilo v prejšnji sezoni.

NK RIBNICA OKREPLJENA

Nogometiški Ribničani so se za naslednjo sezono že začeli pripravljati, vodita pa jih trenerja Popovič in Bajde. Na treninge prihaja 18 igralcev, med njimi pa je tudi nekdanji igralec ptujске „Drave“ Zoran Markovič, ki bo tako vrsto Ribnice močno okrepil.

Kmalu kviz tekmovanje

Plodno sodelovanje vojakov in mladine

Takoj po prihodu mladih vojakov januarja letos so v enoti Nikole Damjanoviča ustanovili odbore svobodnih dejavnosti. Hitro so sprejeli tudi delovne načrte, v katerih zavzema vidno mesto sodelovanje z mladino v okoliških krajih.

Stiki so bili hitro vzpostavljeni s pomočjo vojaškega orkestra, ki je v kratkem razdobju obiskal vse okoliške kraje in bil povsod lepo sprejet. Ze takrat se je videlo, da si žele vojniki in mladina čim pogostejše stike in uspešno sodelovanje. Vojaki so dobivali vabila na srečanja iz Sodražice, Grčarice, Jurjevice, Ribnice in Kočevja. Srečanja so bila pogosta in postajajo tradicionalna. Na vsa mladinska zborovanja, proslave ali srečanja v teh krajih so bili vedno vabljene tudi vojniki. Zelo uspešno je bilo sodelovanje na športnem področju. Ekipe iz kasarne so sodelovale na mnogih turnirjih, nazadnje na rokometnem v Kočevju na dan vstaje, 22. julija, ko so sodelovale še ekipe Ribnice, Kočevja in Sodražice.

Vsi ugotavljajo, da je sodelovanje dobro, da ga je treba obdržati in okrepiti, posebno še na področju izmenjave izkušenj. Tako prav te dni mladina iz Ribnice skupno z vojniki pripravljajo kviz tekmovanje „Zivljenjska pot tovariša Tita in deset

V tednih po otvoritvi hotela JELKA je bil tu še ples, vendar ga zdaj ne organizira nihče več. Kolektiv hotela je izgubil voljo zanj, ker jim ni nihče pomagal.

Tako so mladim ostale le gostilne, ki jih v mestu niti ni malo. Nemajhno število mladih dobiš v gostilnah že zjutraj. Najbolj žalostno je, da so to mlada dekleta in fantje, ki niso niti polnoletni, oziroma niso dokončali niti osnovne šole.

Ne bi podrobno raziskoval, kaj iščejo mladi po gostilnah, ker to ni cilj tega članka. Dejstvo pa je, da mlade vidimo po gostilnah in da je za to nekdo kriv. Zavedam se, da bi krivca težko našli, ker bi se izgovarjali drug na drugega. Če bi kdo omenil občinsko konferenco Zveze mladine, bi bilo opravičilo vodstva: „Imamo premalo denarja, nimamo prostorov in podobno.“ Upravičeno pa vprašujemo: ali je za takšno ali drugačno dejavnost potreben predvsem denar? Nihče nas ne bo prepričal, da ne drži ljudski pregovor: „Če res hočeš nekaj narediti, potem ni ovir.“

Gotovo bi morali temu problemu posvetiti več prostora. Mladi v Rib-

nici mislijo, da je skrajni čas, da se jih kdo spomni in jim ustvari možnosti za delo in kulturno-zabavno življenje. Upajmo, da se bo to skoraj uresničilo, saj zahteva tako resolucija tretje konference ZKJ, ki je razpravljala o položaju mladih v naši družbi, in nedavnega X. kongresa ZKJ.

RADE RADENKOVIČ

Franjo Matoh

Naročil veliko, blaga malo

Nekateri menijo, da je davčni vijak prehud, drugi, da je preblag, kaže pa, da ni spodbuden

Naročila dežujejo iz vseh strani, blaga pa ni, - mi je potarnal sredi avgustovske vročine vodja prodajalne spominkov pri turističnem društvu Ribnica Franjo Matoh, ko je pripravil zavoj spominkov za turistično društvo „Mogren“ v Budvi.

„Včeraj sem dobil telegram iz Orahovice, naj nujno pošljemo 1.000 raznih spominkov, poslani pa sem jih lahko le 400,“ je nadaljeval med delom, saj je moral do 12. ure odposlati še 3 pakete spominkov.

Vprašal sem ga, kdo je kriv, da ni spominkov. Morda manjka izdelovalcev?

„Kriv je davčni sistem. Ljudje so izkoristili tisto količino lesa, ko je izdelovanje spominkov še donosno. To velja za strugarje. Nekdo mi je potožil, da je že napravil za 10 starih milijonov prometa in da se mu nadaljnje delo ne splača, ker gre potem 70 odstotkov za davke in mu ostane le 30. Tako ni zaslužka in ni spominkov,“ je zaključil razgovor Franjo Matoh.

MALOMARNOST IN NEZNANJE

Naši občani premalo poznajo barve in lego naših zastav, republiške in državne. Prav tedaj, ko bi morali pred nami in svetom pokazati, da se z našimi zastavami lahko postavimo, ga polomimo in se osmešimo: ali so barve nepravilno razvrščene ali pa so že tako stare in obledele, da niso v ponos, temveč v sramoto. Na Gallusovem nabrežju v Ribnici pa sem opazil izobešene tudi še povite zastave, kar kaže poleg vsega na malomarnost hišnih posestnikov.

V. P.

Srečanje mladine Kočevja in vojakov ob letošnjem sprejemu mladih v Zvezo mladine. (Foto: Eduard Bukovič)

Kako deliti stanovanja?

Solidarnostni sklad ima glede na število proslincev malo razpoložljivih stanovanj

Učinkovito bo mogoče reševati stanovanjske probleme v občini šele takrat, ko bo na voljo precej več stanovanj, kot jih je zdaj. Tako bi lahko na kratko straili poročilo s 6. seje skup-

ščine solidarnostnega stanovanjskega sklada občine Novo mesto, ki je bila 5. avgusta.

Člani skupščine so najprej obravnavali in potrdili predloge o dodelitvi stanovanj po 8. členu Pravilnika o pogojih in merilih za dodelitev stanovanj. Ta člen dopušča 10 odstotkov razpoložljive stanovanjske površine razdeliti socialno šibkim družinam in potrebnim kadrom. Tako bo dobilo stanovanja šest socialno ogroženih družin in devet prosvetnih oz. varstvenovzgojnih delavcev, ki sicer niso prišli na prednostno listo zaradi previsokih dohodkov ali prekratke delovne dobe.

Suhokrajinski drobiž

LETOS JE ZA DELA V ŽUZEMBERSKEM GRADU zagotovljenih 280.000,- din. S tem denarjem, ki ga je polovico namenila republiška kulturna skupnost, polovico pa kulturna skupnost Novo mesto, bodo lahko zaščitili znamenito kletno dvorano. Če bo kaj primaknila krajevna skupnost, bodo morda pokrili še en stolp.

PRISPEVEK ZA MESTNO ZEMLIŠČE V ŽUZEMBERKU zelo slabo priteka. V zaostanku za plačilo je nad 100 zavezancev. Med dolžniki so tudi taki, ki še sploh ničesar niso plačali. Krajevna skupnost bo na eni izmed sej skupščine dolžnike obravnavala in bo sprejela sklepe za ukrepanje. Kot se je zvedelo, se je nekaj posestnikov nove hiše vselilo, ne da bi prijavi stanovanjske površine, marsikje pa so z dozidavami in nadzidavami pridobili nove stanovanjske prostore, ki jih tudi še niso prijavi.

V NEDELJO, 18. AVGUSTA, bo na Plešivci nad Dvorom velika lovska veselica, na katero se je lovska družina Žuzemberk dobro pripravila. Tako bodo lahko postregli z lovskimi specialitetami, poskrbeli pa so tudi za dobro kapljico, kakor tudi za zabavo.

M. S.

NOV PREDMET V ŠOLAH

V novem šolskem letu bodo tudi v novomeških srednjih šolah uvedli nov predmet: osnove marksizma ter teorija in praksa samoupravljanja. Predlog je za dve šolski uri na teden. Predavali bodo domači strokovnjaki.

Med najuspešnejše krajevne skupnosti v novomeški občini sodi nedvomno žuzemberška. Eno prvih mest ji gre iz dveh razlogov: prvič, ker je razvila zelo bogato dejavnost, in drugič, ker se je v sedanjem razvoju najbolj približala tistem, kar želi nova ustava. Ta krajevna skupnost se je že večkrat lotila nekaterih večjih del javnega pomena. Med največjimi je nedvomno most čez Krko pod gradom v Žuzemberku. Posnetek kaže vaščane med delom na tem mostu, ki je že dolgo odprt. (Foto: I. Zoran)

AVNOJ '74' NA POHODU

Četrtri zapored so se letos 20. julija odpravili mladinci po poteh, ki so jo prehodili 1943. leta člani slovenske delegacije na II. zasedanju AVNOJ. Medtem ko so se prvih dveh pohodov udeležili le mladi iz naše republike, so se jim lani priključili tudi mladinci iz Hrvatske, letos pa so v koloni mladinske brigade AVNOJ 74 korakali mladi iz treh republik: Slovenije, Hrvatske in BiH. Kolona je štela 150 mladincev in vojakov, spremljali pa so jih še nekateri starejši, ki so se udeležili vseh dosedanjih pohodov. Janko Gregorič iz Novega mesta, ki je bil 1943. leta med udeleženci pohoda slovenske delegacije na II. zasedanju AVNOJ, narodni heroj Albina Hočevar-Mali, podpolkovnik v rezervi Branko Jakovljevič, novinar ljubljanskega Radia Stane Škrabar in še nekateri. Brigada je opravila okrog 1.100 kilometrov dolgo pot, od tega so udeleženci prepešali okrog 250 kilometrov. Pohod je brigada zaključila 4. avgusta v Dolenjskih Toplicah.

Pohod brigade „Avnoj 74“ se je pričel pravzaprav v Jajcu. Iz Ljubljane so se v to mesto pripeljali z avtobusi. V tem mestu so udeleženci pohoda skupaj z mladimi domačini, pionirji tabora „Sutjeska 74“ in predstavniki družbenopolitičnih organizacij proslavili dan vstaje slovenskega ljudstva.

PRVI ŽULJI

Pot od Livna do Glamoča si bodo udeleženci pohoda dobro zapomnili. Tu se je pričelo pešačenje. Najbolj „krjav“ davek temu je plačala Jana iz Tolmina. Kar sedem žuljev je dobila že v prvi etapi pohoda. Pa ni nič tamala. Pogumno je korakala v koloni, ki je odšla proti Glamočkemu polju, kjer so brigadirji v spominskem parku Ive Lole-Ribarja vzdali spominsko ploščo. Prihodnje leto nameravajo v parku narodnega heroja zasaditi še drevo, ki bo mlade iz vse Jugoslavije vedno spominjalo na njihovega vrstnika, velikega revolucionarja.

PLES ZA ROJSTNI DAN

Podpolkovnik v rezervi Branko Jakovljevič iz Ljubljane, novinar „Naše obrambe“, se je udeležil vseh štirih pohodov. In letos je med pohodom že četrtri praznovanje rojstni dan. Kljub temu da je hotel svoj praznik kar „prikriti“, mu to ni uspelo. Ko so domačini v Otočcu pripravili brigadirjem veličasten sprejem v njihovem domu JNA, se je med priveditvijo „zvedelo“, da ima Brane rojstni dan. In orkester je zaigral dunajski valček. „Ubogega“ Braneta si je pričelo podajati 20 brigadirj in z vsemi se je zavrtel. „Se sreča, da so igrali valček, in ne polke. Ne bi mogel zdržati...“ je povedal slavljenec, ko si je malce oddahnil.

URA ZGODOVINE

Mladi brigadirji so na svojem pohodu obiskali kraje, v katerih so ljudje med vojno največ pretrpeli: na desetine prebivalcev iz posameznih vasi so ustaši in tuji sovražniki postrelili, poklali, zažigali hiše. In o teh grozodejstvih so brigadirjem pripovedovali tisti, ki so preživeli. Zato je Janko Gregorič dejal, „da je pohod najbolj verna ura zgodovine“. Udeleženci pohoda so v vseh krajih naleteli na prisrčen sprejem. Spoznali so ljudi in kraje ter tako spoznavali zgodovino in krepili bratstvo in enotnost. Vse to pa je tudi namen vsakoletnih pohodov. V Drvarju so ostali brigadirji ves dan. Ogedali so si prizorišče znanega neuspešnega desanta podivjanih nemških kriminalcev, videli so pečino, ki je varovala Tita. Mladi so spoznali, da je Drvar resnično mesto — heroj.

Kljub napornemu pohodu je bilo vzdušje med brigadirji izvrstno. Življenje ni bilo dolgočasno, brigada je živel kot ena velika družina. Mladi, ki se do včeraj še poznali niso, so si postali bratje, sestre, prijatelji in tovariši. V brigadi je deloval aktiv komunistov, informativna skupina, radijska postaja „Baza 20“, za katero sta skrbeli Ivan in Franc iz Murske Sobote, odkoder so doma državni prvaki med radioamaterji.

MISLI S POHODA

JANKO GREGORIČ iz Novega mesta je kot nekdanji član naše avnojske delegacije med pohodom skrbel za seznanjanje mladih s kraji, ki so jih obiskali, ter z njihovo zgodovino: „Taki pohodi so zares koristni. Vseh štirih sem se udeležil in spoznal, da mladina kraje iz NOB

premalo pozna. O zasedanju AVNOJ so se v šoli sicer učili, kar pa je premalo. Sedaj, ko so spoznali ljudi in kraje, vedo o naši NOB mnogo več.“

BRANKO JAKOVLEVIČ je tudi udeleženec vseh dosedanjih pohodov. Letos je vodil drugi ešalon. „Kuhinja in druga oprema je v moji domeni. Ne bom ponavljal koristnosti takih pohodov za mladino. Povem naj le, da sem prista praktičnega dela. Zato rad sodelujem z mladimi v akcijah, ne pa na sestankih. In pohod je velika akcija.“

Novinar ljubljanskega radia STANE ŠKRABAR, ki s svojim mikrofonom vsako leto sodeluje na pohodu: „Škoda, da slovenske časopisne hiše bolj ne prisluhnejo temu pohodu. Vsak list ali revija bi morala poslati na pohod svojega novinarja. Pa se mnogi, žal, še ne zavedajo dovolj pomena pohoda. V svojih oddajah s pohoda pa bom poudaril predvsem obujanje tradicij NOV, krepitev bratstva ter seznanjanje poslualcev z iskrenostjo revnih in preprostih ljudi krajev, ki smo jih obiskali.“

BRANKO PETROVIČ iz Novega mesta je pričakoval težak pohod: „Vedel sem, da bo težko in tako je tudi bilo. Navdušilo pa me je tovarišstvo. Kdor je omagal, vsakemu smo priskočili na pomoč. Tudi mepe je „premagala“ vročina, vendar sem si ob pomoči tovarišev hitro opomogel.“

BRANKO PODOBNIK

Kaj bi jedli v morebitni vojni?

Pospešiti razvoj živinoreje v Posavju. Dva tisočaka na roke za vsako glavo

Medobčinski svet SZDL za Posavje je ob začetku svojega dela sprejel pomembno nalogo: ob pomoči Zavoda za rezerve SRS želi povečati čredo živine v vseh treh posavskih občinah. Več kot nenavadno je, da ima slovenski zavod na območju naše republike več kot 30.000 glav rezerv, na območju Posavja pa niti enega repa!!

Kmetje Kozjanskega — gorjanskega in nekdanjega izseljeniškega pasu so ogromno prispevali za razmah narodnoosvobodilnega boja med zadnjo vojno, s partizanskimi borci so delili zadnji grizljaj hrane. Ni dvoma, da ta kmet ne bi storil tako znova, če bi se zlo skopalo na nas. In vendar, med „dam“ in „imam“ je danes večji „če“ kot je bil celo pred vojno in po vojni! Danes je to, kot je ugotovil na posvetovanju predstavnikov občinskih skupščin, kmetijskih organizacij iz Posavja in republiškega zavoda za rezerve, ki je bilo 19. julija na Lisci, Ignac Vintar, predsednik medobčinskega sveta SZDL za Posavje, mnogo opuščenih hribovskih kmetij, na marsikateri so ostali le ostareli ljudje, medtem ko so si mladi poiskali kruh drugod ali celo v zamejstvu. „Posavska regija je bolj kot katerokoli manj razvito območje upravičeno do denarja, ki ga je zvezni izvršni svet namenil za dvig števila goved v državi,“ je zaključil svojo razpravo.

DVA TISOČAKA NA GLAVO

Kot je dejal na posvetovanju na Lisci direktor Zavoda za rezerve SRS Dragomir Surjak, gre za dolgoročno akcijo, ki jo mora izkoristiti tudi Posavje. Kmetijske organizacije organizirajo pitanje goveje živine ali plemenske živine bodisi v družbenem sektorju ali pri zasebnih rejcih. Kdor priveže tele in sklene pogodbo, dobi na roke dva tisočaka (200.000 starih dinarjev!), glede zaščitnikov zadostuje za državne rezerve že podpis, da so denar prejeli! Ta denar dobijo za čas petih let po 4 odst. obrestni meri. Med tem časom mora to živinčev seveda tudi imeti v hlevu. Državne rezerve imajo v primeru potrebe predpovračilo do odkupa te živine, seveda po dnevnih cenah. Ne gre za običajno „zapufanje“, kdor bo z rejo nadaljeval tudi po petih letih, bo užival ugodnosti tudi vnaprej (revolving krediti).

Državne rezerve so seveda še bolj kot za sedanje zanimajo za novo živino. Tisti, ki bodo na novo priveževali, bodo prejeli prav tako po dva tisočaka od državnih rezerv, dodatna dva tisočaka pa mu lahko zagotovi še kmetijska organizacija, s katero sodeluje, če najde za to vire pri bankah ali drugod. Če kmet denarja noče na roko, ga lahko tudi naloži pri hranilni službi, pogoj je le, da se lahko izkaže s hranilno knjižico. Pri plemenski živini gre še za večje ugodnosti.

„SUHA IN SITA LETA“

Marsikdo utegne nejeverno zmajati z glavo: odkod naenkrat takšno zanimanje za živino, ko pa je znano, da je evropska gospodarska skupnost neupravičeno onemogočila izvoz naše živine, pa tudi doma trenutno kupna moč občanov ne omogoča večje potrošnje mesa? Evropska gospodarska skupnost se je do naše živinoreje že večkrat mačehovsko vedla. Ko smo negodo-

Manjša cokla

Ob razpravi o srednjeročnem razvoju kmetijstva v novomeški občini pred dvema letoma so se člani takratnega sveta za gospodarstvo zavzeli za pospeševanje zasebnega kmetijstva. Menili so, da je potrebno nadaljevati s pogodbenim pitanjem goveda, povečati molžo mleka in industrijsko rejo piščancev, s pospevalnimi posegi doseči večje hektarske pridelke poljščin (zlasti koruze in krompirja), usposobiti 122 kmetij za mleko in meso, ustanoviti vsaj 15 strojnih skupnosti za krompir in koruzo in obnoviti 180 ha vinogradov.

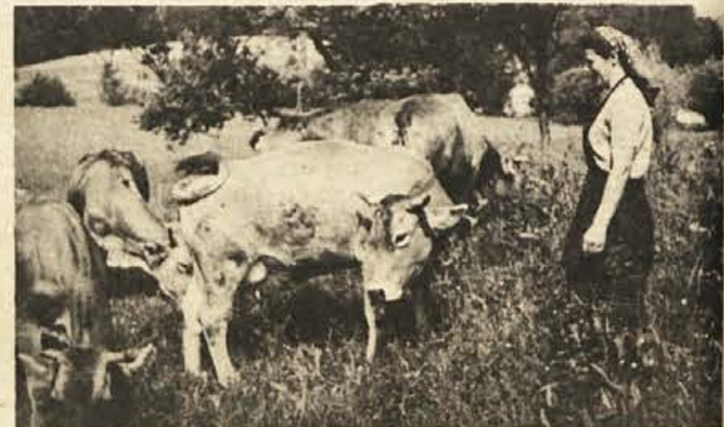
Sedanja poročila povedo, da je bil narejen precejšen korak naprej. V proizvodnji mleka in mesa so preusmerili 62 kmetij, ustanovili so 9 strojnih skupnosti in obnovili 120 ha vinogradov. Tudi v pogodbeni molži in oddaji mleka so znatni uspehi, medtem ko je reja živine za meso zavrlo neurejeno stanje na trgu. Koruze in krompirja pridelajo več na zasebnih kmetijah, saj je možno zlasti presežek krompirja hitro prodati, in sicer tovarni na Mirno. Sklad za pospeševanje kmetijstva je pri napredovanju zasebnega kmetijstva v novomeški občini znatno pomagal. V letih 1969 do 1973 je dal za urejanje kmetij, obnovo vinogradov, regresiranje reprodukcijskih materialov, oživitve strojnih skupnosti in izobraževanje kmetovalcev nad 1,1 milijona dinarjev. Poleg tega sta zasebnikom pomagali s krediti novomeška in žužemberška zadruga, ko so prenesli hranilno-kreditno službo z zadrug na Dolenjsko banko in hranilnico, pa so kmetje lahko prišli tudi do dolgoročnejših posojil.

vali podobno kot danes, so prepoved uvoza ukiniteli, mi pa smo imeli težave z mesom za domači trg in turiste. Tudi sicer spadamo med najslabše jedce mesa glede na število prebivalstva v Evropi, ni pa izključeno, da bomo vedno tako slabo skrbeli za svoje želodce. Dober gospodar računa vnaprej in ne vrže puške in koruzo od prvih pretreših na trgu. O potrebah v primeru splošnega ljudskega odpora smo že govorili.

PAMETNO NALOŽEN DENAR

Predstavniki kmetijskih organizacij s Posavja in občinskih skupščin so opozarjali, da predvidena „injekcija“ za posavsko živinorejo ne rešuje celovito niti vprašanja splošnega ljudskega odpora niti preusmeritve kmetij. Po popisu iz leta 1971 je v Posavju le 22.000 glav goved, zasedenost hlevov in drugih gospodarskih poslopjij pa je vendarle 80 do 90 odst.! Za pravo proizvodnjo je sposobnih le 17 odst. hlevov. Številni razpravljalci iz posavskih kmetijskih organizacij so zaradi tega ugotavljali, da se kmet danes več ne

boji denarja, mladi pa brez sodobnejših strojev, hlevov in drugega vseeno nočejo ostati na zemlji. Zato so opozarjali, da bi morali sestavljati akcijskega programa za več žive živine misliti tudi na vprašanje večje sposobnosti kmetov za naložbe. Zavidljivi uspehi na ravninskem Prekmurju niso primerljivi z razmerami v hribovitih Posavju. Predstavniki kmetijskih organizacij, občinskih skupščin in družbenopolitičnih organizacij so se zavzeli za dvig stalaža goved. Kmetijske organizacije morajo Zavodu za državne rezerve že do kraja avgusta poslati programe za pitanje živine, saj bi bilo škoda, da bi denar ležal neizkoriščen. Zavzeli so se tudi za iskanje pomoči pri kreditiranju gradnje hlevov. Občinske skupščine morajo ponovno proučiti celotno davčno politiko do kmetov v hribovitih predelih (akcijski program zveznega izvršnega sveta uvršča celotno Posavje v takimenovani „hriboviti del“). „Razpoložljivi denar nas zavezuje, da se v akcijo vključimo čimbolj uspešno, dokler ne bo povsem prepozno,“ je bilo večkrat slišati med posvetovanjem. ALFRÉD ZELEDNIK

Čreda molznic v Pijavica. (Foto: A. Zelednik)

OPOZORILO!

Skupščina občine Črnomelj opozarja občane nekmete, da smejo po 51. členu zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 26/73) imeti v svoji lasti v ravninskih predelih do 1 ha vseh zemljišč, od tega največ 0,5 ha gozda in 0,5 ha vinograda. V gorskih predelih pa največ 3 ha skupnih zemljišč, od tega 0,5 ha gozda in 0,5 ha vinograda. V ta maksimum je všteta vsa površina zemljišč ožje družinske skupnosti.

Po 52. členu cit. zakona izgubijo organizacije združenega dela, ki niso po tem zakonu kmetijske organizacije združenega dela (5. odst. 4. člena), pravico uporabe do kmetijskih zemljišč.

Zato so občani nekmetje, ki imajo več kot 1 ha oz. 3 ha vseh zemljišč, oziroma organizacije združenega dela, ki imajo v lasti zemljišča pa se ne ukvarjajo s kmetijsko ali gozdarsko dejavnostjo, dolžni prijaviti do 24. 8. 1974 v smislu 115. člena zakona o kmetijskih zemljiščih svoje zemljišče premoženjsko-pravnemu referatu pri SOB Črnomelj. Kršilci tega zakona bodo kaznovani po 116. in 111. členu zakona o kmetijskih zemljiščih.

Skupščina občine Črnomelj

OBČINSKA ZVEZA ZA TELESNO KULTURO NOVO MESTO

RAZPISUJE

PROSTO DELOVNO MESTO SEKRETARJA ZVEZE

Pogoj: visoka ali višja šolska izobrazba telesnovzgojne smeri in pet let delovnih izkušenj

Prijavite se lahko do 31. avgusta 1974

Sklad za štipendiranje učencev in študentov občine SEVNICA

RAZPISUJE

za šolsko leto 1974/75

štipendije za šolanje na srednjih, višjih in visokih šolah.

Na razpis za štipendije, ki se bodo dodeljevale iz združenih sredstev TOZD, se lahko prijavijo učenci in študenti iz občine Sevnica, ki nimajo zagotovljenih sredstev za študij, kot so ugotovljeni stroški učencev in študentov (900 din za srednje in 1.200 din za višje in visoke šole).

Prošnji za štipendijo, ki jo je treba vložiti pri občinski skupščini Sevnica — oddelek za občo upravo in družbene službe na obrazcu DZS 1.65, priložite:

- potrdilo o premoženjskem stanju,
- potrdilo o osebnih dohodkih staršev,
- potrdilo o višini otroškega dodatka,
- prepis zadnjega šolskega sprečevala.

SCHIEDEL — YU —

Kamin, dimnik št. 1

v Evropi

PGP

GRADNJA ŽALEC

Svet delovne skupnosti uprave občinske skupščine Črnomelj

razpisuje

PROSTA DELOVNA MESTA

1. REFERENTA ZA URBANIZEM IN GRADBENIŠTVO (srednja, višja ali visoka izobrazba gradbene stroke)
2. ADMINISTRATORJA (administrativna ali ekonomska šola)
3. TAJNIKA KOMISIJE ZA IZVOR PREMOŽENJA (upravna ali ekonomska izobrazba) — za nepopoln delovni čas.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba poslati v roku 15 dni po objavi razpisa.

PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE
AGRARIA
BREŽICE

razpisuje za PE Trgovina z reprodukcijskim materialom v Brežicah

PROSTA DELOVNA MESTA

STROKOVNEGA SVETOVALCA ZA PRODAJO ZAŠČITNIH SREDSTEV IN UMETNIH GNOJIL (moški)

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. imeti najmanj končano kmetijsko srednjo šolo in 1 leto delovnih izkušenj v prodaji zaščitnih sredstev ali pa najmanj 1 leto v neposredni kmetijski proizvodnji;
 2. biti vojaščine prost.
- Nastop je možen takoj ali po dogovoru.
Stanovanje po dogovoru.

Razpis velja 15 dni po objavi v časopisu. Prijave z dokazili o strokovnosti in opisom dosedanjega dela sprejema Splošni sektor AGRARIE Brežice, Šentlenart 72.

INŠTITUT ZA PLJUČNE BOLEZNI IN TUBERKULOZO
GOLNIK

odbor za medsebojna delovna razmerja

RAZPISUJE

naslednje štipendije:

1. NA PRAVNI FAKULTETI — IV. letnik 1 štipendija
2. NA EKONOMSKI FAKULTETI — IV. letnik 1 štipendija
3. NA VIŠJI ŠOLI ZA MEDIC. SESTRE — III. letnik 4 štipendije
— II. letnik 2 štipendiji
4. NA VIŠJI ŠOLI ZA FIZIOTERAPEVTE — II. letnik 1 štipendija
5. NA SREDNJI ŠOLI ZA LABORATORIJSKE TEHNIKE — IV. letnik 1 štipendija
— III. letnik 2 štipendiji
6. NA SREDNJI ŠOLI ZA MEDICINSKE SESTRE — IV. letnik 12 štipendij
— III. letnik 13 štipendij
7. NA UPRAVNO-ADMINISTRATIVNI ŠOLI — III. letnik 1 štipendija
8. NA EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI — IV. letnik 1 štipendija

Kandidati za dodelitev štipendij naj vložijo prošnje na obrazcu DZS 1,65 in predložijo overjen prepis zadnjega šolskega spričevala. Prošnje naj pošljejo do 10. septembra 1974 na gornji naslov ali se zglase osebno pri kadrovski službi inštituta, kjer lahko dobijo tudi pojasnila.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE METLIKA

razpisuje

PROSTO DELOVNO MESTO

TAJNIKA SKUPNOSTI

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- a) visoka izobrazba pravne, gradbene ali ekonomske smeri in dve leti prakse v gospodarstvu
- b) višja izobrazba navedenih smeri in tri leta prakse
- c) srednja izobrazba podobne smeri in štiri leta prakse na vodstvenih delovnih mestih
- č) moralno-politična neoporečnost.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom na Samoupravno stanovanjsko skupnost občine Metlika v roku 15 dni po objavi razpisa.

Iniciativni odbor za sklenitev samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov z območja občine NOVO MESTO

RAZPISUJE

ŠTIPENDIJE IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV ZA ŠOLSKO LETO 1974/75
za vse srednje, višje in visoke šole.

Za dodelitev štipendije iz združenih sredstev lahko zaprosijo učenci in študentje, ki ne morejo dobiti štipendije v organizacijah združenega dela ali interesnih skupnostih in če njihov povprečni mesečni dohodek na družinskega člana v letu 1973 ne presega 1.800 din (za dijake srednjih šol) oziroma 2.400 din (za študente višjih in visokih šol).

Prošnji za štipendijo (Obrazec DZS 1,65) je treba priložiti: — overjen prepis zadnjega šolskega spričevala oz. potrdila o opravljenih izpitih; — dokazila o osebnih dohodkih staršev in o otroškem dodatku, ki ga prejema prosilec za štipendijo (podatki naj bodo za leto 1973); — potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov.

Prosilci naj pošljejo prošnje v 30 dneh po objavi na naslov: ObS Novo mesto, iniciativni odbor za sklenitev samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov.

INICIATIVNI ODBOR ZA SKLENITEV SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O ŠTIPENDIRANJU UČENCEV IN ŠTUDENTOV

Razpisna komisija pri Zavodu za kulturo in prosveto
SEVNICA

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo končano srednjo, višjo in visoko izobrazbo pedagoške, ekonomske, pravne, politološke ali organizacijske smeri,
 - da imajo organizacijske sposobnosti,
 - da so moralno-politično neoporečni,
 - da so družbeno-politično aktivni.
- Stanovanja ni.

Kandidati naj pošljejo svoje prijave s kratkim življenjepisom, opisom dosedanjih zaposlitev in dokazilom o strokovni izobrazbi na naslov: Zavod za kulturo in prosveto, Sevnica, Kvedrova 28 a, z oznako „Prijava na razpis“.

ŠTIPENDIJE!

Dolenjska banka in hranilnica
Novo mesto
kadrovska komisija

razpisuje za študijsko leto 1974/75:

- 1 štipendijo za študij na visoki ekonomski šoli (za enoto Novo mesto)
 - 2 štipendiji za študij na višji ekonomski šoli (1 za enoto Novo mesto in 1 za podružnico v Krškem).
- Rok prijave za objavljena prosta delovna mesta in za štipendije je 15 dni po objavi.
Prošnje za štipendije naj kandidati predložijo na obrazcih DZS 1,65 in priložijo prepis zadnjega šolskega spričevala in kratak življenjepis.
Prijave sprejema Kadrovska komisija pri Dolenjski banki in hranilnici, Novo mesto.

Dolenjska banka in hranilnica
Novo mesto
kadrovska komisija

OBJAVLJA

naslednja prosta delovna mesta za nedoločen čas, s polnim delovnim časom:

- ZA ENOTO NOVO MESTO:
- referenta blagajnika
 - referenta za trezorsko službo
 - referenta plačilnega prometa
 - referenta odplačilne službe v oddelku za stanovanjsko kreditiranje
- ZA EKSPOZITURO NOVO MESTO
- referenta za potrošniško kreditiranje
- ZA EKSPOZITURO METLIKA
- referenta za hranilno službo
 - referenta za ekspozituro v STRAŽI
- Pogoji: srednješolska izobrazba ekonomske smeri in 2 leti delovnih izkušenj.
- ZA ENOTO NOVO MESTO:
- referenta kontrolorja v plačilnem prometu s tujino
- Pogoji: visoka ali višja šolska izobrazba zunanjetrgovinske smeri, 2 leti delovnih izkušenj, znanje enega svetovnega jezika.
Več delovnih mest PRIPRAVNIKOV s srednješolsko izobrazbo.

BTC Javna skladišča
Ljubljana
TOZD JAVNA SKLADIŠČA
NOVO MESTO

OBJAVLJA

prosto delovno mesto

BLAGOVNEGA
KNJIGOVODJE

POGOJI: srednja strokovna izobrazba ali nepopolna srednja šola z obvladanjem strojepisja.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Edina revija za Slovence po svetu, njihov stalen most z domovino je revija

RODNA GRUDA

Naročite jo tudi svojim sorodnikom v tujini!

RODNA GRUDA
61001 Ljubljana, p. p. 196
Cankarjeva 1/II

OSNOVNA ŠOLA V METLIKI

razpisuje
prosto delovno mesto

KUHARICE
ALI SNAŽILKE

Nastop dela 1. septembra 1974 ali po dogovoru. Prijave sprejema ravnateljstvo šole, kjer dobite tudi vse informacije, do 25. 8. 1974.

ULJANIK

PRENOSNI
TRANSFORMATOR
ZA VARJENJE

TBH 140
Bantam

Za varjenje kosov tanke pločevine ali za njeno obdelavo je najidealnejše orodje BANTAM transformator: ker tehta le 20 kg. je zelo primeren za delo v delavnici ali na potovanju. Z njim lahko varite navadno mehko jeklo, nerjavča jekla in jekla ki so odporna proti kislinam. Moč je variti lito železo ali obnoviti izrabljene površine z elektrodami za trdo varjenje. Stroj je možno priključiti na enofazni priključek 220 ali 380 V.

Za BANTAM velja garancija leto dni. Če se pokvari v garancijskem roku, bo kupec dobil v zameno nov aparat. Če pa se stroj pokvari po garancijski dobi, lahko kupec BANTAM zamenja za novega — po zelo nizki ceni.

Brodgradilište, tvornica dizel motora i tvornica električnih strojeva i uređaja — Pula

P. P. STEV 208 TELEFON: CENTRALA (052) 22-322
TELEX: 25 252 YU ULJTES

Ob boleči izgubi naše dobre mame, stare mame, sestre in tete

Terezije Koželj iz Zapuž

se iskreno zahvaljujemo znancem, sosedom, sorodnikom za nesebično pomoč, za podarjeno cvetje, izrečeno sozaloje in vsem, ki so pokojnico spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se kolektivoma LABOD Novo mesto in „Gorjanci“ za podarjene vence ter župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: sinova Lojze z ženo in Mirko ter hčerki Tončka in Martina z družinama in drugo sorodstvo.

Zadnji požar opozarja

Kočevski gasilci bi potrebovali ustrezno opremo za gašenje požarov na visokih stavbah

V torek, 30. julija, je v hiši na Trgu zbora odposlancev v drugem nadstropju nad trgovino Sadje – zelenjava okoli 23. ure pričelo goneti. Pretela je nevarnost, da se požar razširi, vendar so gasilci uspešno posestvali.

V oceno gasilskega pristopa se ne bom spuščal, bolj pa me skrbi odnos in obnašanje ljudi v takih primerih. Nihče ni namreč poskrbel, da bi se razni radevoležni in posiljeni „firbi“ umaknili s ceste pred ogroženo stavbo. Ovirali so delo gasilcev. Med njimi je bilo kljub pozni uri precej otrok, vinjenih ljudi in avtomobilov. Skratka nered, ki bi ga ne smelo biti.

Požar je pokazal še nekaj slabih strani. Izkazalo se je, da se po raznih kotečkih stavb vlačijo razna krama, ki

je stalno leglo požara, pa tudi da več stanovanjskih hiš sploh nima ročnih gasilnih aparatov. Če pa že so, so samo igrača otrokom.

Kočevje ima že precej visokih hiš, večnadstropnih blokov in stolpičev, kar vse v primeru požara zahteva ustrezno gasilsko opremo. Dvomim pa, da je požarovalnost gasilcev dovolj za gašenje požarov v višjih nadstropjih. Gasilci to dobro vedo, večkrat so že opozarjali in strokovno dokazovali najustreznejšo opremo, vendar vse do sedaj brez uspeha. Ne gre samo za stavbe, ampak tudi za imetje in ljudi same. Naj bo zadnji požar resen opomin, akoravno se je vse srečno končalo.

A. ARKO Kočevje

PAPEŽEVA MAMA

Številni borci, znanci in prijatelji so pospremili Marijo Papež, zavedno ženo in partizansko mater, na njeni zadnji poti. Papeževa družina je dala v času vojne zatočišče številnim partizanom in aktivistom OF. Vseh njenih pet otrok se je vključilo v osvobodilni boj, zato je morala Marija skusiti usodo izganke z doma. Le pogum in ljubezen do domovine sta ji dala moč, da je prenesla vse težke udarce usode.

Papeževa mama je bila skromna ženska, a trdna, saj ni nikoli klonila. Živo se je zanimala za dogodek doma in po svetu ter znala ceniti mir med narodi kot največjo dragoceno. Njegovo ceno je sama dovolj trdo skušala. Njen prispevek našemu boju in naši socialistični družbi je velik in dragocen.

B. DEBELAK

RAZNO

POROČNI PRSTANI! Zenin in nevesta, ne pozabita: moderno izdelane poročne prstane dobite pri Otmarju Zidarju, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5. – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

VZAMEM v varstvo otroka. Naslov v upravi lista (2008/74).

Pol dolgotrajni boleznin nas je zapustila draga sestra, teta in botrica

JOŽEFA ŽAGAR iz Dol. Karteljevega pri Mimi peči

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, posebno Luškovicim, Slakovim in Krivicem in vaščanom, ki so nam pomagali, dekliškemu pevskemu zboru iz Karteljevega in strežnemu osebju internega oddelka novo-meške bolnice. Hvala tudi župniku za opravljeni obred in vsem, ki so nam pomagali in darovali vence in cvetje, izrekli sozaloje in drago pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: brat Tone, Fani z družino, Francej in drugo sorodstvo. Goriška vas, Novo mesto, Karteljevo.

Ob izgubi naše mame in stare mame

TEREZIJE KOSEC iz Gabrja

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in prijateljem, ki so pokojnico spremili na njeni zadnji poti. Se posebej se zahvaljujemo vsem ženskam, tov. Franciški Černetovi za govor, ZB Gabrje za podarjeni venec ter patru Francišku iz Novega mesta za spremstvo in obred.

Zalujoči: hčerka Ančka, sin Lojze, Martin z družino ter drugo sorodstvo.

Ob nenadni, za nas tako tragični izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata, svaka in strica

ZDRAVKA JUGA železničarja v pokoju iz Črnomlja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam lajšali bolečine. Zasut s cvetjem, obdan s številnimi sorodniki, prijatelji, znanci in sodelavci je prerano odšel na zadnjo pot. Dolžni smo zahvalo vsem za izraze sočutja, za cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskrena in srčna hvala sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom, uslužbencem železniške postaje Črnomelj, Društvu upokojencev, kolektivno poslovalnice „Emona“ Črnomelj, uslužbencem mehanične delavnice „Belt“, govorniku tov. Bojanu Vovku za poslovljene besede in župniku za opravljeni obred. Iskrena hvala vsem za podarjeno cvetje in vence.

Zalujoči: žena Rozalija, sin Zdravko z družino, hčerka Marjana z družino, brat Feliks in sestra Angela z družinama ter drugo sorodstvo.

BRANKA LINDIČ Šmarjeta

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očca, svaka in strica

ANTONA ZUPANA iz Trebnjega

se zahvaljujemo vsem, ki so se v težkih dneh njegove bolezni trudili, da bi mu olajšali trpljenje, dr. Fritscku, primariju kliničnega centra, dr. Mačkovičkovi, prim. Onkološkega inštituta, dr. Milavcu, prim. Dermatološkega inštituta, dr. Jakliču in dr. Henigu za obiske na domu, prav posebno pa še dr. Vilfanovi za izredno požrtvovalnost, s katero je pokojniku lajšala trpljenje v zadnjih dneh življenja. Iskrena hvala dekani za poslovljeni govor in pogrebni obred, pevskemu zboru za ganljive žalostinke, prijateljem, znancem, sorodnikom in sosedom za vence in cvetje ter vsem, ki so se v tako velikem številu poslovlili od pokojnega in ga spremili na zadnji poti, ter vsem, ki so nam izrekli sozaloje.

Zalujoči: žena Marija, hčerki Marta in Geli z družinama. Trebnje, Polzela, 4. avgusta 1974.

»Dolenjski list«
v vsako družino

CESTNIKE

DRAGEMU MOZU IN OČETU MARIJANU KLANČARJU iz Zaloge želita za 40. rojstni dan veliko zdravja, sreče in zadovoljstva ter da bi bil še naprej tako skrben, enako tudi sinu oziroma bratu Zdenku za 12. rojstni dan – žena-mama Marija in hčerka-sestra Marjanca.

Dragi sestrični in nečakinja Wilmi Muc in njenemu izvoljencu Petru iz Erkenbrechtsweilerja v Zah. Nemčiji želijo veliko ljubezni, sreče in medsebojnega razumevanja na njuni novi življenjski poti njeni domači iz Novega mesta.

Nadvice dobri mami, stari mami in omici Ivanki Grill iz Herrenberga v Zah. Nemčiji želi vse najlepše za njen praznik sin Ivan z družino.

Dragi Zupanovi mami iz Novega mesta želimo za 80-letnico še veliko zdravja in sreče ter da bi bila še dolgo med nami. Sin Miha z družino, hčerka Fani z družino, Angelea in Miri ter 7 vnukov in 6 pravnučkov.

Dragemu možu, očetu in staremu očetu ANTONU VLAŠICU iz Dolenjcev 22 pri Adlešičih iskreno čestitajo za 70. rojstni dan in se mu zahvaljujejo za vso skrb in ljubezen žena Franciška in otroci z družinami. Posebno lepo pa pozdravljata starega ata najmlajša vnučka Andrejček in Venusa.

Dragi teti FRANCISKI MEHAK iz Sel pri Ratežu iskreno čestitamo za njen 75. rojstni dan in ji želimo še mnogo zdravih let v krogu njenih domačih. Družina Raubar.

Dragi mami MARIJI ŠTEFANČIČ iz Novega mesta iskreno čestitamo za njeno dvojno praznovanje in ji želita vse najboljše Peter in Iva.

PREKLICI

JOŽE PUGELJ iz Švedske prepovedujem Mariji Pugelj iz Štranske vasi 44 pri Novem mestu prodajo moje lastnine, premičnin in nepremičnin, in opozarjam vsakogar pred nakupom.

FRANC ZORAN, Dol. Kamence 47, prepovedujem odlaganje vseh odpadkov v mojem gozdu in sadovnjaku ter sekanje dreves. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

FRANC POTOČAR, Loka 8, Šentjernej, prepovedujem hojo in vožnjo po mojih parcelah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

OBVESTILA

DVIGNITE OČISČENA OBLAČILA! Kemična čistilnica Anton Oberč, Novo mesto, PONOVRNO obvešča lastnike oblačil, da zaradi vzdrževalnih del v čistilnici najkasneje do 15. avgusta prevzamejo svoja očisčena oblačila. Za oblačila, ki do omenjenega roka ne bodo prevzeta, ne odgovarjamo. Čistilnica bo do nadaljnjega zaprta.

NA PARTIZANSKI 11 V NOVEM MESTU sem 1. avgusta 1974 odprl AKUMULATORSKO DELAVNICO. Priporočam se za formiranje, popraviljanje in obnavljanje vseh vrst akumulatorjev. Delovni čas: ob delavnikih od 6. do 14. ure ter popoldne od 16. do 18. ure, ob sobotah od 6,30 do 13. ure. Blažo Tasev.

Cenjene goste obveščamo, da bo **GOSTILNA JOŽE KERIN** v **PODBOČJU** od 15. avgusta do 1. septembra 1974 zaprta. Za nadaljnji obisk se pripravljamo!

Obveščam cenjene stranke, da je avtopralnica odprta vsak dan od 8. do 18. ure, v soboto pa od 7. do 14. ure. Janez Korasa, Ilke Vaštetove 1, Novo mesto.

NUDIM VSE VRSTE ROLET, ZALUZIJE, PLATNE NE ZAVESE VSEH BARV. IZVRŠIM VSA POPRAVILA, SPADAJOČA V TO STROKO. KRATKI DOBAVNI ROKI, CENE SOLIDNE. NAROČILA PREVZEMA RADI BOGO, ZABJA VAS 15, NOVO MESTO IN IGNAC PRIJATELJ, KVEDROVA 8, KRŠKO.

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 15. avgusta – Marija Petek, 16. avgusta – Rok Sobota, 17. avgusta – Radivoj Nedelja, 18. avgusta – Helena Ponedeljek, 19. avgusta – Marijan Torek, 20. avgusta – Bernard Sreda, 21. avgusta – Timotej Cetrtek, 22. avgusta – Marija

KINIO

BRESTANICA: 17. in 18. 8. italijanski barvni film „Viking z juga“.
CRNOMELJ: 18. 8. italijanski barvni film „Izabela – hudičeva kneginja“, 21. 8. italijanski barvni film „Strele strupenega pajka“.
KOSTANJEVICA: 18. 8. ameriški barvni film „Desperados“.

maliglas

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM VAJENKO šiviljsko-krojaške stroke. Šiviljstvo Ljudmila Gorenc, Ragovska 27, Novo mesto.

STANOVANJA

ODDAM OPREMLJENO sobo mirnemu fantu. Naslov v upravi lista (2006/74).

ODDAM OPREMLJENO sobo z vsokoskrbo dvema študentkama, najraje začetnicama. Naslov v upravi lista (1976/74).

NOVO ENOSOBNO STANOVANJE v bloku v Mostarju takoj za menzaj za enako v Novem mestu ali bližnji okolici. Jože Skube, Tekija A 15, Mostar.

UČITELJICA nujno potrebuje sobo z možnostjo kuhanja in pranja v mestu ali Kandiji, Bršlino, na Grmu. Naslov v upravi lista (2022/74).

Motorna vozila

PRODAM AVTO AUSTIN 1300, letnik 1969, po generalni 10.000 km. Ogled vsak dan popoldne. Laze 10.

PRODAM PZ 125, letnik 1971. Ludvik Slak, Dečja vas 2, Trebnje.

NUJNO PRODAM ZASTAVO 101. V račun vzajem 20.000 din posojila za avto, ostalo gotovina. Ogled vsak dan pri Zobaricu, Mešne njeve 7, Novo mesto.

PRODAM osebni avto AMI 8, letnik 1970, prevoženih 48.000 km, v dobrem stanju. Cena po dogovoru. Jože Kovačič, Bizeljsko 176 ali telefon 068-73-233.

PRODAM tovorni avto MAN tip 635, delno poškodovan. Trebnje, Rimska 21.

PRODAM avto ZASTAVO 750, letnik 1970. Može, Bučna vas 39a, Novo mesto.

PRODAM ZASTAVO 1300, letnik 1969. Avto je registriran do maja 1975, cena ugodna. Ogled možen vsak dan od 15. ure dalje na naslov Alojz Pavlič, Vel. Bučna vas 31, Novo mesto.

PRODAM NSU 1200, letnik 1972, registriran za leto vnaprej. Ogled vsak dan popoldne do sobote. Miro Milojković, Partizanska 8, Novo mesto.

PRODAM AVTO NSU 1200, letnik 1970. Muzejska 8, Novo mesto.

PRODAM NSU 110, letnik 1968. Šmarska ul. 6, Sevnica.

POCENI PRODAM avto ZASTAVO 1300 v voznem stanju, registriran do januarja 1975. Jože Kerin, Valvazorjevo nabrežje 11, Krško.

PRODAM

GASILSKO DRUŠTVO STUDENEC proda za 1.000 Ndin dobro ohranjen voz zapravljenček. Informacije v gostišču Kristijan Janc, Studenec.

RAZNE KOŠE garderobe, vključno plašče, hlače in jakne ter obutev (malo rabljeno) ugodno prodam za deklico 10 do 14 let. Naslov v upravi lista.

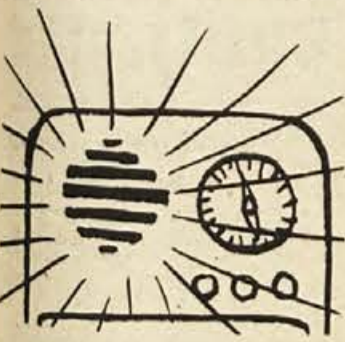
PRODAM tri mlatilnice trosilke (male) za enofazni motor, malo mlatilnico čistilko in nove smukarice. Anton Hočevar, Čučna vas, Mokronog.

PRODAM mlatilnico čistilko. Anton Berus, Pod Trško goro 82, Novo mesto.

PRODAM otroški voziček MAMI. Informacije na telefon 22-234 popoldne.

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 15. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Početniško popotovanje od strani do strani. 9.20 Potujmo z glasbo. 10.15 Po Talijinih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Franc Zadarvec: Evropsko in svetovno združenje rejcev lisastega goveda. 12.40 Pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Poje zbor „Dunajskih dečkov“. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 18.35 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 23.30 popevke in plesni ritmi.

PETEK, 16. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Početniško popotovanje od strani do strani. 9.40 Lepe melodije. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Pavel Valič: Skupinska obnova nasadov. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.35 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Solisti z opernih in koncertnih odrov. 18.15 „Signali“. 19.00 Lahko noč, otroci! 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 17. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.15 Sedem dni na radiu. 11.00 Kmetijski nasveti - inž. Ludvik Klun: Anton Znidaršič in panjski sistemi v Sloveniji. 12.40 Čez travnike in polja. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.30 otroci! 19.15 Minute za naša izseljence. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 18. AVGUSTA: 8.07 Radijska igra za otroke - Brane

Dolinar: Pepelka 71. 9.05 Še pomnite, tovariši! 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.20 - 14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.05 Humoreska tega tedna - Frane Milčinski: Skavi Peter. 15.10 Nedeljska reportaža. 16.00 Radijska igra - Zvonimir Bajsić: Rahla pomladna zemlja. 17.05 - 19.00 Nedeljsko športno popoldne. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Jazz za vse.

PONEDELJEK, 19. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.40 Z velikimi zabavnimi orkestri. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Uroš Janko: Akcija ljudske tehnike za tekmovanje traktoristov oračev. 12.40 S tujimi pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 „Vrtljak“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute za ansambel Borisa Terglava. 22.15 Popevke se vrstijo.

TOREK, 20. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Početniško popotovanje od strani do strani. 9.40 Z našimi simfoniki v svetu lahke glasbe. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Lojze Briški: Zdravljenje

kloroze breskev. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 „Na poti s kitaro“. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 18.30 V tolek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 21.15 Melodije v ritmu. 23.05 Literarni nokturno.

SREDA, 21. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Početniški pozdravi. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Lojze Cetina: Ozka grla pri obriranju in sušenju hmelja. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 „Vrtljak“. 18.20 Zvoki današnjih dni. 19.00 Lahko noč, otroci. 22.15 S festivalov jazz.

CETRTEK, 22. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Početniško popotovanje od strani do strani. 10.15 Po Talijinih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Mirko Accetto: Pomen fitocenološke znanosti v gospodarstvu z gozdovi. 12.40 Pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 18.35 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Glasbeni nokturno. 22.15 Popevke in plesni ritmi.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Aleksander Zupan, Milan Goršin, Franc Turk, Jože Klančar, Alojz Grabrijan, Pepca Pečnik, Danijel Nagelj, Ivan Debevc in Anton Hecl, člani IMV Novo mesto; Bogdan Sitar in Vera Fifolt, člana Novolesa Straža; Ivan Zagar, Ivan Draginc, Franc Kovačič, Marjan Bukovec, Franc Hančič, Janez Balkovec, Alojz Golobič, Rudi Bučar, Janez Kastelic, Gajo Djukič, Anton Luzar, Vlado Pogačnik in Anton Šoster, člani Pionirja Novo mesto; Alojz Novak, Drago Sprajcer, Martina Foršek, Milka Gril, Julijana Lindič, Lojze Kočevar, Julka Košmrlj, Viktorija Kuhar, Franc Gorjanc, Jože Potočar, Majda Marinč, Branko Fink, Marija Brinovec, Ivan Zoran, Zvone Pungartnik, Emilija Metelko, člani Krke - tovarne zdravil Novo mesto; Danijel Slak in Anton Avsec, člana Elektro Novo mesto; Avgust Kastelic, Slavko Čedeljč, Martin Radež, Jože Novak, Majda Konda, Ljuba Avguštin, Jože Saje in Zdenka Kisovec, člani Novoteksa Novo mesto; Marija Grivec, članica SDK Novo mesto; Anica Kastelic, članica Laboda Novo mesto; Drago Bučar in Ludvik Marinc, člana Iskre Novo mesto; Janez Vodopivec, član Industrije obuteve Novo mesto; Avgust Modic, avtoklepar iz Novega mesta; Jože Cimski, član Sekcije za vleko Novo mesto; Ana Domitrovič, gospodinja iz Cemš; Ignac Strajnar, član Novomontaže Novo mesto; Janez Plajžek, mizar iz Metlike; Stane Miklič, član Gorjancev Straža; Branko Petrovič, član Skupščine občine Novo mesto; Janez Kuplen in Stane Ajdišek, člana Keramike Novo mesto; Avgust Šivak, član Splošne bolnice. Novo mesto; Jože Pungarčar, član Osnovne šole Mima peč.

CETRTEK - 15. AVGUSTA: 16.00 - 16.30 - Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki. Nove plošče TB - 16.30 - 17.00 - Aktualnost tedna, Mala šola avtomobilizma, obvestila in reklame - 17.00 - 18.00 - glasbena oddaja Izbrali ste sami

SOBOTA - 17. AVGUSTA: 16.00 - 16.30 - Pol ure za pop glasbo - 16.30 - 17.30 - Sobotno kramljanje, Jugoton vam predstavlja, Kronika, Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam, Melodija za vas, Za naše najmlajše - 17.30 - 18.00 - Domače zabavne na valu 192 m

NEDELJA - 18. AVGUSTA: 10.30 - Domače zanimivosti - Iz naših delovnih kolektivov: Jubilej Kovinarske Krško - Za naše kmetovalce: ing. Jože Grubič - Berite svojo literaturo! - Mitja Guštin - Sprehod skozi Posavski muzej v - obvestila, reklame in spored kinematografov - 12.00 - 14.30 - Občani čestitajo in pozdravljajo

TOREK - 20. AVGUSTA: 16.00 - 16.15 - napoved programa in srečanje z ansambelom Maska Kumra - 16.15 - 16.40 - Poročila, šport, Novo v knjižnici, obvestila in reklame ter filmski pregled - 16.40 - 17.00 MLADINSKA ODDAJA - 17.00 - 17.30 - MALO ZA VAS - NEKAJ ZA VSE

NEDELJA, 18. AVGUST: - 10.30 reklame, oglasi in obvestila - 10.50 po domače - 11.05 obiskali smo vzorno kmetijo - 11.20 z lepoto duha, razumom in osebnostjo lahko zasenčijo telesne pomanjkljivosti - 11.35 nedeljski intervju - 11.35 za vsakogar nekaj - 12.30 poročila - 12.45 čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 14.30 zaključek programa

SREDA, 21. AVGUST: - 16.00 poročila - 16.10 reklame, oglasi in obvestila - 16.30 po domače - 16.45 koticček za šoferje: Hlajenje motorja - 16.55 disco klub brez imena - 17.30 Nekoga moraš imeti rad: Odkar vem zanjo, imajo dnevi modre oči - 17.45 popevke na tekočem traku - 18.00 zaključek programa

SOBOTA, 24. AVGUST: - sobotni vrtljak - 16.15 pet minut za... - 16.20 EPP I. del - 16.30 poročila - 16.35 EPP II. del - 16.45 minianketa - 17.00 zaključek SV in napoved sporeda za nedeljo

PETEK, 16. AVGUSTA: Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec) (Bg) - 16.45 Košarka Partizan: CZ - prenos iz Ohrida (Sk, Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Kitara - otroška serija Bistrootki (Lj) - 19.00 Moji lepi bregi zeleni (Lj) - 19.25 TV kažipot (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Tedenski gospodarski komentar (Lj) - 20.30 Propagandna reportaža (Lj) - 20.35 3-2-1 (Lj) - 20.45 Kako zelena je bila moja dolina - celov. film (Lj) - ... - TV dnevnik (Lj)

SOBOTA, 17. AVGUSTA: 16.15 Legenda o divjem lovcu - nadalj. in konec (Lj) - 17.15 Obzornik (Lj) - 17.25 Nogomet Vojvodina: Hajduk - prenos (Novi Sad, Lj) - v odmoru Rezerviran čas (Lj) - 19.16 Kaj počnemo ob nedeljah (Zg) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Tedenski notranjpolitični komentar (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.40 Zabava vas Julie Andrews - barvna oddaja (Lj) - 21.30 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 21.35 Columbo - serijski barvni film (Lj) - 22.24 TV dnevnik (Lj)

NEDELJA, 18. AVGUSTA: 8.40 Legenda o Divjem lovcu, ponovitev zadnje oddaje (Lj) - 9.40 V. S. Reymont: Kmetje, barvna TV nadaljevanka (Lj) - 10.35 Kmetijska oddaja (Sa) - 11.25 Mozaik (Lj) - 11.30 Otroška matineja: Družina Smola, Po neznanu delu, barvna filma (Lj) - 12.25 Poročila (do 12.30) (Lj) - Nedeljsko popoldne (Evropsko prvenstvo v vaterpolu in plavanju, Planinski oktet in ansambel Valterja Skoka) (Lj) - 17.40 Propagandna oddaja (Lj) - 17.45 Poročila (Lj) - 17.50 Kapitan Horatio Hornblower, celovečerni film (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TVD (Lj) - 20.25 Tedenski zunanjpolitični komentar (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.40 Znamenite pustolovščine: Cellini, barvna TV nanizanka (Lj) - 21.35 Gola resnica, barvna oddaja (Lj) - 22.05 Športni pregled (Zg) - 22.30 TVD (Lj)

PONEDELJEK, 19. AVGUSTA: 14.55 Vaterpolo Jugoslavija: SZ, barvni posnetek z evropskega prvenstva na Dunaju (Lj) - 15.55 Dunaj: Evropsko prvenstvo v plavanju, barvni prenos (do pribl. 17.15) (EVR) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Po neznanu delu, barvna filma (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TVD (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 J. Mach: Mavrica, TV nadaljevanka (Lj) - 21.10 Odiseja miru: Sfinga iz gradu el Prado (Lj) - 21.40 Likovni nokturno: Jože Spval, barvna odd. (Lj) - 21.55 TVD (Lj)

Malevski: Prva noč, barvna drama TV Skopje (Lj) - 21.15 Ne prezrite: Arhitekturni muzej (Lj) - 21.40 TVD (Lj) - 21.55 Skoki v vodo, barvni posnetek z evropskega prvenstva na Dunaju (Lj)

TOREK, 20. AVGUSTA: 14.55 Vaterpolo Jugoslavija: Madžarska, barvni posnetek z Dunaja (Lj) - 15.55 Dunaj: Evropsko prvenstvo v plavanju, barvni prenos (do pribl. 17.15) (EVR) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Pet pedi: Piran, I. del (Lj) - 18.55 Sejem, reportažni zapis (Lj) - 19.15 Srečanje z Mariom del Monacom, barvna oddaja (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TVD (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Pogovor o... (Produktivnost) (Lj) - 21.00 M. de la Roche: Whiteoaki z Jalne, barvna TV nadaljevanka (Lj) - 21.50 TVD (Lj) - 22.05 Skoki v vodo, barvni posnetek z evropskega prvenstva na Dunaju (Lj)

SREDA, 21. AVGUSTA: 15.55 Dunaj: Evropsko prvenstvo v plavanju, barvni prenos (do pribl. 17.15) (EVR) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Družina Smola, barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Zabavna glasba (Zg) - 19.20 Na sedmi strezi, športna oddaja (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TVD (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Hladnokrvno, celovečerni film (Lj) - 22.35 TVD (Lj)

CETRTEK, 22. AVGUSTA: 15.55 Dunaj: Evropsko prvenstvo v plavanju, barvni prenos (do pribl. 17.15) (EVR) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Svet v vojni, serijski film (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Po sledah napredka (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TVD (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 J. Mach: Mavrica, TV nadaljevanka (Lj) - 21.10 Odiseja miru: Sfinga iz gradu el Prado (Lj) - 21.40 Likovni nokturno: Jože Spval, barvna odd. (Lj) - 21.55 TVD (Lj)

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

Ivo Pirkovič: O svobodni republiki pod gorjanci in njenem kirovskem junaku piparju bakšetu

Kirovski junak Pipar Bakše

Pozimi so šentjermejski fantje v gručah izginjali z doma v Roške gozdove. Odhajali so v partizanska šolska taborišča na Ostrem vrhu, Frati, Jelenici, Topli rebri in Rdečem kamnu. V orehovskih krajih so bili v zaostanku. Tam se je zdelo, kakor da je v zimskem mrazu vse zamrlo. Za Prešernov praznik, 8. februarja, pa so Italijane tudi v Orehovicah in na Vrhovem prestrašile slovenske zastave, ki so po šentjermejskem rajonu vihrale s cerkvenih stolpov in vaških lip, ceste pa so bile posute z uporniški gesli in pesnikovi rodoljubnimi in preroškimi stihii.

rešalo Mascia je razburjen in zmeden s ceste buljil v drevo. Ni mogel razumeti, kako je prišla zastava v vrh samotnega drevesa, do katerega ni vodila po globokem snegu nobena sled. Kako se je moglo to zgoditi? V policijski šoli so ga učili, da mora vedno najprej izmeriti sledove stopinje in potem pri sumljivih ljudeh iskati zločinčeve čevlje.

Toda tega se je učil tudi orožniški narednik Franc Zagorc iz domačega terenskega odbora. S Francem Pavličem, imenovanim Šhornikov, sta ponoči s karabinkama v zasedi varovala orožnikovega brata Jožeta, ko je fant izobešal zastavo, nato pa so v sledove z rešetom nasejali sipkega snega, ki je zapadel prejšnjo noč.

Italijan Mascia uganke ni razrešil in ni zato preiskave niti začel. Ves v strahu pred neznanom nevarnostjo je naglo pobral svojo revščino in še isti ali kvečjemu drugi dan z vso posadko, ki je štela takrat že kakih deset mož, pobegnil v varnejšo postojanko v Brusnicah.

Orožnik Tisu je takoj zaprosil za dopust, čes da je bolan (10. februarja). Vrnil se ni več k Italijanom. Doma je hodil h kmetom na dnino, da je preživel sebe in mlado, lepo ženo arnavskega rodu.

Ljudje mu dotlej niso zaupali. Spočetka mogoče tudi upravičeno. Nihče pa ni vedel, da so ga bili karabinjerji že v jeseni, konec septembra ali v začetku oktobra (1941), v Orehovicah z naperjenimi puškami obkolili in vsega preiskali. Tudi slekli so ga. Slovenski orožnik ga je bil izdal, da skriva prevratniško literaturo Osvobodilne fronte. Tisu je že takrat pošiljal domačemu terenskem odboru tudi vse novice in podatke o karabinjerjih in financirjih na Vrhovem, o njihovem številu,

oborožitvi in utrditvi. Prvega maja (1942) je Jože Tisu postal v novem odboru obveščevalec.

ČERTOVA ČETA ZASEDE GORJANCE

V Kostanjevici so Italijani aretirali mladega čevljarskega mojstra Martina Bajca, imenovanega Grega. Pri zaslišanju je izjavil, da mu je prevratniško literaturo, ki so jo našli pri njem, prinesel neznan tujec. Ko je mojster obljubil, da bo neznanca izdal, brž ko ga bo zopet videl, so jetnika izpustili in mu pred vrata delavnice na Malem trgu postavili stražo.

Mestec na Krki je nemudoma pripravilo načrt za rešitev priljubljenega meščana. Neke ženske so stražarje zvabile k igri „Človek ne jezi se“. Mizarski mojster Gruden je zavaroval ozko ulico, ki vodi z Malega trga h Krki, na reki pa je čakal usnarjev sin Tone Gliha s čolnom in Bajcu potisnil v roke revolver.

Teden dni je begunec po okoliških naseljih zbiral prostovoljce. Čez dober teden, na Jožefovo zvečer, 19. marca (1942), se je deset mladih oboroženih fantov v Divjakovi gostilni na Prekopi poslovilo od domačih in prijateljev. Grede v boje in kdo ve, kdo se bo živ vrnil. Po dobri večerji so pozno ponoči krenili v Gorjance.

Zjutraj so „Na pragu“ ob izviro Tisovca v Kobilah našli taborišče partizanske patrulje, ki jo je pred štirimi dnevi pripeljal iz Švarovega tabora na Ostrem vrhu nad Globodolom podnarednik bivše jugoslovanske vojske Ivan Stroj in iz Čadraž. Hotelo so zbrati novih prostovoljcev in orožja in se vrniti. Z Ostrega vrha pa so dobili povelje, naj se ne vračajo, ampak počakajo, da pride za njimi Gorjanska četa, ki bo ostala v teh krajih. Po prihodu Bajčevih prostovoljcev je taborišče pri Tisovcu narastlo na 26 mož.

Čez dober teden dni je Grega odbral 14 najpogumnejših fantov. Za Sv. križem (Podbočjem) so na novi nemško-italijanski meji razbili veliko rumeno desko z napisom „Deutsches Reichsgebiet“ (Nemško državno ozemlje) in vdrli na nemško stran. Iz nemških obmejnih bunkerjev je začelo pokati. Ne meneč se za Nemce, so partizani porušili tri telefonske drogove in žico odnesli. Obkolili so Bušečo vas in vdrli v naselje, iz katerega so Nemci že v jeseni Slovence izgnali in naselili Kočevarje. Oboroženim priseljenecem so partizani zaplenili precej dragocenega streliva in

tri konje, zaman pa so iskali strojnico, za katero so bili izvedeli od svojih obveščevalcev.

S plenom in novimi prostovoljci se je Gregov oddelek vrnil šele v sredo, 1. aprila. Gazil je po globokem snegu, ki je zapadel že prvo noč pohoda. Taborišče v Kobilah so našli prazno. Na klince s piščalko in strele so se jim oglasili iz Treh talov v Ravni gori. Toda namesto Strojine patrulje so našli tam veliko, novo taborišče in izvedeli razburljive novice. Kaj se je medtem zgodilo?

Isto sončno soboto (28. marca), ko je Gregova patrulja vdrla na nemško stran, sta študent Franc Pirkovič-Čort in trgovec Maks Vale-Fiči, oba iz Šentjermeja, pripeljala s Kočevskega 24 partizanov svoje Gorjanske čete. (Jonov vod je krenil v Gorjance po drugi poti, skozi Podturn, pa je pri Soteski naletel na Italijane in se razbil.) Ponoči je

Čortove v Radkovičevi gozdni baraki v Pendirjevki zametel sneg. Drugi dan so s težavo priganjali na Miklavžev vrh. Utaborili so se v letoviški koči zagrebškega zdravnika dr. Dolinska, komaj streljaj od Hudoklinovega planinskega gostišča.

Komandir Pirkovič se je že v Pendirjevki ločil od čete in z mitraljezom Jožetom Grbcem-Gejem, dimnikarskim pomočnikom iz Novega mesta, krenil čez greben Grobišč in Strojino taborišče Na pragu v Kobilah. Tam je našel svojega brata Rudija, ki je prejšnji dan pribežal od doma. Povedal je, da so predzadnjo noč Italijani doma ubili starejšega brata Jožeta. Morilce je vodil domači fanatični farovski privrženec in član Kromarjeve roparske tolpe, mesar Martin Rangus. V Kobilah je Čort prenočil. V ponedeljek je Strojino naročil, naj podere svoje šotore in se pridruži Gorjanski četi. Sam ga ni čakal. Po polnoči je s svojim spremljevalcem krenil po gorskih robovih nad Kobilami in Pendirjevko k Miklavžu. Vso pot so jima s starih bukev zlovesče pele sove. Nista bila praznoverna, da bi ugibala, komu oznanjajo nesrečo.

Navsezgodaj zjutraj je komandir našel pri Miklavžu vse v redu. Partizani so bili že na nogah. Kuhar Tone Čukajne jim je bil že razdelil zajtrk. Straže so bile na svojih mestih: pri križu, kamor prihajata poti od Gospodične in iz doline čez Kozeljveko; pri stari buki blizu Jezera, kamor pripelje pot mimo Hude peči iz Pendirjevke; ter v cerkvenem zvoniku.

Šah - življenje v malem

Ervin Poredoša, absolventa novomeske gimnazije, bruca na ekonomski fakulteti v Ljubljani, mladinskega šahovskega republiškega reprezentanta in mladinskega republiškega prvaka za letošnje leto, Novomeščani dobro poznajo. Je fant, kakršnih je v Novem mestu veliko: z dolgimi lasmi, zguljenimi kavbojki, pod roko s košarkarsko žogo. Kljub temu pa se od mnogih loči: zanimajo ga politika, gospodarstvo, v glavnem pa kraljevska igra in vse, kar je povezano z njo.

Na republiškem prvenstvu, ki je bilo na Jesenicah prejšnji mesec, je Ervin, šahovski prvokategorik, igral že petič. Ne da bi izgubil partijo, je osvojil mladinsko slovensko šahovsko žezlo. To mu je uspelo po petih letih nastopanja na mladinskih turnirjih. Kljub temu da je letos postal prvak, pa se ni mogel udeležiti državnega mladinskega prvenstva, kajti bil je za 26 dni prestar. Kaj pravi ob tem mladi šahist?

„Na prvenstvo sem šel letos čisto brez ambicij, kajti nanj se nisem posebej pripravil. Po mojem so mi na tem turnirju pomagale predvsem lanskoletne priprave ter dokaj dobro forma med prvenstvom. Marsikdo meni, da sem bil zaradi tega, ker nisem mogel na državno prvenstvo, razočaran. Ne, niti najmanj, to sem sprejel čisto mirno in to je dokaz, da je šah resnično miniaturna življenja, kot ga je v eni svojih knjig označil dr. Milan Vidmar. Šah in šahovski boji so me naučili marsičesa. Vsak, kogar so lepote šahovskega sveta, do katerih se je moral sam prebiti s trdim delom, očarale, ve, kaj pomeni, če greš na tako veliko

tekmovanje, kot je prvenstvo države. Toda vsak od šahistov bi sprejel neudeležbo tako kot jaz.

Kaj mi pomeni šah? Mnogi mi pravijo, da bi se moral posvetiti samo šahu. Kljub temu pa tega ne morem. Nekajkrat sem bil občinski pionirski in mladinski prvak v namiznem tenisu. Za zeleno mizo se še sedaj rad postavim. Prav tako so me prevzele boji med dvema košema. Sedaj igram košarko pri ŠD Bršljinu in mi časa, ki ga preživim na igrišču, ni žal. Vsak človek bi moral skrbeti za rekreacijo.

Res je, da je šah moj prvi hobi, vendar bosta na prvem mestu študij in poklic, nato šah. Ta kraljevska igra mi je močno pri srcu. Šahovnica s figurami je resnično prava miniaturna človeškega sveta, kajti ob njej te spremljajo uspehi in neuspehi, tako kot v pravem življenju. Pri šahiranju se veliko naučiš, spoznaš pravo vrednost poštenega dela, vztrajnosti, skrbnosti, natančnosti. Brez tveganja ti nazorno prikaže nevarnost lahkomiselnih potez, dejanj.

Kakšne načrte imam? Omenil sem že - študij. Resda je danes mnogo profesionalnih igralcev in veliko igralcev, ki imajo poleg poklica šah za osnovo življenja. Toda če hočeš biti vrhunski igralec, se moraš poklicu opovedati. Po dveh tirih življenja naenkrat ne moreš voziti. Jaz sem se odločil in številni primeri mi potrjujejo, da popolnoma pravilno. Šah imam rad in prav vsakemu ga priporočam. Šah vzgaja, šah uči. Kdor enkrat vzljubi to najstarejšo kraljevsko igro, ga povsem prevzame.“

JANEZ PEZELJ

Pogreb, zadnje dejanje drame v Prilipah pri Brežicah (Foto: J. Teppey)

Boštjančkov grob so zasuli s cvetjem

Na čateškem pokopališču se je poslovila od Boštjana Klemenčiča velika množica ljudi

V petek, 9. avgusta, se je izteklo zadnje dejanje velike tragedije, ki je prizadela Klemenčičevo družino na Prilipah. Tisto popoldne so spremili na zadnje pot posmrtno ostanke modrookega Boštjančeka. Izpred hiše je krenil dolg žalni sprevod, kakršnih sicer tod niso vajeni. Vaščani ter prebivalci sosednjih krajev tja do Čateža in Brežice so tako še zadnjikrat izkazali sočustvanje z nesrečno družino in nadvse žalostno Boštjanovo usodo.

Pet tednov so iskali pogrešanega otroka. Pet dolgih, mučnih tednov v domači hiši ponoči niso ugasili luči in ne mirno zatisnili oči. Prisluhli so slehernemu šumu, vsakemu koraku mimo hiše in vsakemu avtomobilu, ki je pripeljal tod. Se vedno so upali, da jim bo kdo prinesel dobro vest o njihovem dveletnem sinu, ki je tako nenadoma tgnil.

Žalost je zajela vso vas in ljudi

so s starši vred upali, da otroka morda le ni doletelo najhujše, da je kje živ, da so ga morda res odpeljali neznanci in da ga bodo končno le našli. Upali so vse do dne, ko so naleteli na ostanke trupelca v divji samoti, od koder Boštjanček ni več našel poti nazaj.

Vsi ti ljudje so ga solznih oči spremili na pokopališče na Čatežu, kjer so mu vaščani opletli grobek z

belimi nageljni in asparagusom. Položili so ga v cvetje in ga zasuli s cvetjem. To je bilo vse, kar so lahko še napravili zanj.

J. TEPPEY

TAKOJ JE BIL MRTEV

Huda nesreča s smrtnim izidom in veliko gmotno škodo se je zgodila 9. avgusta popoldne v senovškem križišču. Jože Meden iz Borovnice je s tovornjakom pripeljal v križišče in hotel zaviti na stransko pot, ni pa se prepričal, če je cesta prosta. Tako sta trčila z osebnim avtom, ki ga je vozil domačin Igor Mahovc. Ta je sicer zaviral, vendar nesreče ni mogel preprečiti in se je silovito zaletel v tovornjak. Mahovceta je vrglo iz avta, padel je pod tovornjak in dobil tako hude poškodbe, da je na kraju nesreče umrl.

BOŠTJANČKOVA SMRT SE VEDNO UGANKA

Šele odgovor inštituta za sodno medicino v Ljubljani bo pomagal osvetliti okoliščine, v katerih je umrl 2-letni Boštjan Klemenčič iz Prilip pri Brežicah. Dan po pogrebu, v soboto 10. avgusta, je Viktor Kanočar iz Sabinje vasi nabiral gobe in okoli 10. ure dopoldne v gozdu nad Globočicami nalletel na otroško lobanjo, za katero domnevajo, da je Boštjanova.

Toda na vprašanje, kako je prišla tja, 3 km daleč od kraja, kjer so našli ostanke trupelca, ni odgovora. Boštjančкова smrt je še vedno velika skrivnost. To poraja številne domneve in med mnogimi možnostmi tudi zločin nad otrokom ni izključen.

TRUPLO OB PROGI

10. avgusta zjutraj so ob progi pri postajališču Libno našli mrtvega 36-letnega Aleta Šabića, doma iz okolice Pazina, ki je bil zaposlen v obratu Cestnega podjetja v Krškem. Komisija je ugotovila, da je Šabića brzkone povozil brzovlak, ki vozi na progi Zagreb-Ljubljana, kaj več pa za zdaj še ni znano.

Smrt pred sto gledalci

V četrtek, 8. avgusta popoldne, se je po Kočevju raznesla vest, da je v prisotnosti mnogih gledalcev utonil v Rinži 40-letni Vinko Benčina, dolgoletni brezposelni delavec in ljubitelj dobre kapljice, znan tudi pod nazivom „direktor“ oziroma „predsednik Sončne uprave“.

Umrl je povsem v stilu svojega življenja zadnjih 10 ali še več let. Delati ni hotel. Denar ali pijačo je tudi naprosil ali si ga je priskrbel na razne načine, tudi z igranji na srečo oziroma stavami. S svojimi somišljeniki, ki so jim rekli prebivalci mesta kar „člani Sončne uprave“, se je potikal v glavnem od gostilne do gostilne.

Tudi 8. avgusta je Vinko Benčina pil in se nato okoli 13. ure pridružil Stipu Brkiću iz Dolge vasi in Niku Zvircu iz Kočevske Reke, ki sta bila v RESTAVRACIJI pri avtobusni postaji. Nato so vsi trije obiskali še gostilno ROG, kjer so spet pili pivo. Od tam pa so krenili na sonce v park ob Rinži. Zvirac je poslal od tam Benčino v samopostrežno po pol litra konjaka in 3 piva. Med pitjem je rekel Benčina Zvircu:

„Ce mi daš 50 din, preplavam Rinžo sem in tja.“

Potem je sčel hlače in srajco ter sezul čevlje in v prisotnosti gledalcev v gatah in majici skočil v vodo in preplaval Rinžo, ko pa se je vračal, je na sredini vode začel zganjati čudne vragolije, da je nekaterim zastajal dih, drugi pa so se Benčinovim domišljicam smejali.

Šele ko se je Benčina v Rinži popolnoma umiril, so se verjetno gledalci zavedeli, da tisto niso bile vragolije, ampak je Benčina res omagal, se napil vode in utonil.

K. PRIMC

Požrešnost je botrovala poginu kilogramske postrvi v Piroškem potoku. Postrv je skušala požreti psička, ki ga je nekdo vrgel v potok, a prevelik zalogaj se ji je v goltancu zataknil. (Foto: O. Gerjevič)

Kako je voda sprla vaščane

Letošnje dolgo, vroče poletje je naredilo iz vode „jabolko spora“, kajti s padavinami skopo obdobje je izsušilo že marsikateri vaški vodnjak ali rezervoar.

Iz Brune vasi pri Mokronogu smo dobili pismo, iz katerega veje ogorčenje nekaterih vaščanov te vasi zaradi nasilnega vloma v vaški vodovodni rezervoar. Nekoga imenovati „nasilnež“ oz. „vlomilec“ ni kar tako, zato se nismo zadovoljili samo s pismom, pač pa zadevo preverili pri obeh prizadetih strah. Takole pravijo:

Rafael Pibernik: „Rudiju Dolenjšku sem rekel, naj ne črpa vode za zidavo hišne plošče iz vaškega vodnjaka, ker vode primanjkuje, saj je bilo v bazenu, ki meri 4,4 krat 4,4 v širino in dolžino ter je globok 2,2 metra, samo še približno 1 m vode. Kaže, da mi Dolenjšek ni verjel, kajti 4. avgusta okoli 12. ure sta prišla k moji hiši Dolenjškov brat Darko in Tone Kos, njegov svak. Ker mene ni bilo doma, sta od žene zahtevala ključe od vodnega rezervoarja. Ključev nista dobila, zato sta šla k rezervoarju in vanj vlomila.“

Pibernik dalje pravi, da bi to njegovo dejanje lahko imelo daljnosežne posledice, kajti ni izključena tudi zastrupitev vode.

Ker Darka ni bilo doma, je brat Rudi Dolenjšek povedal: „Ce bi nas bili obvestili, da vode zares ni, ne bi prišlo do vloma. Vodo smo uporabljali samo za prvo ploščo. Ko smo hoteli delati še drugo, sem sam pogledal, če bo voda, ker je bila v tem poletju že večkrat zaprta. Vode ni bilo, zato smo menili, da je Pibernik namenoma zaprl ventil. O tem sta se hotela prepričati brat Darko in Anton Kos in kot sem že rekel, vode ni bilo, zato nam jo je Boštinar pripeljal z Mirne.“

Rudi Dolenjšek z očetom

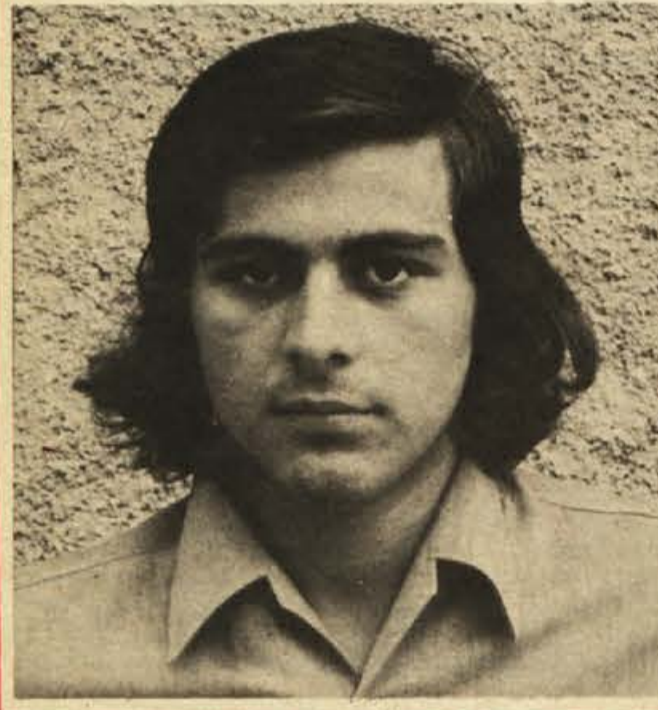
Sandi Borštnar, odbornik za graditev vaškega vodovoda, pravi: „Ce za dotok vode spodnjemu delu Brune vasi, ki ima tri hiše, je v rezervuarju nameščena nekoliko višje, tako da ob suši, ko je vode manj, ostane spodbjni del vasi brez nje. Ze ob gradnji sem opozarjal na to pomankljivost in predlagal, naj bi vodo z jeli v drugem izviru, toda ostali so se temu upirali. Z ozirom na prej omenjeno stanje rezervuarja, ki ima za posledico oškodovanje spodnjega dela vasi, se mi zdi, da so v trenutnem sporu Dolenjški nastopili sicer nekoliko brutalno, toda v osnovi pravilno, saj so občani iz spodnjega dela vasi prispevali za vodovod po 3000 dinarjev, iz zgornjega dela pa samo po 1500. Zdaj pa je tako, da so tisti, ki so dali več, pogosto brez vode.“

Tako pravijo prizadeti! Pibernik je vlom v rezervoar prijavil na postajo Ljudske milice in vložil zahtevek za 88,10 dinarjev kot odkodnino za ključavnice ter predlagal uvedbo postopka zoper tiste, ki so segli po družbenem premoženju.

Kakršen koli naš komentar bi bil zaenkrat odveč, vsa zadeva bo verjetno dobila zaključek kje drugje, jasno pa je, da gre pri stvari. Kot je omenil že Borštnar, tudi za posledice še iz časa, ko se je vodovod gradil. Zato je ta spor lahko samo poduk vsem, ki imajo opraviti s tovrstnimi stvarmi.

Rafael Pibernik

Kozerija

NAPORNO USKLAJEVANJE STALIŠČ

Predsednik kulturne skupnosti Repičeva draga je sklical sestanek predsedstva. Prišli so vsi povabljeni, ker je na vabilu pisalo, da se bodo dobila sredstva za tekoče leto.

Prvi je zaprosil za besedo vodja ljudske knjižnice in poudaril, da je knjiga temelj izobrazbe in kulture in da je zato potrebno dodeliti knjižnici največ sredstev, če hoče izpolnjevati vse naloge, postavljene prednjo.

„Res je, kar pravi tovariš vodja ljudske knjižnice,“ je povzdignil glas direktor kino podjetja, „toda, tovariši, ne smemo pozabiti, da knjige dobesedno gnijejo v vlažnih in zatohlih prostorih, a tudi

služba za izposojanje ni organizirana, kot se spodobi. Na drugi strani pa, tovariši, film je živa kultura, je medij, ki privlači tisoče in tisoče ljudi v dvorane, ustvarja idole in, če hočete, gradi še posebno mladega človeka, ga bogati, čustveno razgiba.“

„Dovolite, tovariši,“ se je oglasil referent za gledališka gostovanja, „da pripomnim, kako slab program ima naša kino dvorana. Gledamo le kavbojke, krvave krimikalke in nasilje podobne sorte. Gledališče pa je nekaj drugega, je višja stopnja, je stik izvajalcev z gledalci. Zato predlagam, da se namenijo sredstva za gledališke predsta-

ve, kino podjetje pa naj se vzdržuje z vstopnino!“

„Naj tovarišu referentu za gledališka gostovanja spodnesem njegove namere neupravičeno si pridobiti sredstva za gostovanja s tem, da se pri gostovanjih velikokrat zgodi, da je na odru več izvajalcev kot v dvorani gledalcev. Denar, ki ga dajemo za gostovanja, je, milo rečeno, stran vržen. Dajmo raje ta sredstva za naš pokrajinski časopis!“

„Počasi, počasi!“ je posegel v razpravo vodja mestne godbe na pihala. „Ne smemo pozabiti na amatersko dejavnost. Ta je v Repičevi dragi odigrala le omembe vredno nalogo. Entuziasti se trudijo razgibati kulturno mrtvilo, za-

torej dajmo kar največ sredstev tovrstni dejavnosti!“

„Naj pričnem svoje izvajanje s tem, da se čutim zelo prizadetega, ker nihče niti z besedo ne omeni folklornega delovanja naše repiške skupine, ki je ponesla ime naše drage daleč po svetu. Odločno zahtevam, da gre skoraj polovico sredstev za te nesebične pesalce, za te duše ljudskega življa.“

Seja je dolgo trajala in sredstva so ostala nerazporejena. So si pa bili udeleženci sestanka enotni v stališču, da je kuharica, ki je pripravila kosilo za po sestanku, odlično odigrala svojo vlogo.

TONI GAŠPERIČ